

KOMORNÍ LISTY

ČASOPIS SOUDNÍCH EXEKUTORŮ

ROZHOVOR

**JUDr. Boris Gerbery a JUDr. Ing. Miroslav Paller:
Osvědčila se místní příslušnost
soudních exekutorů na
Slovensku?**

vydává Exekutorská komora České republiky

2/2025
18. ročník

DRAŽTE NA Portaldrazeb.cz!

1) NA MÍRU EXEKUTORŮM

Portál dražeb je vytvořený přímo na míru soudním exekutorům. Systém je neustále inovován na základě uživatelských podnětů.

2) CENA A SERVIS

Bezkonkurenční cena.
Žádné skryté poplatky a vícenáklady.

3) FLEXIBILITA A PŘIPRAVENOST

Vývoj systému sleduje aktuální legislativní i technologické novinky. V procesu je zapojení do celoevropské sítě dražebních portálů.

4) VŠECHNY DRAŽBY NA JEDNOM MÍSTĚ

Web je přehledný pro dražebníky i dražitele.
Jediný portál obsahující všechny exekuční dražby = masivní návštěvnost.

5) GARANCE KVALITY

Oficiální dražební portál s dynamickým rozvojem počtu dražebníků i dražitelů.
Exekutorská komora ČR jako garant kvality pro exekutory i dražitele.

3 měsíce ZDARMA + 10 inzerátů na Sreality ZDARMA pro nové dražebníky

CENÍK

Cena inzerce na Sreality = 10 Kč

Cena inzerce na Reality.iDNES = 3 Kč

Platba pouze za vydraženou dražbu s nejnižším podáním:

do 150 tisíc = 150 Kč

do 1 milionu = 800 Kč

nad 1 milion = 1200 Kč

* Technická podpora, helpdesk a právní podpora v ceně.

KONTAKTUJTE NÁS:

email: helpdesk@portaldrazeb.cz

tel.: 211 155 321

www.portaldrazeb.cz

text: Mgr. David Koncz
soudní exekutor, Exekutorský úřad Cheb

Editorial

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

při psaní editorialeu jsem si pomohl příběhem Albrechta z Valdštejna. Důvod je jednoduchý: působím v Chebu.

Právě zde byl v roce 1634 zavražděn Albrecht z Valdštejna – schopný vojevůdce a správce, který chtěl řídit válku i říši jinak. Nedržel armádu silou nebo sliby. Fungovala díky řádu – věděl, kdy co dorazí, kdo co řídí, kam míří zásoby. Vytvořil systém, který dával vojákům i velitelům jistotu. Nešlo o pompéznost, ale o to, že všechno mělo své místo. Přesto to nestačilo. Nepadl rukou nepřítel – padl proto, že jeho vlastní systém neunesl někoho, kdo přemýšlel mimo zavedené rámce. Měl vizi, vliv i výsledky – ale zůstal příliš sám.

A tak si někdy kladu otázku, co děláme my, soudní exekutoři pro to, abychom v tom nebyli sami. Nemáme odpovědnost za výkon, ale nemáme plnou kontrolu nad podmínkami, ve kterých ho provádíme. Jsme efektivní, specializovaní, dlouhodobě soběstační. Stát téměř nic nestojíme – a přesto čelíme tendencím k centralizaci a nárůstu pravomocí jiných orgánů, jako je celní správa. Zároveň slábne ochota chápat specifika našeho systému.

Namísto podpory a kultivace funkčního modelu se stále častěji objevuje otázka, zda by stát neměl převzít větší část výkonu práva zpět pod sebe. Je to legitimní úvaha, jen se o ní nediskutuje tak otevřeně, jak by mělo. Občas zaznívá, že přesun pravomocí na jiné subjekty nebude mít žádný dopad – ani finanční, ani systémový. My ale víme, že mít bude. A že by bylo férovější to říkat napřímo. Sebevědomý stát se přece nebojí přiznat, co dělá – a proč.

Prostě cítíme tlak. Ale neměli bychom se ho bát. Ani té nejistoty, ani představ o změně. Riziko tu

je – ale právě proto má smysl zlepšovat praxi. Ne ze strachu, ale proto, že to dává smysl, jako postoj. Pracovat srozumitelně, otevřeně a efektivně. Využívat technologie, testovat nové věci. A ukazovat, že i v nejistém prostředí se dá pracovat s klidem a rozumem.

V tomto ohledu máme co nabídnout. Nejen státu, ale sobě navzájem. Kolega Jarek Kocinec v předchozím editorialeu mluvil o rozšiřování kompetencí soudního exekutora. Tomu tleskám – to je skutečná podpora fungujícího modelu. Valdštejnova armáda však byla moderní nejen ve zbroji, ale i v organizaci – v logistice, zásobování, řízení. I my jsme si jednu dobu říkali, že jsme napřed, například v digitalizaci. A právem – zavedli jsme vlastní systémy, vylepšili procesy, hledali cesty, jak si práci zjednodušit a zpřehlednit. Jenže právě tady může číhat podobná slabina jako u Valdštejna: izolace. Každý si inovuje po svém, někdy tiše, často bez sdílení. Nechceme vyčnívat – a možná právě tím ztrácíme vliv.

A do toho přichází únava. Udržet tempo totiž není zadarmo. Stojí to čas, energii a nemalé peníze. A bez úpravy tarifu, o kterém se mluví už roky, to dál půjde jen obtížně. Modernizaci nelze táhnout donekonečna jen z vlastních sil a nadšení.

Je těžké se zas a znovu nadechnout, vidím to a mluvím s Vámi o tom i při práci člena Kontrolní komise. Přesto si myslím, že je správně se o to snažit. Dělat věci srozumitelně, slušně a v tempu doby není povinnost. Je to postoj.

Technologie nám k tomu dávají silný nástroj. Umělá inteligence, automatizace a chytré systémy mohou zlepšit správu úřadu, zrychlit agendu, zpřesnit rozhodování, ulevit administrativě. Možností je tolik, že je někdy obtížné si vůbec myšlenky utřídit, natož je realizovat. Znáte to.

A opět jsme u toho – čas, peníze, únava nás i našich lidí.

A tak to chce ještě něco: otevřené sdílení zkušeností. Prostor, kde se dá mluvit o tom, co funguje a co ne, co kdo zkouší, testuje nebo už vymyslel. Tím se buduje profesní důvěra. A ta umožňuje nápady sbírat, sdílet a zlepšovat. Zlepšováním praxe pak posouváme i profesní kulturu.

Valdštejna nezničila chyba. Zlomila ho osamělost. Abychom nedopadli stejně, potřebujeme spojení. Říkáte, že žádné nemáme?

Tak je hledejme uvnitř. Mezi exekutory, mezi zaměstnanci úřadů, mezi kolegy v Komoře. Kde je sdílení, tam může být i spolupráce.

A právě ta spolupráce může přitáhnout nové lidi – mladé právníky, technologické odborníky, lidi s praxí i vizí. Když uvidí, že se tu něco děje, možná se k tomu budou chtít přidat.

Co zkouším říct je, nastavme způsob myšlení. Ne „my proti nim“, ale „takhle to děláme – a chceme to dělat líp“. I kdyby to nakonec nestačilo.

Krásné léto přeje

David Koncz

soudní exekutor, Exekutorský úřad Cheb

Mgr. David Koncz

Obsah

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRAKTY	6
3	ROZHOVOR	
	JUDr. Ing. Miroslav Paller a JUDr. Boris Gerbery: Osvědčila se místní příslušnost soudních exekutorů na Slovensku? Mgr. Ing. Antonín Toman	7
4	ČLÁNKY	
	Změna soudního exekutora aneb prověřit či pověřit – část I. Mgr. Wanda Vardanová	16
	Postižitelnost přímých plateb ze zemědělských dotací EU v exekučním řízení Mgr. Olga Zumrová	24
	Sjezd českých právníků 2025: Bude digitální věk prospívat spravedlnosti? Mgr. Olga Černá	27
	Účet v zahraniční bance: Jak s ním pracovat v rámci exekuce Mgr. Olga Černá	30
	Ústavní soud a exekuce: Co (ne)přehlédnout v aktuální judikatuře JUDr. Lenka Pekařová	32
	Lokální deska – bezplatné vyvěšování písemností Mgr. Olga Černá	37
	Jak si vedl Portál dražeb v roce 2024 Mgr. Olga Černá	40
5	KOMENTÁŘ	
	Celnická exekuce versus soudní exekutor: Nákladný experiment a ohrožení právní ochrany dlužníka a konec monopolu, který nikdy neexistoval? Mgr. Vít Bičej	42
6	JUDIKATURA	
	Judikatura v exekučních věcech Mgr. David Hozman	47
7	Z HISTORIE	
	Stalo se... JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	56
8	ZPRÁVY Z KOMORY	
	Představení nové exekutorky: Mgr. Petra Pravdová	57
	Z jednání prezidia Mgr. Petr Prokop Ustohal	58
9	ABSTRACTS	60

Abstrakty

Mgr. Wanda Vardanová

Změna soudního exekutora aneb prověřit či pověřit – část I.

Zahájení exekučního řízení je v českém právním prostředí postaveno na dispoziční zásadě, která propůjčuje věřiteli – tedy osobě, jíž byl přiznán určitý nárok vůči dlužníkovi – aktivní postavení v celém tomto procesu. Disponuje-li exekučním titulem a bezvadným návrhem na zahájení exekuce, je pouze na něm, aby si rozhodl, zda, kdy a ke komu jej podá. Tento princip se tedy v praxi promítá nejen do možnosti o tom, dojde-li k exekuci samotné, ale rovněž do výběru konkrétního soudního exekutora, jenž ji provede. Oprávněný tak vystupuje jako tzv. dominus litis – pán sporu – což mu zajišťuje významné kompetence ve vztahu k průběhu a směřování exekučního řízení.

str. 16

Mgr. Olga Zumrová

Postižitelnost přímých plateb ze zemědělských dotací EU v exekučním řízení

Článek se zaměřuje na právní a administrativní aspekty postižitelnosti přímých plateb ze zemědělských dotací EU v exekučním řízení. Vysvětluje strukturu a podmínky poskytování těchto podpor v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky (2023–2027), který sjednocuje systém dotací do tří hlavních kategorií: přímé platby, sektorové intervence a rozvoj venkova. Podrobně jsou popsány jednotlivé typy přímých plateb (včetně ekoplateb či podpor pro mladé a malé zemědělce) a jejich podmíněnost. Text zároveň přibližuje proces podávání žádostí a kontroly Státním zemědělským intervenčním fondem. V závěru autorka upozorňuje na možnost spolupráce při ověřování, zda je dlužník příjemcem dotací, i na limity při odhadování termínu jejich vyplacení v exekučním řízení.

str. 24

JUDr. Lenka Pekařová

Ústavní soud a exekuce: Co (ne)přehlédnout v aktuální judikatuře

Jaké dopady má zastavení exekuce na odměnu exekutora? Co když dlužník splní podmínky oddlužení – zaniká tím i jeho povinnost hradit náklady řízení? A jak se soudy staví k výkonu opatrovnických rozhodnutí nebo k trestnímu pozadí exekučních kauz? První pololetí roku přineslo řadu rozhodnutí Ústavního soudu, která mají přímý dopad na exekuční praxi. JUDr. Lenka Pekařová, soudkyně Okresního soudu v Kroměříži, pro náš magazín opět pečlivě vybrala to nejpodstatnější. Přinášíme její přehled judikatury, který vám pomůže zorientovat se v právních trendech, jež formují každodenní rozhodování exekutorů i soudů.

str. 32

ptal se: Mgr. Ing. Antonín Toman

JUDr. Ing. Miroslav Paller a JUDr. Boris Gerbery:

Osvědčila se místní příslušnost soudních exekutorů na Slovensku?

S účinností od 1. dubna 2017 byla na Slovensku zavedena místní příslušnost soudních exekutorů, která měla zásadním způsobem přispět k narovnání tamějšího exekučního prostředí a k odstranění korupce a klientelismu pramenících ze svobodné volby soudního exekutora věřitelem. Naplnila teritorialita soudních exekutorů na Slovensku svůj účel? Přispěla k větší transparentnosti a důvěryhodnosti systému? Nebo i nadále přetrvávají některé problémy a systém je nutné změnit?

*Otevřeli jsme toto téma v dvojrozhovoru s prezidentem Slovenskej komory exekútorov **JUDr. Ing. Miroslavem Pallerem** a soudním exekutorem **JUDr. Borisem Gerberym**, kteří zhodnotili své dosavadní praktické zkušenosti získané za 8 let fungování systému náhodného elektronického přidělování exekucí na krajském principu.*

Jejich odpovědi mohou přispět ke kultivaci diskuse o problematice teritoriality soudních exekutorů i v České republice a poskytnout praktickou představu o tom, jakých chyb se při případném zavádění systému místní příslušnosti vyvarovat a z čeho si naopak lze vzít příklad.

JUDr. Ing. Miroslav Paller

prezident Slovenskej komory exekútorov

Co byl podle vás hlavní smysl a účel zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů? Byl tento účel naplněn? Pokud nebyl, jakým jiným způsobem, který je podle vás vhodnější, by bylo možné jej naplnit?

Hlavným zmyslom dlhoročného, a napokon úspešného boja Slovenskej komory exekútorov za zavedenie náhodného elektronického prideľovania exekúcií na krajskom princípe, bolo naplnenie štyroch zásadných priorít. Tou prvou bol boj proti korupcii a klientelizmu, pretože ostrá konkurencia medzi súdnymi exekútormi bola jedným z hlavných dôvodov, prečo si v minulosti niektorí exekútori hľadali nepoctivé cesty k udržaniu svojich príjmov. Pristupovali na dohody s veriteľmi, niekedy až za hranou zákona, a veľkí veritelia mali v takýchto prípadoch jednoznačnú a neférovú výhodu pred malými veriteľmi. Druhou prioritou komory boli sociálne výhody pre povinných, ktoré sa dnes odrážajú predovšetkým v nižších trovách exekúcie. Rieši ju totiž

exekútor v rámci krajskej príslušnosti a nenavysujú sa tak zbytočne napríklad náklady na cestovné. Treťou prioritou bola lepšia a funkčnejšia justícia, a to predovšetkým vďaka verejnoprávnemu charakteru a vyššej nezávislosti súdneho exekútora. A napokon štvrtou prioritou bola kvalitnejšia práca súdnych exekútorov. O tom si asi povieme viac.

Jak konkrétní pozitivní a negativní dopady měla tato změna na výkon exekucí v praxi? Je efektivnější nebo komplikovanější?

Výkon exekucí v praxi je určite efektívnejší. Zoberme si len zásadné prínosy náhodného prideľovania a s ním spojených zmien, ktoré zaviedla novela Exekučného poriadku v roku 2017. Nekuľujú sa tisíce konaní jedného oprávneného u jedného spolupracujúceho exekútora, čím sa sťažuje aj možnosť niektorých oprávnených vyvíjať tlak na súdy podávaním hromadných žalôb a podaní. Pomerné a spravodlivé rozdelenie nápadu pre všetky exekútorské úrady vedie k materiálnemu, technickému a personálnemu zastabilizovaniu týchto úradov. Všetky totiž cítia tlak na ich kvalitu a odbornosť poskytovaných služieb. Znižujú sa aj prieťahy v konaní najmä v úradoch, ktoré mali v pomere vysoký nápad exekúcií k malému počtu zamestnancov.

Změnila se podle vás důvěra laické veřejnosti v exekuční systém po zavedení místní příslušnosti? Jak?

Jednoznačne sa dá povedať, že po zavedení náhodného prideľovania zmizli z médií reportáže o kauzách niektorých exekútorov, ktoré boli neoddeliteľne spojené s výberom exekútora priamo veriteľom. Je to z môjho pohľadu spôsobené aj tým, že náhodným pridelením exekúcie sa stratila väzba predovšetkým medzi veľkými veriteľmi a ich „vlastnými“ exekútormi, ktorí boli v snahe získať exekúciu ochotní ísť až za hranu zákona, čo sa potom neraz aj dostalo na verejnosť. Zároveň však treba povedať, že najmä v posledných rokoch je verejnosť masívne konfrontovaná so silnou mediálnou kampanou zo strany odporcov náhodného prideľovania, a to predovšetkým inkasných spoločností. Tieto kampane vyvolávajú dojem, že za všetkými problémami vymožitelnosti práva stojí „zlý“ spôsob prideľovania exekúcií. Sú podporené nezmyselnými „prieskumami“ a vyslovene vymyslenými „statistikami“, podľa ktorých práve zave-

denie náhodného prideľovania spôsobilo nižšiu vymožitelnosť práva. Je to účelový nezmysel, s ktorým sa Slovenská komora exekútorov snaží aktívne bojovať napriek neporovnateľne nižším prostriedkom na financovanie podobných demagogických kampaní.

Zastánci místní příslušnosti tvrdí, že zvyšuje transparentnost a zabraňuje "honu na dlužníka". Potvrzuje aktuální exekuční praxe tuto tezi?

Transparentnosť náhodného prideľovania exekúcií je úplne neporovnateľná s pôvodným systémom. Zaviedli sa rovnaké pravidlá, aké sú na Slovensku pri náhodnom prideľovaní spisov sudcom a v niektorých prípadoch aj notárom. Výhody sú jednoducho nesporné. Znížili sa náklady na exekúciu, pretože povinný je jednak fyzicky bližšie k exekútorovi, ale zároveň aj exekútor podstatne lepšie pozná pomery dlžníkov. S náhodným prideľovaním prišlo aj posilnenie právomocí exekútora a prospešné usporiadanie pravidiel, ktorých absenciu ste vo vašej otázke označili ako „hon na dlžníka“.

Odpůrci upozorňují, že místní příslušnost vede k nerovnoměrnému zatížení exekutorů v různých regionech a poškození věřitelů. Projevuje se to v praxi? Někteří věřitelé se zdráhali na začátku zahajovat nové exekuce. Jaký je aktuální stav?

Určite musím odmietnuť tézu, že by dochádzalo k poškodzovaniu veriteľov. Je pravdou, že niektorí veľkí veritelia pôvodne novému systému nedôverovali a zdráhali sa podávať nové exekúcie. Bolo to častokrát práve v prípadoch, kedy boli zvyknutí spolupracovať výlučne so „svojím“ exekútorom a nevedeli si predstaviť, že ich potreby dokáže naplniť ktorýkoľvek exekútor, vybraný náhodným výberom. Postupne sa však k podávaniu exekúcií vrátili a viacerí z nich prehodnotili svoje pôvodné vyjadrenia k elektronickému prideľovaniu. A musím sa zmieniť aj o jednej zaujímavosti. Jeden z veľkých veriteľov si vedie rebríček „najúspešnejších“ exekútorov vo vlastných podaniach. Nie som zástancom takéhoto prístupu, ale tá zaujímavosť stojí za to – medzi desiatimi najúspešnejšími exekútormi tohto veriteľa nie je ani jeden z tých, s ktorými pôvodne z vlastného rozhodnutia spolupracoval. Aj to jasne hovorí

o tom, že exekútorský stav na Slovensku je dostatočne kvalifikovaný na poskytovanie svojich zákonných služieb a možno sa niekedy stačí len zbaviť predsudkov alebo ignorovať demagogické kampane vymáhačských spoločností, ktorým ide výhradne o vlastný zisk.

Odpůrci i zastánci se argumentačně přebíjí a navenek se vše jeví dost konfrontačně. Lze v této otázce najít něco, co obě skupiny spojuje? Je možné najít nějaký kompromis, se kterým by všichni byli spokojeni anebo alespoň „stejně nespokojeni“?

Dovoľte mi v odpovedi na túto otázku povedať to najdôležitejšie. Na náhodné prideľovanie môžu byť v stave rôzne názory, ale postoj Slovenskej komory exekútorov ako jedinej zákonnej reprezentantky exekútorského stavu na Slovensku určuje jej najvyšší orgán, a tým je konferencia. A práve konferencia opakovane celé roky prijíma uznesenia, ktorými podporuje systém náhodného prideľovania a volí do svojho čela práve tých, ktorí tento systém podporujú nielen slovne, ale aj skutkami. Stáva sa totiž takým zvláštnym paradoxom, že niektorí odporcovia náhodného prideľovania pred volebnými konferenciami slovne deklarujú svoju údajnú podporu tomuto spôsobu a veľmi sa dožadujú, aby sa o tejto téme radšej ani nehovorilo, pretože vraj všetci majú rovnaký názor. Skutočnosť je taká, že na Slovensku je mimoriadne vplyvná skupina s politickým, mediálnym i obchodným presahom, ktorá náhodné prideľovanie považuje za zásadnú prekážku k svojim ekonomickým cieľom a roky intenzívne pracuje na návrate k starému systému. Žiaľ, neraz sa ukázalo, že má svojich aktívnych podporovateľov aj v radoch exekútorov, hoci verejne sa k tomu za žiadnych okolností nehlásia.

Jak hodnotíte aktuální návrh na „zrušení místní příslušnosti“ u Ústavního soudu? Je podle vás opodstatněný? Jak si myslíte, že to řízení skončí?

Ak som v predchádzajúcej odpovedi hovoril o politickom presahu odporcov náhodného prideľovania, mal som na mysli aj toto podanie na Ústavný súd. Prišlo naozaj za bizarných okolností. V minulom volebnom období sa v Národnej rade Slovenskej republiky niekoľkokrát objavili legislatívne návrhy, smerujúce buď k obmedzeniu alebo priame-

mu zrušeniu náhodného prideľovania exekúcií. Tieto pokusy boli neúspešné. A tak sa tri dni pred parlamentnými voľbami zrazu objavilo na Ústavnom súde podanie 31 poslancov, ktoré po šiestich rokoch existencie napadlo náhodné prideľovanie ako protiústavné. Som právnik a mám svoj právny názor, ktorý opieram aj o doterajšie judikatúry Ústavného súdu, týkajúce sa širokých a nespochybniteľných právomocí vlády rozhodovať podľa vlastného presvedčenia o mnohých príbuzných otázkach. Ale rešpektujem Ústavný súd, nebudem nijako prejudikovať jeho rozhodnutie a počkám si na výsledok.

Pokud by Ústavní soud návrhu vyhověl, tak by mohl vzniknout chaos – ať už s ohledem na již běžící řízení, popř. nedostatečné organizační a technické zázemí. Existuje mezi exekutory nějaké jednotné stanovisko, jak by se mělo v tomto případě postupovat?

Ako hovorím – nechcem nijakým spôsobom prejudikovať rozhodnutie Ústavného súdu. Registrujem vyjadrenie ministra spravodlivosti, že jeho rezort pred akýmikoľvek zásadnými zmenami súčasného systému počká na rozhodnutie Ústavných sudcov a bude ho v plnej miere rešpektovať. Nech by teda bolo toto rozhodnutie akékoľvek, v prípade potreby bude legislatívne konať ministerstvo.

Jsou k dispozici nějaká konkrétní statistická data, popř. odborné studie, které analyzují, jaký konkrétní finanční dopad mělo zavedení místní příslušnosti na věřitele, resp. zprostředkovaně pak na dlužníky?

Predpokladám, že tento dosah nie je možné presne špecifikovať. Veriteľom vždy ide o čo najvyššiu vymožitelnosť, ale úspešnosť vymáhania ovplyvňujú mnohé faktory, ktoré pôsobili alebo pôsobia súbežne so systémom náhodného prideľovania. Ide napríklad o dlhotrvajúcu snahu prakticky všetkých vlád naprieč politickým spektrom prichádzať s legislatívou, ktorá posúva rovnováhu v neprospech oprávneného a v prospech povinného. V posledných rokoch sa na Slovensku zvyšovala nepostihnuteľná suma exekúcie, zvyšuje sa životné minimum, sledujeme celoeurópsky trend poklesu podávania exekúcií a do toho ešte Slovensko pred piatimi rokmi absolvovalo experiment v podobe zákona

o ukončení niektorých exekučných konaní, ktorý sa úplne inak vysporiadal s nevymožiteľnými exekúciami. Je to príliš veľký mix faktorov na to, aby bolo možné oddeliť výlučne ekonomický dopad zavedenia náhodného pridelovania.

Jedním z argumentů proti místní příslušnosti bylo, že někteří exekutoři nejsou vybaveni nebo kapacitně připraveni zvládat větší agendu? Potvrdilo se to? Kolik exekutorů následně skončilo, ať již dobrovolně či nuceně, protože nezvládli zvýšený počet exekucí?

Po zavedení náhodného elektronického pridelovania sa vo všetkých exekútorových úradoch na Slovensku uskutočnili kontroly. Každý exekútor totiž musel garantovať, že je dostatočne personálne, materiálne, technicky a odborne pripravený na to, aby zvládol nápad všetkých exekúcií pridelených súdom. Prešli sme naozaj úrad po úrade a výsledkom bolo, že päť exekútorov ukončilo svoju činnosť, pretože tieto náročné podmienky nevedelo garantovať.

Kolik zaměstnanců celkem zaměstnávali slovenští soudní exekutoři před zavedením místní příslušnosti a kolik nyní? Došlo k celkovému poklesu anebo došlo pouze k přesunům uvnitř systému – tj. exekutoři s velkým nápadem propouštěli, ale exekutoři s malým nápadem naopak nabírali nové?

Zavedením náhodného elektronického pridelovania došlo k vnútornej stabilizácii mnohých exekútorových úradov, pretože im tento systém garantuje určitý stupeň nápadu. Ale opäť platí, že nie je možné extrahovať jedno opatrenie od celkového mixu zmien v exekučnej oblasti a hľadať jeho konkrétny dopad, v tomto prípade na zamestnanosť. Zoberte si, že za posledných osem rokov výrazne klesol počet samotných súdnych exekútorov na Slovensku – kým v roku 2017 nás bolo 305, dnes je to len 240, čo je pokles o viac ako pätinu. A určite neplatí, že za týmto poklesom je len elektronické pridelovanie, ale ako hovorím, celková situácia v oblasti vymáhania pohľadávok.

Existují podle vás rozdíly v kvalitě výkonu činnosti mezi exekutory v jednotlivých

regionech? V čem konkrétně tkví tyto rozdíly?

Osobne naozaj rozdiely nevidím a vždy pri tejto príležitosti zdôrazňujem, že každý exekútor koná podľa toho istého zákona a tej istej vyhlášky. Ak existuje nejaký objektívny rozdiel v regionálnej štruktúre Slovenska vzhľadom k exekúciám, tak iba ten, že v hlavnom meste je dvoj- až trojnásobný počet exekútorových úradov ako v iných krajochoch. Rozumiem preto niektorým výhradám bratislavských kolegov, že majú nižší nápad ako v niektorých krajochoch, ale žiaľ, nevidím žiaden jednoduchý spôsob, ako to zmeniť tak, aby sa neporušila podstata celého systému pridelovania.

Odpůrci i zastánci místní příslušnosti argumentují, že došlo ke změně v úspěšnosti vymáhání. Odpůrci tvrdí, že došlo k poklesu. Zastánci naopak, že se zvýšila. Jak to tedy je? Jak se v tom má veřejnost orientovat?

Už som spomenul, že rôzne „štatistiky“ odporcov náhodného pridelovania sú čistým a účelovým výmyslom. Ale súhlasím s vami – verejnosť sa v tom môže vyznať len veľmi ťažko. Je zrejmé, že chýbajú nezávislé a spoľahlivé analytické dáta od renomovaných inštitúcií, ktoré by nebolo možné spochybniť. Ale je to aj daň za dobu, v ktorej žijeme a v ktorej sa vedecké fakty a exaktné dáta dostávajú do konfliktu s „právom na vlastný názor“ – a ja dodávam, že aj na vlastný fakt.

Jaký dopad má podle vás místní příslušnost na rychlost vymáhání pohledávek? Prodlužuje se nebo zkracuje průměrná doba trvání exekučního řízení?

Tu sa naopak dá jednoznačne povedať, že náhodné pridelovanie sa pozitívne podpísalo na rýchlosti exekučného konania. Index od nápadu po prvú vymoženú platbu sa znížil na 103 dní. Je to aj logické, pretože napríklad prípady od jedného veľkého veriteľa s celoslovenskou pôsobnosťou sa nehromadia na jednom, dvoch či troch exekútorových úradoch, ale rovnomerne sa rozdeľujú medzi všetkých 240. Rýchlosť exekučného konania je teda jednoznačne vyššia.

V ČR je nyní aktuální téma vícečetných exekucí. Jaká je situace na Slovensku? Zvy-

šuje se počet dlužníků, kteří mají vícero exekucí anebo tito dlužníci včas „utečou“ do insolvenčního řízení?

Štatistiky tohto typu boli výrazne ovplyvnené už spomenutým zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní, ktorý spravil hrubú čiaru za mnohými nevymožiteľnými exekúciami. Viacnásobné exekúcie sú už dlhší čas realitou a hoci máme náhodné prideľovanie, exekúcie rovnakého dlžníka končia u toho istého exekútora. Je pravdou, že v osobnom bankrote končí čoraz viac povinných – podľa posledných štatistických údajov sa napríklad v marci tohto roka výrazne zvýšil počet osobných bankrotov a v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka ide o nárast o 31 percent.

V ČR je v plném proudu zastavování bezvýsledných exekucí. Jaká je situace na Slovensku? Jak se řeší bezvýsledné exekuce?

Riešili sa jednorazovo už spomenutým zákonom, pretože nimi boli zahľtené súdy. Dnes platí, že exekúcia na majetok právnickej osoby sa zastaví, ak sa do 30 mesiacov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora. Pri fyzických osobách je toto obdobie päťročné.

Jaký je stav elektronizace, digitalizace exekučního řízení na Slovensku? Je dostatečná? Plánují se v této oblasti nějaké změny?

Práve novela Exekučného poriadku z roku 2017, ktorou sa zaviedlo náhodné prideľovanie exekúcií, stanovila aj povinnosť elektronickej komunikácie súdnych exekútorov. Postupne sa digitalizujú takmer všetky procesy – za ostatné desaťročie teda výrazne klesol počet klasických poštových zásielok, aj keď sa v niektorých prípadoch stále vyskytujú.

Když pomineme místní příslušnost, plánují se nějaké zásadní legislativní změny v oblasti exekucí? Mělo by k nějakým změnám dojít? K jakým? Co nejvíce trápí všechny soudní exekutory na Slovensku?

Vláda si do svojho plánu legislatívnych úloh na tento rok stanovila aj otvorenie Exekučného poriadku. Pevne verím, že nepôjde o žiadne zmeny v spôsobe prideľovania exekúcií, pokým Ústavný súd nerozhodne o spomenutom podaní. Slovenská komora exekútorov dlhodobo zdôrazňuje potrebu viacerých legislatívnych zmien, napríklad zavedenia elektronických dražieb a ja som naozaj rád, že minulý rok sa tento proces konečne spustil, pretože Slovensko je spolu s Bieloruskom poslednou európskou krajinou, ktorá tento systém ešte nemá. Potrebujeme zároveň doriešiť praktické otázky, ako je napríklad zánik úradu. Vo všeobecnosti by sme však privítali také zmeny – a to súvisí s druhou časťou vašej otázky – ktoré prinesú súdnym exekútorom novú prácu a nové možnosti uplatnenia sa, pretože klesajúci trend vymáhania pohľadávok naznačuje, že so svojou pôvodnou činnosťou si ekonomicky v budúcnosti jednoducho nevystačíme.

JUDr. Boris Gerbery

soudní exekutor, Slovenská republika

Co byl podle vás hlavní smysl a účel zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů? Byl tento účel naplněn? Pokud nebyl, jakým jiným způsobem, který je podle vás vhodnější, by bylo možné jej naplnit?

V posledních letech, před zavedením účinnosti novely exekučního poriadku č. 2/2017 Z.z., pregnantne narástol počet exekúcií, v ktorých sa nedarilo vymôcť žiadne finančné prostriedky. Súdny táto agenda neúmerne zaťažila a neustále pribúdajúce nové exekúcie sa koncentrovali prevažne v rukách malej skupiny exekútorov. Prevládali subjektívne osobné väzby exekútorov a oprávnených, hlavne veľkých, inštitucionálnych veriteľov lokalizovaných na území hlavného mesta. Začali presakovať správy o korupčných tendenciách. Exekútori nepodávali podnety na zastavenie neúspešných exekúcií, a pokiaľ aj došlo k sporadickému zastaveniu, neboli uplatnené exekučné trovy. Toto bolo kompenzované zo strany oprávnených podávaním nových návrhov, pričom celý tento proces sa začal podobáť na pyramídovú hru. Snahou zákonodarcu teda bolo znížiť resp. zastaviť exekúcie, v ktorých sa nepodarilo vymôcť žiadne finančné prostriedky, odbremeniť súdy, prerušiť korupčné väzby a v neposlednom rade pomôcť povinným vymaniť sa z bludného

kruhu nezastavených exekúcií. S odstupom rokov môžem povedať, že podľa môjho názoru bol zámer zákonodarcu naplnený.

Jak konkrétní pozitivní a negativní dopady měla tato změna na výkon exekucí v praxi? Je efektivnější nebo komplikovanější?

Rozhodovacia činnosť súdu sa urýchlila tým, že sa jediným kauzálnym príslušným exekučným súdom stal Okresný súd v Banskej Bystrici, na ktorý bolo prenesené celé posudzovanie návrhu na vykonanie exekúcie zo strany účastníkov až do vydania poverenia. Celý priebeh exekučného konania prešiel do kompetencie tohto súdu. Návrhy na začatie exekúcie si účastníci podávajú pomocou elektronického formuláru prostredníctvom právneho zástupcu alebo exekútora sami. Exekúcia je teda pokračovaním súdneho konania a súdny exekútor je elektronicky pridelený na základe náhodného výberu prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica s následným rozdeľovaním exekúcií jednotlivým exekútorom na základe princípu teritoriality.

Nezávislosť exekútora sa zvýšila hlavne tým, že zákon pevne stanovuje lehoty pre zastavenie neúspešnej exekúcie. Ak pri exekúcii vedenej na majetok právnickej osoby sa do 30 mesiacov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarí zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora, exekútor exekúciu zastaví. Podobne, ak pri vedení exekúcie na majetok fyzickej osoby sa do piatich rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarí zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora, exekútor exekúciu zastaví.

Změnila se podle vás důvěra laické veřejnosti v exekuční systém po zavedení místní příslušnosti? Jak?

Myslím si, že nie. Exekučné konanie je súčasťou justície a dôvera verejnosti v justíciu je na úplne spodných priečkach dôveryhodnosti.

Zastánci místní příslušnosti tvrdí, že zvyšuje transparentnost a zabraňuje "honu na

dlužníka”. Potvrzuje aktuální exekuční praxe tuto tezi?

Nazdávam sa, že transparentnosť sa určite zvýšila, pretože ak je proti povinnému vedená exekúcia, v ktorej už súd udelil exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie, každá ďalšia vec proti tomu istému povinnému sa pridelí tomu istému exekútorovi, ktorý už vykonával skôr začatú exekúciu proti tomuto povinnému; náhodný výber exekútora sa v takom prípade nepoužije. Platí teda, že jeden povinný by mal mať všetky exekúcie koncentrované u jedného exekútora.

Odpúrci upozorňujú, že miestní príslušnosť vede k nerovnomernému zaťaženiu exekútora v rôznych regiónoch a poškodeniu veriteľov. Prejavuje sa to v praxi? Niektorí veritelia se zdráhali na začiatku zahajovať nové exekúcie. Jaký je aktuálny stav?

Voči elektronickému pridelovaniu exekúcií prostredníctvom náhodného výberu nemám námietky. Nazdávam sa, že pokiaľ je exekúcia pokračovaním na súde, kde je taktiež výber sudcov, resp. senátov pridelovaný náhodným výberom, tak aj exekútor by mal byť selektovaný týmto systémom. Pokiaľ ide o princíp teritoriality na aktuálnom krajovom princípe, tento je podľa môjho názoru značne disproporčný. V jednotlivých krajoch nie je rovnaký počet exekútorov a aj nápad na jednotlivé kraje je markantne rozdielny. Domnievam sa, že pri aplikovaní zásady teritoriality by bolo vhodné zvážiť návrat z krajového princípu na územie celej Slovenskej republiky a to najmä pri exekúciách na peňažné plnenie. Toto riešenie by prinieslo rovnomerné rozdelenie exekúcií medzi jednotlivých súdnych exekútorov. Počiatočná neochota podávať nové návrhy na exekúcie bola spôsobená spočiatku najmä komplikáciami pri podávaní návrhu prostredníctvom portálu ministerstva spravodlivosti SR (e-žaloby). Vyplnenie formuláru návrhu na vykonanie exekúcie a konverzie exekučného titulu a príloh boli ťažkopádne a pomerne zložité. V súčasnosti je technické riešenie zjednodušené a zautomatizované, čo vedie k uľahčeniu podávaniu návrhov na vykonávanie exekúcií.

Odpúrci i zastánci se argumentačně přebíjí a navenek se vše jeví dost konfrontačně. Lze v této otázce najít něco, co obě skupiny spojuje? Je možné najít nějaký kompro-**mis, se kterým by všichni byli spokojeni anebo alespoň „stejně nespokojeni“?**

Ak máte na mysli odporcov alebo zástancov náhodného pridelovania, tak odporcov nepoznám. To, že niekto poukazuje na určité nedostatky alebo chyby súčasného náhodného pridelovania ešte neznamená, že je odporcom tohto pridelovania. Ako som už uviedol, aj ja mám určité výhrady k fungovaniu tohto systému, avšak bez toho aby som chcel systém náhodného pridelovania spochybňovať.

Jak hodnotíte aktuální návrh na „zrušení místní příslušnosti“ u Ústavního soudu? Je podle vás opodstatněný? Jak si myslíte, že to řízení skončí?

V roku 2023 podala skupina poslancov NRSR podanie na Ústavný súd o posúdenie súladu § 55 Exekučného poriadku s Ústavou SR. Ústavný súd SR toto podanie prijal na ďalšie konanie. Neostáva nám nič iné, len počkať na rozhodnutie Ústavného súdu.

Pokud by Ústavní soud návrhu vyhověl, tak by mohl vzniknout chaos – ať už s ohledem na již běžící řízení, popř. nedostatečné organizační a technické zázemí. Existuje mezi exekutory nějaké jednotné stanovisko, jak by se mělo v tomto případě postupovat?

Akokoľvek v tomto prípade Ústavný súd rozhodne, ďalší postup bude mať v rukách zákonodarca, ktorý bude musieť dať aktuálne znenie zákona do súladu s rozhodnutím Ústavného súdu v lehote do šiestich mesiacov od jeho vyhlásenia.

Jsou k dispozici nějaká konkrétní statistická data, popř. odborné studie, které analyzují, jaký konkrétní finanční dopad mělo zavedení místní příslušnosti na věřitele, resp. zprostředkovaně pak na dlužníky?

Štatistika, štúdia, ani analýza dotýkajúca sa finančného dopadu po zavedení miestnej príslušnosti či na veriteľov, alebo dlžníkov mi nie je známa, avšak v dôsledku automatizácie podávania návrhov na jediný príslušný Okresný súd Banská Bystrica zaiste koncentrovaním exekúcií u jedného

exekútora klesli i náklady veriteľov a dlžníkov. Pri všetkých exekúciách bola zákonodarcom stanovená výška hotových výdavkov pre exekútora stanovená paušálnou sumou, ktorá nemôže byť prekročená.

Jedným z argumentů proti místní příslušnosti bylo, že někteří exekutoři nejsou vybaveni nebo kapacitně připraveni zvládat větší agendu? Potvrdilo se to? Kolik exekutorů následně skončilo, ať již dobrovolně či nuceně, protože nezvládli zvýšený počet exekucí?

Nie, toto sa vôbec nepotvrdilo. Myslím si, že všetci splnili personálne, materiálne ako aj technické podmienky pre riadny výkon činnosti exekútora.

Kolik zaměstnanců celkem zaměstnávali slovenští soudní exekutoři před zavedením místní příslušnosti a kolik nyní? Došlo k celkovému poklesu anebo došlo pouze k přesunům uvnitř systému – tj. exekutoři s velkým nápadem propouštěli, ale exekutoři s malým nápadem naopak nabírali nové?

Nemyslím si, že princíp teritoriality a miestnej príslušnosti mal vplyv na zvýšenie alebo zníženie počtu zamestnancov, optimalizácia počtu zamestnancov skôr súvisí s využívaním informačných systémov a nástupom AI. Prípadný zvýšený nápad bolo možné kompenzovať elektroinováciou.

Existují podle vás rozdíly v kvalitě výkonu činnosti mezi exekutory v jednotlivých regionech? V čem konkrétně tkví tyto rozdíly?

Samozrejme, že existujú. Exekútor je tiež len človek, a teda na základe rôznych subjektívnych faktorov existujú rozdiely vo výkone jednotlivých exekútorov, tie však nemusia byť spôsobené regiónmi.

Objektívne sa na výkone podieľa región, v ktorom exekútor pôsobí. Na Slovensku sú obrovské regionálne rozdiely medzi Bratislavou (a západným Slovenskom) a východom Slovenska. Iná je vymožitelnosť v krajoch s 2–3 % mierou nezamestnanosti a iná s 6,5–7,5 % mierou, na to je

naviazaná príjmová nerovnosť obyvateľstva a podiel marginalizovaných skupín obyvateľstva. Vymožitelnosť je na západe Slovenska 33,40 %. Vymožitelnosť je na východe Slovenska 25,17 %.

Odpůrci i zastánci místní příslušnosti argumentují, že došlo ke změně v úspěšnosti vymáhání. Odpůrci tvrdí, že došlo k poklesu. Zastánci naopak, že se zvýšila. Jak to tedy je? Jak se v tom má veřejnost orientovat?

Úspešnosť vymáhania je v priemere 30,80 %, čo myslím zodpovedá európskym štandardom. Na úspešnosť vymožitelnosti nemá vplyv teritorialita, ale iné objektívne faktory, napr. zvýšenie nepostihnuteľnej časti; exekútor musí ponechať na účte povinného 165,- EUR, pri exekúciách zrážkami zo mzdy alebo iných príjmov je základná nepostihnuteľná suma 140 % životného minima, momentálne 383,58 EUR, a to pri zachovávaní tretinového systému. Pri predaji nehnuteľností, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie peňažnej pohľadávky, ktorá bez príslušenstva ku dňu doručenia návrhu na vykonanie exekúcie neprevyšuje 2 000,- EUR, nemožno exekúciu vykonať predajom nehnuteľnosti, kde má povinný hlásený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Pri predaji hnutel'nych vecí sú obmedzenia taxatívne vymenované v § 114 a § 115 Exekučného poriadku.

Jaký dopad má podle vás místní příslušnost na rychlost vymáhání pohledávek? Prodlužuje se nebo zkracuje průměrná doba trvání exekučního řízení?

Miestna príslušnosť nemá vplyv na dĺžku exekučného konania. K zrýchleniu exekučného konania prispieva najmä možnosť doručiť Upovedomenie o začatí exekúcie osobám, ktoré sa z akýchkoľvek dôvodov vyhýbajú jeho doručeniu v zmysle § 61b Exekučného poriadku po splnení stanovených úkonov zverejnením v Obchodnom vestníku. Ak pri exekúcii vedenej na majetok právnickej osoby sa do 30 mesiacov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodari zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora, exekútor exekúciu zastaví. Podobne, ak pri vedení exekúcie na majetok fyzickej osoby sa do piatich rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku

nepodari zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora, exekútor exekúciu zastaví.

V ČR je nyní aktuální téma vícečetných exekucí. Jaká je situace na Slovensku? Zvyšuje se počet dlužníků, kteří mají vícero exekucí anebo tito dlužníci včas „utečou“ do insolvenčního řízení?

Pokiaľ môžem hovoriť za seba, tak viac ako 2/3 povinných majú dve a viac, ktoré proti nim vediem. Áno, zaznamenávame zvýšený počet vyhlásených drobných oddlžovacích konkurzov.

Na Slovensku je velice vstřícná úprava oddlužení v insolvenčním řízení. Jak to hodnotíte? Máte přehled o dluhové recidivě, kdy se dlužník po oddlužení opět vrací do exekuce, protože si udělá nové dluhy? Existují nějaká statistická data?

Každá fyzická osoba, proti ktorej sa vedie exekučné konanie, môže požiadať o oddlženie. Právna úprava na Slovensku je voči takýmto dlžníkom veľmi benevolentná. Aj ten, kto sa z akýchkoľvek dôvodov snaží vyhýbať plneniu svojich platobných povinností, ak má pritom pevné nervy a čas, sa úspešne dokáže vyhnúť plneniu svojich dlhov a je v súlade so zákonom oddlžený. Približne 1 % oddlžených osôb zase spadá do exekúcie.

V ČR je v plném proudu zastavování bezvýsledných exekucí. Jaká je situace na Slovensku? Jak se řeší bezvýsledné exekuce?

Najväčšia časť bezvýsledných exekúcií bola zastavená zákonom č. 233/2019 Z.z. o ukončení niektorých exekučných konaní, ktorým sa určujú pravidlá pre ukončenie exekúcií začatých pred 1. 4. 2017, tzv. **staré exekúcie**. Štatistiky hovoria, že počet starých exekúcií medzi januárom a októbrom 2020 klesol z 2,99 mil. na 1,38 mil. Bezvýsledné exekúcie, ktoré napadli po 1. 4. 2017, sa zastavujú v zákonom určených lehotách (§ 61n Exekučného poriadku od 1. 4. 2017 - 5 rokov FO, 2,5 roku PO).

Jaký je stav elektronizace, digitalizace exekučního řízení na Slovensku? Je dosta-

tečná? Plánují se v této oblasti nějaké změny?

Elektronizácia exekučného konania na Slovensku je, s výnimkou, určite nedostatočná. Absentuje najmä možnosť vykonávania elektronických dražieb, a to je myslím si, hlavný predpoklad zrýchlenia a zefektívnenia celého exekučného konania.

Když pomineme místní příslušnost, plánují se nějaké zásadní legislativní změny v oblasti exekucí? Mělo by k nějakým změnám dojít? K jakým? Co nejvíce trápí všechny soudní exekutory na Slovensku?

Podľa legislatívneho plánu úloh je na druhý polrok tohto roku plánovaná novelizácia exekučného poriadku, a pokiaľ mi je známe, mali by sa upraviť práve možnosti vykonávania elektronických dražieb, precizovanie ukončenia činnosti exekútora, zánik exekútorského úradu a to aj v súvislosti so zavedením vekového cenzusu, zjednotenie lehôt.

Článek online si přečtete zde v původní slovenské verzi:

nebo v přeložené české variantě:

text: Mgr. Wanda Vardanová

exekutorská koncipientka Exekutorského úřadu Brno - město, Mgr. Lucie Valentové

Změna soudního exekutora aneb prověřit či pověřit – část I.

Zahájení exekučního řízení je v českém právním prostředí postaveno na dispoziční zásadě, která propůjčuje věřiteli – tedy osobě, jíž byl přiznán určitý nárok vůči dlužníkovi – aktivní postavení v celém tomto procesu. Disponuje-li exekučním titulem a bezvadným návrhem na zahájení exekuce, je pouze na něm, aby si rozhodnul, zda, kdy a ke komu jej podá. Tento princip se tedy v praxi promítá nejen do možnosti o tom, dojde-li k exekuci samotné, ale rovněž do výběru konkrétního soudního exekutora, jenž ji provede. Oprávněný tak vystupuje jako tzv. dominus litis – pán sporu – což mu zajišťuje významné kompetence ve vztahu k průběhu a směřování exekučního řízení.¹

Na druhé straně tohoto vztahu máme soudního exekutora, za kterého považujeme fyzickou osobu splňující předpoklady podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, v účinném znění, (dále jen „EŘ“) jíž stát pověřil exekutorským úřadem, v jehož rámci provádí nucený výkon exekučních titulů a další činnosti.² V kombinaci s ust. § 29 EŘ vystupují soudní exekutoři jako úřední osoby, jejichž úkony lze považovat za úkony soudu. Výčet osob, které odpovídají těmto požadavkům, nalezneme ve veřejném seznamu vedeném Exekutorskou komorou České republiky (dále jen „Komora“). K dnešnímu dni počet aktivních soudních exekutorů činí 145 a oprávněný může zvolit kteréhokoliv z nich.

Pravomoc výkonu činnosti soudního exekutora je celostátní, což v praxi znamená, že výběr oprávněného není limitován místní příslušností, co do okresu nebo kraje, kde se nachází sídlo exekutora nebo třeba trvalé bydliště povinného. Nic mu ne-

brání v tom, aby zvolil soudního exekutora z Brna, přestože se dlužník zdržuje v Praze. Mezi exekutory je tak nepopíratelně celoplošná konkurence, když oprávněný může zvolit kteréhokoliv z nich, aniž by svůj výběr jakkoliv odůvodňoval. Téže se jedná o formu jisté motivace ke zvýšení kvality poskytovaných služeb, rychlosti řízení a zároveň posílení odpovědnosti exekutorů vůči oprávněným.

Možnost výběru však přiznává zákon oprávněnému nejen na začátku exekuce, ale i během ní, čímž se dostáváme k ústřednímu tématu tohoto článku – možnosti změny soudního exekutora v průběhu exekučního řízení. Tento institut a problematika se k němu pojící ale zároveň otevírá hlubší otázku rovnováhy mezi právem oprávněného na efektivní výkon rozhodnutí a požadavkem na právní jistotu všech zúčastněných stran, včetně samotného exekutora. V této první části se zaměříme především na jednotlivé právní mechanismy umožňující změnu soudního exekutora, jejich institucionální zakotvení a procesní rámec. Pozornost bude věnována rovněž otázkám předávání exekuce, zániku exekutorského úřadu a působnosti zástupce exekutora. Druhá část článku následně nabídne pohled na kombinaci příslušných ustanovení exekučního řádu, aplikační problémy a aktuální soudní praxi, včetně návrhů de lege ferenda.

Změna soudního exekutora přitom nepředstavuje banální zásah do řízení – jde o akt, který může zásadně ovlivnit délku, nákladovost i výsledek celého procesu vymáhání. Právě proto je nezbytné, aby tento institut byl vnitřně provázaný, srozumitelný a v praxi předvídatelný. Jedině za těchto podmínek lze naplnit princip právní jistoty, který tvoří základní pilíř každého právního státu.

¹ WOLFOVÁ, Jitka a ŠTIKA, Martin. Soudní exekuce. 2., aktualizované vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 75 s.

² ust. § 1 a 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, v účinném znění

Právní rámec – Změna soudního exekutora podle ust. § 44b odst. 1 a 2 EŘ

Změna podle ust. § 44b odst. 1 EŘ

Jak již bylo řečeno v úvodu, výběr soudního exekutora, který bude pověřen vedením exekuce, je výlučným právem oprávněného, ale učinit ničím neomezenou volbu může pouze do jejího zahájení. Následná změna je tedy zákonem regulována tak, aby nekolidovala s výkonem činnosti soudního exekutora, ale stále umožňovala oprávněnému zvolit si jiného exekutora, který bude vymáhat jemu přiznaný nárok.

První možností je procedura podle ust. § 44b odst. 1 EŘ, kdy oprávněný navrhne změnu jím nově vybranému soudnímu exekutorovi a již pověřenému exekutorovi, kteří musí s tímto podnětem souhlasit. Schválí-li oba dva soudní exekutoři daný návrh, dojde mezi nimi k následnému postoupení exekuce.³

Pro oprávněného je tak logičtější, aby nejprve o vyjádření požádal soudního exekutora, ke kterému by chtěl vymáhání svého nároku přesunout a až po jeho souhlasu kontaktovat již pověřeného soudního exekutora s žádostí o schválení předání.⁴

Oslovení soudní exekutoři nejsou nuceni s návrhem souhlasit a můžou vyjádřit i svůj nesouhlas. Tak mohou učinit z nejrůznějších důvodů, které mohou být i subjektivního rázu, a tedy navrhovateli v době vyzvání neznámé.

Změna podle ust. § 44b odst. 2 EŘ

Druhou možností je postup podle ust. § 44b odst. 2 EŘ, ke kterému může oprávněný přistoupit, nedojde-li ke změně exekutora podle odstavce 1 a požádá-li o rozhodnutí o návrhu na změnu exekuční soud. Ten zahájí vlastního šetření, jsou-li pro změnu dány důvody zvláštního zřetele hodné a rozhodne, že exekuci bude vést jiný exekutor,

kterého navrhne oprávněný, a vyzve exekutora, který exekuci dosud vedl, aby věc postoupil, nebo řízení o změně zastaví a věc ponechá dosavadnímu exekutorovi, protože návrh shledá nedostačným.

Využití postupu podle odst. 1 je obligatorní podmínkou, a tedy jeden ze soudních exekutorů s postoupením nesouhlasil. Z ustanovení však není zcela zřejmé, může-li takto být postupováno i v případě, že první vyzvaný exekutor, tedy ten, u kterého chce mít oprávněný svou exekuci, vysloví nesouhlas. Logickým postupem při nesouhlasu osloveného soudního exekutora by bylo vyzvat dalšího, ale je možné, že oprávněný má i jinou motivaci proto, aby právě jím zvolený úřad exekuci vedl – například bydliště oprávněného se nachází poblíž daného úřadu.

Ustanovením též není nikterak specifikováno, jak má předmětná žádost o rozhodnutí o návrhu oprávněného vypadat. Dá se předpokládat, že se nejedná o prostou žádost, ale o návrh⁵ odpovídající náležitostem zakotveným v ust. § 42 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v účinném znění (dále jen „OSŘ“). Oprávněný v něm musí označit navrhovaného soudního exekutora, dosavadního soudního exekutora, u kterého exekuce takto požaduje, skutečnosti zvláštního zřetele hodné, které opodstatňují požadování takové změny a je-li možné, tak i přiložit nesouhlas jednoho ze soudních exekutorů, tedy podnět pro postup podle odst. 2.⁶ Poslední položka může absentovat, jelikož soudní exekutoři nemají zákonem přikázáno, v jaké formě musí nesouhlas udělit, byl-li sdělen ústně, může jeho prokázání být ošemetné. V takovém případě by měl (i z dalších níže uvedených důvodů) zažádat o vyjádření sám exekuční soud.

Co to jsou důvody zvláštního zřetele hodné konstatoval Nejvyšší soud ve svém usnesení, č.j. 20 Cdo 1586/2021, ze dne 1. července 2021 ve spojitosti se stanoviskem pléna Nejvyššího soudu, sp. zn. Cpjn 200/2005, ze dne 15. února 2006: „Dů-

³ ust. § 44b odst. 1 EŘ

⁴ KASÍKOVÁ, Martina. Exekuční řád: komentář. 5. vydání. Beckova edice Komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. 378-379 s.

⁵ ULLRICH, Ladislav. 12. Návrh oprávněného na změnu soudního exekutora (§ 44b EŘ). In: ULLRICH, Ladislav. Exekuční řízení: komentované vzory podání. V Praze: C.H. Beck, 2020. s. 65.

⁶ KASÍKOVÁ, Martina. § 44b [Změna exekutora]. In: KASÍKOVÁ, Martina, JIRMANOVÁ, Miroslava, HUBÁČEK, Jaroslav, PLÁŠIL, Vladimír, ŠIMKA, Karel, KUČERA, Zdeněk, NEKOLA, Václav. Exekuční řád. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 380, marg. č. 12.

vody zvláštního zřetele hodné, způsobilé k tomu, aby soud zprostil exekutora dřívějšího pověření (srov. § 44b odst. 2 ex. řádu, dříve § 44 odst. 9 ex. řádu), nemohou spočívat jen v subjektivním hodnocení oprávněného, nýbrž je zapotřebí, aby šlo o okolnosti závažné z objektivního hlediska, které překáží, aby exekuce mohla být efektivně (podle práva) provedena.“ Nejsou jimi tedy pouhé subjektivní dojmy oprávněného, ale jedná se o překážky, které se mohou během exekuce vyskytnout, ale zároveň je lze považovat za natolik závažné, že brání úspěšnému vedení exekuce či jejímu ukončení.

Jedná se třeba o chybné provádění exekuce ve smyslu zanedbání povinnosti soudního exekutora podle ust. § 46 odst. 1 EŘ, dle kterého má soudní exekutor postupovat v exekuci rychle a účelně, přičemž dbá ochrany práv účastníků řízení, včetně třetích osob, které jsou exekucí a jeho postupem dotčeny. Obecnou úpravou této povinnosti exekutora umožnil zákonodárce možnost vytknout pochybení, která spočívají v pomalém postupu či jeho neúčelnosti.⁷ Účastníkům exekuce musí být umožněno, aby se mohli aktivně dovolávat svých práv, což by v případě pomalého postupu soudního exekutora, s ohledem na běh lhůt k tomu určených, nemuselo být vždy možné. Pod tuto množinu důvodů, pro které by oprávněný mohl navrhnout změnu, která by byla důvodná, lze přidat i nehospodárné vedení řízení. Předmětný exekutorský úřad byl zvolen z důvodu potenciálního místa pobytu povinného, během lustrací a zjišťování jeho majetku byl oprávněný vyrozuměn o tom, že se povinný zdržuje na jiném místě, což znamená jinou výši nákladů, nežli bylo předpokládáno na počátku.

Neexistuje taxativní výčet skutečností, pro které lze změnu navrhnout, ale vždy bude ve finále záležet na aktivním posouzení soudu. Je zřejmé, že za takovýto důvod nemůže být považován pouze subjektivní pocit oprávněného ve smyslu narušení vztahu vzájemné důvěry.⁸

Prokáže-li oprávněný, že návrh na změnu soudního exekutora je důvodný a nejsou známy žádné další překážky, pro které takto nelze učinit, rozhodne soud usnesením o změně soudního exekutora. V něm musí zprostit původního soudního exekutora vedením exekuce a pověřit oprávněným navrhovaného soudního exekutora, což musí náležitě odůvodnit. Oba dva soudní exekutoři, jakožto aktivně legitimovaní, mohou proti rozhodnutí podat odvolání.⁹ Čistě z pohledu znění zákona by pak k předání mělo dojít i přes jeho případné podání, jelikož podle ust. § 171 odst. 2 a 3 OSŘ je usnesení vykonatelné doručením. Vzhledem k výše uvedeným problémům pojícím se s předáním exekuce může takto brzké předání exekuce účastníkům i uškodit, aniž by si toho byli při podání návrhu vědomi.¹⁰

Předání exekuce

Podle ust. § 94 odst. 1 EŘ má oprávněný možnost nahlédnout do exekučního spisu, i přesto nelze předpokládat, že je obeznámen se všemi procesy, které se v něm odehrávají – na rozdíl od soudního exekutora, jenž exekuci vede. Právě tyto informace zásadně ovlivní nejen rozhodnutí soudního exekutora, potažmo exekučního soudu, ale i délku a složitost předání exekuce. Pro oprávněného účastníka v exekuci je totiž klíčový hlavně začátek exekuce a následně až její konec, ve smyslu bude-li jeho nárok vymožen či ne. Úspěšnost soudního exekutora ve vymáhání může posuzovat již za trvání exekuce, avšak to nelze postavit na roveň s jeho informovaností, co do veškerých lustrací a úkonů, které byly v exekuci vykonány, stejně tak jako znalost jejich náročnosti.

Pokud tak konstatujeme, že se u oprávněných nedá očekávat kompletní znalost průběhu jejich vlastní exekuce, je logické, že jejich expertíza, co do jejího vedení, bude o to menší. Proces předávání exekuce (a veškerých souvisejících agend) mezi soudními exekutory může být složitý sám o sobě, v jeho průběhu se navíc mohou objevit různé problémy, které nelze předem předvídat ani

⁷ MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEC, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Kodex. Praha: Wolters Kluwer. 383 s.

⁸ Učiní-li soudní exekutor pochybení, o jeho „potrestání“ rozhodne kontrolní orgán

⁹ Jelikož se nejedná o typ usnesení podle ust. § 202 odst. 1 OSŘ, odepřením možnosti podání opravného prostředku účastníkům řízení nebo třetím osobám by jim mohla být způsobena újma

¹⁰ WOLFOVÁ, Jitka a ŠTIKA, Martin. Soudní exekuce. 2., aktualizované vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2022, 117-119 s.

se na ně plně připravit. Výsledkem ale vždy musí být předání kompletního „balíku exekuce“, tedy všeho, co k ní náleží, aby navazující exekutor pokračoval bez problémů přesně tam, kde předchozí soudní exekutor skončil – aniž by tím byl narušen průběh exekuce.

Pro začátek - dosavadní soudní exekutor musí být schopen poskytnout exekuční spis, neboť soudní exekutoři jsou během své činnosti nuceni sdílet spisy exekučním soudům či kontrolním orgánům, proto je důvodné předpokládat, že tuto funkci již má zajištěnou. Během předávání probíhající exekuce však musí mít tato předávka takovou podobu, aby nový soudní exekutor nemusel provádět úkony opětovně, čímž by mohl navýšit náklady exekuce. Soudní exekutoři totiž nejsou nikterak vázáni k tomu, aby užívali stejného kancelářského systému, v němž vedou své spisy v elektronické podobě, ale stejně tak ani nemusí shodným způsobem zaznamenávat zjištěné skutečnosti. Například finanční přehled exekuce může vést soudní exekutor v rámci elektronické podoby spisu na samostatném vyskakovacím okně, kam se dostane přes ikonu na něj odkazující, ovšem systém druhého soudního exekutora takto tato data nezaznamenává. Z pohledu rozdílných způsobů naprogramování systémů a zpracovávání dat tak nedojde k jejich automatickému propsání, ale je na novém soudním exekutorovi, aby si tento krok zařídil sám – např. pověřil zaměstnance manuálním přepisem dat. Veškeré informace totiž z pohledu předávajícího soudního exekutora byly předány. Též můžeme uvést různé užívání zkratk, které se mezi úřady mohou měnit.

Oba dva soudní exekutoři mají na základě své praxe představu, jaká data by měl spis obsahovat, a tedy co musí být předáno. Je důležité upozornit, že sobě navzájem si nejsou pouze kolegy, ale též i vzájemnými konkurenty, což je další kritérium, které ovlivní předávaný spis. Je totiž pochopitelné, že se distribuující soudní exekutor bude snažit předávku omezit pouze na nezbytné potřebné skutečnosti. Exekutorské spisy totiž obsahují veškerých písemností, které se vztahují ke stejné věci – podání, listiny, zápisy, záznamy, rozhodnutí apod.¹¹ – a lze tak z nich vyčíst více nežli pouze informace zjištěné o povinném, ale i detai-

lní způsob práce exekutorského úřadu. Postoupením tak soudní exekutor nepochybně sdílí své know-how, které jej může činit v některých ohledech úspěšnějším ve vymáhání, ale stejně tak dává na odiv možná pochybení. V čistě podnikatelské rovině se tak jedná o velice choulostivý proces, kdy si musí provádějící exekutor stanovit obhajitelnou hranici, proč by některé věci nechtěl a neměl sdílet.

I pokud by soudní exekutor neměl problém se sdílením informací o úřadu, je stále omezen svou mlčenlivostí podle ust. § 31 EŘ. Provádí-li hromadné lustrace osob, musí exekutor zajistit, aby předal pouze takové údaje, které jsou spjaté s příslušným spisem. O ostatních subjektech, které nemají s konkrétní exekucí nic společného, nesmí poskytnout ničeho, protože k tomu není přijímající soudní exekutor oprávněn – z pohledu ostatních exekucí totiž ke změně soudního exekutora nedošlo.

Je nutné upozornit i na stále aktuální listinnou podobu spisů, jelikož ty starší jsou v ní kromě elektronické formy pravděpodobně též zachovány. Otázkou pak zůstává, postačilo-li by převést spis kompletně do elektronické podoby (nebylo-li tak doposud učiněno) a předat jej pouze, či by bylo vyžadováno předání v obou formách. Zde by asi záleželo na domluvě soudních exekutorů.

Povinnost postoupení exekuce není vyřešena pouhým spisem, ale vztahuje se i na zajištěný majetek povinného. Provedl-li dosavadní soudní exekutor exekuci exekučním příkazem prodeje movitých věcí povinného – sepsal majetek povinného, který na místě zajistil – jedná se o další položky, které musí být také předány.¹²

Tyto všechny věci by měli vzít soudní exekutoři v potaz a domluvit se na podmínkách předání, o čemž vyhotoví protokol. Jeho obsah by měl být natolik konkrétní, aby bylo zřejmé, o které exekuci jednali, že nově pověřený soudní exekutor obdržel veškerých věcí, které ke spisu náležejí a že s tímto postupem oba dva souhlasili. Kromě prokázání bezvadného předání exekuce, užije listinu nový soudní exekutor k opodstatnění svého oprávnění k vedení exekuce. Po dokončení celého

¹¹ § 17 stavovského předpisu Exekutorské komory České republiky ze dne 23. května 2002, ve znění od 24. května 2023

¹² MOLÁK, S., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. 368 s.

aktu je tato změna zaznamenána do rejstříku zahájených exekucí.¹³

Následky po předání exekuce

Předání exekuce mezi soudními exekutory s sebou přirozeně nese otázku vypořádání nákladů, které vznikly dosavadnímu exekutorovi, a to nejen ve spojitosti se samotným předáním. Exekuční soud, ačkoliv posuzuje důvody ke změně, nerozhoduje o vzniklých či budoucích nákladech v exekuci. Soudní exekutoři by se měli dohodnout tak, aby nedošlo k nehospodárnému prodlužování exekuce.¹⁴ Výjimkou může být situace, kdy exekuční soud shledá zavinění na straně oprávněného a ve vztahu k ust. § 89 EŘ udělí povinnost úhrady nákladů exekuce spojených se změnou soudního exekutora oprávněnému.¹⁵ Počítány mezi ně jsou však pouze skutečně vynaložené náklady v souvislosti s provedením změny soudního exekutora – nejedná se o odměnu exekutora či náhradu hotových výdajů, ale pouze o takové náklady, které, nebyla-li by ze strany oprávněného vyvinuta iniciativa, by nevznikly.

Nebylo-li již dříve určeno samostatným příkazem k úhradě nákladů exekuce doposud vedoucího soudního exekutora, vydá na základě zjištěných poznatků ze spisu nově jmenovaný soudní exekutor příkaz k úhradě nákladů exekuce. Výše je posuzována tak, jako by došlo k zastavení exekuce, tedy podle ust. § 89 EŘ v kombinaci s ust. § 11 vyhlášky č. 330/2001 Sb., vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem. Kromě klasického práva účastníků podat ve lhůtě 8 dní proti tomuto příkazu námítky, může tak učinit i dosavadní soudní exekutor, jelikož je rozhodováno i o jeho právech. Po nabytí právní moci a vymožení určené částky novým soudním exekutorem je předchozímu soudnímu exekutorovi novým vyplacena.¹⁶

Zánik výkonu exekutorského úřadu a pokračování v jeho činnosti

Klíčová slova v procesu předávání jsou jednoznačně soudní exekutor a exekutorský úřad. Ačkoli jsou tyto pojmy často zaměňovány, jejich role, funkce a právní postavení jsou právně i organizačně odlišné.

Exekutorem je vždy fyzická osoba, která splňuje řadu přísných požadavků stanovených zákonem. Uchazeč o tuto funkci nemůže mít ničím omezenou svéprávnost a též absolvoval akreditovaný studijní program v oblasti práva, vykonal praxi v exekuční či jiné právní oblasti a složil úspěšně exekutorskou nebo jinou odbornou zkoušku, která prověřuje jeho schopnosti a znalosti potřebné pro výkon exekuční činnosti. Jakmile splní všechny tyto kvalifikační požadavky, musí uchazeč projít výběrovým řízením a složit slib před ministrem spravedlnosti, který jej oficiálně jmenuje do této pozice.

Postavení soudního exekutora je dvojího charakteru. Na jedné straně vykonává svou činnost jako svobodné právnícké povolání, což znamená, že je podnikatelem, který odpovídá za správnost a zákonnost svých úkonů. Na straně druhé exekutor vykonává činnost na základě státem delegovaných pravomocí, čímž má postavení úřední osoby. Tato specifická kombinace svobodného povolání a úřední pravomoci dává exekutorovi jedinečnou roli v rámci právního systému. Exekutor není statutárním orgánem exekutorského úřadu, ale naopak podnikatelem, který vykonává výkon soudní moci na základě soudního pověření.¹⁷

Exekutorský úřad můžeme definovat jako místo, kde exekutor vykonává svou činnost. Nelze říci, že exekutorský úřad je právě jen kanceláří soudního exekutora, ale je nutno přistupovat k němu jako k jakémusi instrumentu, jímž tak soudní exekutor koná, nezávisle na jeho materiální podobě. Exekutorský úřad nemá přímou pravomoc vykonávat exekuce – tuto činnost zajišťuje vždy exekutor, který do něj byl jmenován. Jde tedy o způsob organizace výkonu exekuční činnosti, kdy úřad za-

¹³ SVOBODA, K., Exekuční řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 302-305 s.

¹⁴ MOLÁK, S., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. 371 s.

¹⁵ KASÍKOVÁ, M. a kol. Exekuční řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C.H. Bek, 2022, 382-383 s.

¹⁶ SVOBODA, K., Exekuční řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 309 s.

¹⁷ KASÍKOVÁ, M. a kol. Exekuční řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C.H. Bek, 2022, 87-88 s.

jišťuje administrativní zázemí a odpovídá za chod exekuce na konkrétně vymezeném území, ale samotné exekuční úkony provádí výlučně soudní exekutor, případně jeho zaměstnanci, přičemž odpovědnost za jejich zákonnost i realizaci nese právě tento exekutor.¹⁸

I proto při uvádění celého názvu exekutorského úřadu je užíváno „Exekutorský úřad jméno soudního okresu, pod který spadá, soudního exekutora jméno soudního exekutora, který do něj byl jmenován,“ například „Exekutorský úřad Česká Lípa, soudní exekutorky JUDr. Jany Bémové,“ či „Exekutorský úřad Praha-západ, soudního exekutora Mgr. Jana Beneše.“ Takto je nutno činit i v případě, že se v obvodu nachází pouze jeden exekutorský úřad, protože do úřadu mohl být jmenován nový soudní exekutor, který sdílí s předchozím soudním exekutorem pouze stejné místo výkonu.

Zánik exekutorského úřadu

Význam postavení soudního exekutora dokládá i ust. § 15 odst. 1 EŘ, které v taxativním výčtu uvádí případy, kdy dochází k zániku exekutorského úřadu. Nastane tak v důsledku smrti exekutora, prohlášením za mrtvého, zbavením svéprávnosti, vydáním kárného opatření spočívajícího ve ztrátě způsobilosti k výkonu funkce, vzdáním se funkce, odvoláním exekutora z úřední moci nebo jiných zákonem stanovených skutečnostech.

Dne 27. června 2014 došlo k požáru v Exekutorském úřadu Plzeň-město, soudní exekutorky JUDr. Jitky Wolfové – oheň poničil zejména vnější části budovy, a to pouze v takové míře, že nedošlo k omezení činnosti úřadu. Účastníci exekucí tím nebyli ovlivněni ani ve smyslu změny úředních hodin.¹⁹ Ovšem ani po této události nebyl do zákona přidán zánik exekutorského úřadu ve smyslu zániku fyzického sídla exekutorského úřadu. Z tohoto můžeme vyvodit, že jeho existence je vázána čistě na osobu soudního exekutora a v případě zničení místa samotného by došlo

pouze k dočasnému přesunu na nové, dokud by nebyly vybrány jiné prostory.

Tuto teorii potvrzuje i Exekutorský úřad Jeseník, soudního exekutora JUDr. Alana Havliceho, který byl nucen z důvodu povodňové situace přesunout svůj úřad na náhradní adresu, odkud dále vykonává svou činnost.²⁰

Výčet způsobů zániku výkonu exekutorského úřadu má ve vztahu k exekuční činnosti a náležitostem výkonu činnosti soudního exekutora vždy definitivní povahu (nebo se jedná o událost dlouhodobého rázu, která by znemožnila řádný výkon exekuční činnosti). První dva body, dle kterých může dojít k zániku exekutorského úřadu, jsou spojeny se zánikem osoby soudního exekutora jako takového – podle ust. § 23 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění, má člověk právní osobnost od narození až do smrti. Stejně účinky vyvolá i domnělá smrt soudního exekutora, kterou konstatuje soud vydáním rozhodnutí o prohlášení za mrtvého.

Další alternativy jsou propojeny s ust. § 15 odst. 2 EŘ, kdy takto může nastat odvoláním soudního exekutora ministrem spravedlnosti, jestliže byl soudní exekutor pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, jestliže nedoložil Exekutorské komoře ČR stejnopis či ověřenou kopii smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, jestliže exekutor do 3 měsíců po složení slibu nebyl připraven konat činnost v sídle exekutorského úřadu, aniž by k tomu byly dány vážné důvody, nebo jestliže soud na návrh ministerstva rozhodl o zdravotní nezpůsobilosti soudního exekutora konat svou činnost, a to po dobu nejméně 1 roku. Poté se jedná o pozbytí státního občanství České republiky, omezení svéprávnosti soudního exekutora, den, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž bylo soudnímu exekutorovi uloženo kárné opatření odvolání, uložení trestu zákazu činnosti či trestu odnětí svobody, tedy o porušení podmínek pro jmenování osoby soudního exekutora uvedených v ust. § 9 odst. 1 EŘ. Posledním důvodem je uplynutí 6 kalendářních měsíců následujících po mě-

¹⁸ MOLÁK, S., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. 83-84 s.

¹⁹ Lidovky.cz. (2014, červen 27). V Plzni hořel exekutorský úřad, pravděpodobně šlo o žhářský útok. [cit. dne 1. května 2025]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/v-plzni-horel-exekutorsky-urad-pravdepodobne-slo-o-zharsky-utok.A140627_115226_ln_domov_ele

²⁰ Vyhledat exekutora; Exekutorská komora. (n.d.). Exekutorská komora. [cit. dne 31. května 2025] Dostupné z: <https://ekcr.cz/vyhledat-exekutora>

síci, v němž ministerstvo obdrželo žádost soudního exekutora o ukončení výkonu exekutorského úřadu.

Zástupce soudního exekutora

Jak trefně konstatoval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí, č. j. 14 Kse 2/2015-62, ze dne 16. června 2015, „soudní exekutor je člověk, nikoli automat“. Přestože tato formulace zazněla v souvislosti s požadavkem na přiměřenou dobu pro vyřízení podnětů, její význam lze vztáhnout i na obecné pojetí soudního exekutora. Ten je fyzickou osobou, která kromě výkonu zákonem svěřené pravomoci podléhá také běžné lidské zátěži, osobním životním okolnostem a případným soukromým obtížím. Tuto lidskou dimenzi nelze při hodnocení jeho činnosti opomíjet, jenže zároveň ji nelze bezvýhradně přijímat jako omluvu pro opomenutí či zanedbání profesních povinností.

Z tohoto důvodu právní úprava výslovně předpokládá, že soudní exekutor má povinnost zajistit svou zastupitelnost – jak vyplývá z ust. § 46 odst. 1 EŘ. Smyslem této povinnosti je zabránit tomu, aby dočasná osobní indispozice exekutora vedla k prodávám či zásahům do práv účastníků řízení. Kontinuitu ve výkonu exekuční činnosti má proto zabezpečit zástupce exekutora, jehož postavení je z povahy věci dočasné a účelově vázané na zajištění řádného chodu exekutorského úřadu.

K ustanovení zástupce může dojít dvěma způsoby: buď si zástupce zvolí exekutor sám, nebo požádá Komoru o jeho ustanovení – pokud tak neučiní, ustanoví mu zástupce ex officio.²¹ V obou případech může být zástupcem jmenován jiný soudní exekutor nebo kandidát soudního exekutora.

Zastupování představuje právní institut, jehož podstatou je oprávnění jednat jménem jiné osoby. Z jeho povahy samotné vyplývá, že zástupce vystupuje v právních vztazích nikoli vlastním jménem, ale jménem zastupovaného – takto musí být zřejmé z podpisu či jiného označení – nečiní-li tak, hledí se na úkony, jako by činil sám za sebe.²² Specifická úprava zastupování v exekučním řízení je obsažena v ust. § 16 až 18 EŘ. Jejím cílem je za-

bezpečit plynulý a nerušený provoz exekutorského úřadu v situacích, kdy exekutor dočasně nemůže vykonávat svou funkci – ať již z důvodu nemoci, pozastavení výkonu činnosti, nebo v důsledku zániku exekutorského úřadu.

Zástupce následně vykonává veškeré úkony nezbytné k řádnému zajištění chodu exekutorského úřadu, a to v rozsahu potřebném pro výkon exekuční činnosti, dokud exekutor sám není schopen svou činnost obnovit. Specifická situace nastává tehdy, je-li zastupováno z důvodu zániku výkonu exekutorského úřadu – v takovém případě vykonává správu samostatně až do zrušení úřadu nebo jeho obsazení novým exekutorem.²³

I v tomto případě je zástupce stále ve své činnosti omezen, protože není oprávněn samostatně rozhodovat o otázkách daňových, pracovněprávních, ekonomických nebo organizačních, pokud k tomu není dán naléhavý důvod. V takových případech by měl postupovat s opatrností a v souladu s obecným rámcem zastoupení dle občanského zákoníku. Při delší nepřítomnosti exekutora může zástupce vykonávat i další úkony, které sice nespádají přímo do exekuční činnosti, ale napomáhají udržení provozuschopnosti úřadu. I v těchto případech musí dbát, aby nepřekročil hranice vyhrazené samotnému exekutorovi. Případný zásah do chodu úřadu zástupcem by tedy nikdy neměl nevratně změnit chod úřadu.

Exekuční řád rovněž počítá s možností změny ustanoveného zástupce v případě, že se již nadále nehodí do této funkce. Komora může ustanovit nového zástupce například tehdy, pokud dosavadní zástupce přestane vykonávat úřad, přestane být kandidátem, nesplňuje zákonné podmínky, požádá o uvolnění z funkce nebo se ukáže, že není schopen řádně plnit svěřené povinnosti. Ustanovením nového zástupce pak dosavadnímu zaniká mandát.²⁴

Zástupce soudního exekutora tak představuje významný nástroj, jehož prostřednictvím je možné zajistit nejen nepřetržité fungování exekutorského úřadu, ale také právní jistotu účastníkům exekuce v době, kdy exekutor svou funkci osobně vy-

²¹ Ust. § 16 odst. 1 EŘ

²² Ust. § 436 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²³ Ust. § 17 odst. 1 až 3 EŘ

²⁴ Ust. § 18 odst. 1 až 3 EŘ

konávat nemůže. Je třeba mít na zřeteli, že zástupce jedná vždy jménem původního exekutora a v mezích jeho pravomoci, čímž je po celou dobu svého působení vázán.²⁵

Jmenování nového soudního exekutora

Nastane-li zánik exekutorského úřadu podle ust. § 15 odst. 1 EŘ, je nutné do uvolněného úřadu dosadit nového soudního exekutora, který bude, na rozdíl od zástupce, vykonávat exekuční činnost v plném rozsahu.

Povinnost aktivního zapojení se do procesu výběru nového soudního exekutora náleží ze zákona Komoře, a to v přesně vymezené časové lhůtě. Účelem této právní úpravy je nejen předejít možné nečinnosti, ale především zajistit co nejrychlejší obnovení výkonu exekuční činnosti.²⁶

Exekutor, který byl ve výběrovém řízení úspěšně jmenován a nastupuje do úřadu, jehož výkon zanikl, přebírá veškeré spisy tohoto úřadu a pokračuje v nich v exekuční i jiné činnosti. Přestože navazuje na činnost předchozího soudního exekutora, není jeho právním nástupcem. Vystupuje jako nový subjekt veřejného práva, který získal oprávnění vykonávat exekuční činnost v rámci již existující agendy. Z toho důvodu nenese právní odpovědnost za úkony učiněné svým předchůdcem. Podle ust. § 15 odst. 5 EŘ má nově jmenovaný soudní exekutor informační povinnost vůči účastníkům řízení. Těm musí sdělit nejpozději při prvním úkonu v exekuci, že došlo ke změně osoby provádějící exekuci. Oprávněný musí být navíc poučen o svém právu navrhnout změnu exekutora, která plyne přímo ze zákona.

Na straně exekutora, jehož výkon úřadu zanikl, případně jeho zástupce, vzniká povinnost předat veškeré spisy, vymožené plnění, zajištěné věci, exekutorské úschovy, registry a další související dokumentaci a prostředky nově jmenovanému exekutorovi.²⁷ To zahrnuje i předání technických zařízení nebo datových nosičů. Podle ust. § 103 odst. 1 EŘ, jsou odevzdány i razítka, průkazy a pečetidla. Výslovně je stanoveno, že vlastnické právo

bývalého exekutora k technickému vybavení a datovým nosičům tím není dotčeno, čímž zákonodárce zohlednil právo na ochranu jeho majetku.

Tato právní úprava tedy komplexně řeší situaci, kdy je nový exekutor jmenován do uvolněného úřadu – zavádí nejen princip procesního navázání na dosavadní činnost, ale i pravidla pro předání úřední a materiální agendy, čímž přispívá k zachování právní jistoty všech účastníků exekučních řízení a k efektivnímu výkonu soudních rozhodnutí.

Aplikace ustanovení

V dalším čísle budeme v tématu pokračovat a podrobněji se zaměříme na samotnou aplikaci daných ustanovení – o změně soudního exekutora, zejména ve spojitosti s ust. § 15 odst. 5. Tento postup se totiž v praxi uplatňuje například tehdy, došlo-li k zániku exekutorského úřadu a oprávněný následně usiluje o změnu exekutora, ačkoliv do zaniklého úřadu nebyl jmenován nový soudní exekutor. Právní úprava je však často interpretována rozdílně, což vede k výrazným odlišnostem v rozhodovací praxi jednotlivých exekučních soudů.

Podíváme se na konkrétní příklady, kdy soudy přistupují k návrhům na změnu exekutora buď prostřednictvím klasického rozhodnutí, nebo naopak využívají tzv. prosté pověření – bez formálního rozhodnutí, bez možnosti obrany a bez náležitého přezkumu skutkového stavu. Cílem bude zhodnotit, jak tyto odlišné přístupy ovlivňují právní jistotu účastníků řízení, včetně samotného soudního exekutora, jaké důsledky mohou mít pro postavení původního či nového exekutora a kde dle mého současné praxe naráží na své systémové limity.

Článek on-line si přečtete zde:

²⁵ TRIPEŠ, Antonín. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Beckovy příručky pro právní praxi. Praha: C.H. Beck, 2006, c2001. s. 122-123

²⁶ Ust. § 111 odst. 6 písm. g) EŘ

²⁷ Ust. § 15 odst. 5 EŘ

text: Mgr. Olga Zumrová
Odbor legislativně právní SZIF

Postižitelnost přímých plateb ze zemědělských dotací EU v exekučním řízení

Dotace z EU jsou v rámci Společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a v rámci Společné rybářské politiky z Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF). Národní dotace jsou vypláceny z rozpočtu Ministerstva zemědělství, a tedy z rozpočtu České republiky.

Nástrojem k využívání zdrojů obou zemědělských fondů, tedy EZZF a EZFRV, je Strategický plán SZP. V plánu se stanoví, jak bude daný členský stát k naplnění uvedených potřeb s cílem podpory zemědělského sektoru a venkova využívat finanční prostředky na SZP, včetně nástrojů, které mají být použity, a specifických cílů, které si členský stát sám vymezil.

Každý členský stát EU musí vypracovat Strategický plán plně v souladu s obecnými, tedy cíli nastavenými EK, i z nich vycházejícími specifickými cíli SZP, které si členský stát stanoví sám. Přípravě Strategického plánu předchází obsáhlá analýza s cílem určit své specifické potřeby v zemědělství a rozvoji venkova každého členského státu. Každý SP SZP vyžaduje schválení ze strany Komise, aby byl zajištěn jeho soulad s cíli pro celou EU. Následně členské státy musí Komisi předkládat zprávy o provádění svého plánu, aby ukázaly, jak pokročily při plnění cílů stanovených jako ukazatele výsledků.

V návaznosti na cíle stanovené ze strany EK je SP SZP nastaven tak, aby podpořil udržitelnost a konkurenceschopnost zemědělství a přispěl k naplnění

Zelené dohody pro Evropu (European Green Deal), a to zejména strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ (Farm to Fork Strategy) a strategie v oblasti biologické rozmanitosti (EU Biodiversity Strategy for 2030).

Strategický plán Společné zemědělské politiky na období 2023–2027 (dále jen „SP SZP“) byl 24. 11. 2022 schválen prováděcím rozhodnutím Evropské komise C(2022) 8338.

V rámci Společné zemědělské politiky došlo ke sloučení poskytovaných podpor do jediného strategického dokumentu, což umožní lepší plánování a řízení administrace podpor k naplňování stanovených cílů. Na základě tohoto dokumentu budou poskytovány: Přímé platby, Sektorové intervence a Intervence k rozvoji venkova.

Hlavním cílem přímých plateb je zabezpečit všem aktivním zemědělcům stabilní příjmy formou platby na hektar využívané zemědělské plochy nebo v souvislosti s počtem chovaných zvířat. Tyto platby jsou poskytovány výhradně z rozpočtu EU.

Poskytnutí přímých plateb je mimo podmínek jednotlivých podpor podmíněno dodržováním podmínek podmíněnosti, tj. řádným obhospodařováním zemědělské půdy a dodržováním povinných požadavků na hospodaření a podmínek standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy. Obecně platí základní podmínka, že žadatel musí být aktivním zemědělcem, obhospodařuje minimálně 1 ha zemědělské půdy evidované v LPIS a tato půda musí být řádně zemědělsky obhospodařována, anebo chová pod-

porovaná zvířata řádně evidovaná v ústřední evidenci podle plemenářského zákona.

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/2115 byla stanovena struktura přímých plateb a podmínky byly dále doplněny, rozvedeny a blíže specifikovány v nařízení vlády č. 83/2023 Sb. o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů. Přímé platby se dělí na dvě skupiny, tedy na Přímé platby oddělené od produkce a na Podporu příjmu vázaná na produkci (CIS).

Přímé platby oddělené od produkce jsou:

a) základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)

Cílem opatření BISS (Basic Income Support for Sustainability) je stabilizace příjmu aktivního zemědělce. Jedná se o roční platbu, která je poskytována formou **platby na hektar** způsobilé výměry zemědělské plochy ohlášené aktivním zemědělcem. Tato platba je poskytována nezávisle na zemědělské produkci.

b) doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost

Doplňková platba DRP/CRIS (Complementary Redistributive Income Support for Sustainability) je poskytována všem žadatelům na maximálně 150 hektarů formou roční platby na hektar využívané zemědělské plochy. Podmínkou je nárok na základní platbu BISS. Nárok na tuto platbu má žadatel bez ohledu na celkovou velikost obhospodávané zemědělské plochy.

c) doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce

Podpora je určena mladým zemědělcům, kteří začínají podnikat v zemědělství bez ohledu na to, zda se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu. Cílem podpory je usnadnit založení zemědělského podniku a jeho rozvoj v počátečních letech podnikání. Je vyplácena formou příplatku k opatření BISS a opětovně se jedná o roční platbu. Podmínkou tohoto dotačního titulu je splnění minimální požadované zemědělské kvalifikace a "vedení podniku" mladým zemědělcem. Žádost o tento dotační titul

je určený pouze žadatelům, kteří ke dni podání nedosáhli věku 41 let.

d) režimy pro klima, životní prostředí a dobré životní podmínky zvířat (ekoplatba)

Intervence ekoschémat jsou pro společnou zemědělskou politiku nové. Jejich cílem je podpora postupů prospěšných pro životní prostředí a klima a důraz na udržitelnost. Tzv. ekoschémat obsahují opatření Celofaremní ekoplatba ve dvou úrovních, základní a prémiové. Celofaremní ekoplatba představuje celkem 11 intervencí, které pokrývají veškeré zemědělské kultury. V celofaremním pojetí ekoplatby jsou stanovené povinnosti vůči jednotlivým zemědělským kulturám, které jdou nad rámec podmíněnosti a zároveň vhodně doplňují některé z podmínek podmíněnosti. Pokud zemědělec splní stanovené postupy a podmínky Celofaremní ekoplatby, má nárok na platbu na všechny hektary podniku.

e) platba pro malé zemědělce

Cílem dotačního titulu je podpořit a stabilizovat malé zemědělce s výměrou do 10 ha půdy evidované v evidenci zemědělské půdy LPIS ke dni podání žádosti. Platba je však poskytována na maximálně 4 ha půdy s výjimkou zemědělských kultur: jiná kultura, mimoprodukční plocha, plocha s kontejnery nebo rybník. Nahrazuje všechny ostatní přímé platby – nelze žádat o tuto platbu a zároveň o jinou přímou platbu.

Podpora příjmu vázaná na produkci (CIS)

Podpory příjmu vázané na produkci (CIS, Coupled Income Support) představují dobrovolný nástroj napomáhající konkurenceschopnosti a udržitelnosti. Ze strany EU jsou nastaveny maximální platby/stropy u jednotlivých titulů z důvodu zabezpečení rovných podmínek. Nově nastavené platby navazují na platby VCS a podporují vybrané citlivé komodity.

Podporou příjmu vázanou na produkci je:

- a) podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu,
- b) podpora na produkci chmele,
- c) podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností,
- d) podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností,
- e) podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností,
- f) podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností,
- g) podpora na produkci cukrové řepy,
- h) podpora na produkci bílkovinných plodin,
- i) podpora na chov telete masného typu,
- j) podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka a
- k) podpora na chov bahnice nebo na chov kozy.

Pro každou intervenci je každoročně nastavená sazba Ministerstvem zemědělství. Výše sazby vychází z rozpočtových stropů a směnného kurzu stanoveného Evropskou centrální bankou před 1. říjnem daného roku. Zpravidla jsou tedy sazby pro aktuální dotační období, kterým je kalendářní rok, zveřejněny v polovině října daného roku.

Žádost o poskytnutí přímých plateb i dotací na neprojektová opatření Rozvoje venkova, o kterých bude pojednávat další článek, je podávána v rámci tzv. **jednotné žádosti** Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Tato žádost je podávána spolu s přílohami pouze elektronicky prostřednictvím informačního systému tzv. Portálu farmáře. Na základě podané žádosti probíhají administrativní kontroly i kontroly na místě, a to včetně AMS (tedy monitoringu zemědělských ploch za pomoci družicového systému), které sledují plnění podmínek pro poskytnutí dotace v rámci tzv. kontrolního období. Toto období je různě dlouhé (u přímých plateb trvá do konce srp-

na daného roku, u neprojektových opatření Rozvoje venkova může být celoroční). **Po zhodnocení splnění podmínek je zahájeno postupné vyplácení dotací podle jednotlivých titulů, které probíhá od prosince až do června dalšího kalendářního roku. Abychom ulehčili vaši práci můžete se na nás v rámci součinnosti obrátit a my ověříme, zda je dlužník skutečně příjemcem dotací a zda byla podána jednotná žádost, příp. na který z jeho účtu bude poukázána. Bohužel přesný odhad, kdy bude vyplacena, je vzhledem ke složitosti kontrol a obrovskému počtu žádostí neproveditelný.**

Článek on-line si přečtete zde:

text: Mgr. Olga Černá

Sjezd českých právníků 2025

Bude digitální věk prospívat spravedlnosti?

Jak už nadpis napovídá, dvoudenní květnový Sjezd českých právníků v pražském Karolinu se věnoval především digitalizaci v justici a implementaci AI do právní praxe. Pokud jste se ho sami neúčastnili, můžete si přečíst náš rychlý report a nejzajímavější myšlenky, které zazněly.

Úvodní slovo prof. Radima Polčáka uvedlo téma sjezdu s důrazem na filozofické i praktické aspekty technologických změn. Hlavním sdělením byla teze, že současná digitalizace není zásadně překotná ve srovnání s minulými technologickými proměnami, přičemž právo lze chápat jako informační systém a virtualizaci jako klíčový fenomén zasahující všechny právnické profese.

Se svými referáty dále vystoupili zástupci jednotlivých komor a unií. Česká advokátní komora a Unie podnikových právníků se zaměřily na problematiku zapojení umělé inteligence do právní praxe soudního rozhodování a na vzdělávání právníků. Diskutovaly se limity lidského i algoritmického rozhodování, právo na lidského soudce a etické aspekty automatizace justice. Téma vzdělávání právníků upozornilo na potřebu hlubší provázanosti systému právnické přípravy.

Notářská a Exekutorská komora ČR zdůraznily digitalizaci jako nástroj, nikoli cíl. Referáty představily konkrétní elektronické postupy včetně sepisování notářského zápisu na dálku a věnovaly se otázce standardizace elektronických úkonů a datových vrstev dokumentů jako základu pro

automatizované zpracování údajů napříč právním prostředím.

Soudcovská unie a Asociace právnických fakult otevřely diskuzi o tom, jak digitalizace ovlivňuje právo na soudní ochranu. Zamýšlely se nad tím, jak má justice zachovat lidský rozměr rozhodování i odpovědnost soudce, a přitom efektivně využívat moderní technologie včetně AI.

Unie státních zástupců spolu s Asociací právnických fakult přinesly zamyšlení nad dosavadním vývojem digitalizace státního zastupitelství, především v oblasti elektronického trestního řízení a práce s digitálními důkazy – včetně aktuální výzvy v podobě deepfake obsahu.

Současné výzvy a přístupy v právu: Komunikace, pragmatismus a virtualizace

Právo jako dynamická disciplína musí dnes reagovat na složité změny v legislativě, technologickém pokroku i na společenská očekávání. Jaká jsou klíčová témata, která formují moderní právní praxi, a jak na ně reagovat?

Přečtěte si dále extrakt z úvodního velice zajímavého referátu prof. Radima Polčáka. V celém rozsahu je k přečtení na webu Sjezdu českých právníků, vyjde také se všemi ostatními příspěvky v chystaném Sborníku k této akci.

Efektivní komunikace a etika v právní praxi

Základním kamenem každé právní profese je schopnost jasně a srozumitelně předávat složité právní informace. Efektivní komunikace je nezbytná nejen pro pochopení klientem, ale i pro spolupráci s kolegy či jinými institucemi. Teorie bez praxe nestačí – právník musí umět své znalosti aplikovat v konkrétních situacích a neustále se zdokonalovat.

Neméně důležitá je etika – není to pouhá formalita, ale základ důvěry, na které staví profesionální vztahy. Právník musí vždy dbát na morální zásady, které posilují jeho autoritu a respekt v očích klienta i společnosti.

Pragmatický přístup k regulaci informačních technologií

Právo není abstraktním souborem pravidel, ale živým systémem, který musí reflektovat realitu. Podle klasického rozdělení dle Radbrucha se právo skládá ze spravedlnosti, jistoty a obecného blaha. Při regulaci IT platí zvlášť, že zákony nesmí brzdit technologický vývoj – musí být pragmatické a flexibilní.

Přístup, kdy by právo akceptovalo pravidla podle principu „kód je zákon“ (Lessig), není vhodný, protože by upřednostňoval zájmy technologických tvůrců před celospolečenskými hodnotami. Pragmatismus znamená, že právo reaguje na reálné dopady a zkušenosti s technologiemi, nikoli na hypotetická rizika.

“
Právo musí na společenské změny reagovat citlivě a přizpůsobovat svou formu. Jen takto se nezmění v hrozbu.
”

Na rozdíl od evropského práva, které bývá často opatrnější a regulace zakládá na možných rizicích, severoamerický přístup je více založený na hodnocení skutečných rizik a využívá princip „risk-based regulation“. Například návrh evropského aktu o umělé inteligenci umožňuje regulovat i na základě teoretických rizik, což vyvolává debaty o přiměřenosti regulace.

Virtualizace práva a její důsledky

S nástupem informačních technologií dochází k virtualizaci právních fenoménů. Virtualizace znamená změnu formy při zachování podstaty obsahu – například práce z domova mění organizaci práce, ale ne její podstatu. Stejně tak elektronické dokumenty nejsou fyzické, ale stále mají právní význam.

Virtualizace přináší nové výzvy pro právo, protože mění nejen formu, ale i obsah právních vztahů. Například virtuální majetek (digitální peníze, NFT) není pouze digitalizovanou verzí fyzického majetku, ale znamená posun od absolutních práv vlastnictví k relativním právům vůči poskytovatelům služeb.

Soudy musí posuzovat elektronické důkazy s otevřenou myslí, neodmítat je jen kvůli absenci tradičních forem. Virtualizace vyžaduje adaptaci právních institutů tak, aby odrážely novou realitu života a obchodu v digitálním světě.

Právo jako informační systém a role právní informatiky

Právo lze v moderní době chápat jako komplexní informační systém. Díky kybernetice a informačním technologiím dochází k zásadní proměně v tom, jak právo vzniká, je zpracováváno a aplikováno.

Předpověď právníka Viktora Knappa o osobním výpočetním zařízení se začíná naplňovat v podobě právních aplikací pro mobily, které mění práci právníků i laiků.

Právní informatika v minulosti využívala počítače pro automatizované zpracování legislativy a judikatury, ale její rozvoj v ČR byl omezen nedostatkem volně dostupných elektronických zdrojů a tržní konkurence.

Poslední dvě desetiletí přinesla výrazný posun díky zavedení elektronických Sbírek zákonů, rozsáhlejší databáze judikatury a nástup generativních AI nástrojů. Tyto technologie umí nejen vyhledávat informace, ale také nabízet orientační právní výklady či návrhy řešení, což výrazně usnadňuje práci.

Generativní systémy však zatím nemohou plně nahradit lidský právní úsudek, zvláště v hodnocení relevance zdrojů nebo rozpoznání zaujatosti. Přesto představují silný nástroj, který může být i pro zkušené právníky významnou pomocí.

Podstata práva, orientovaná na člověka, by měla zůstat neměnná

Nasazení informačních technologií do práva je nevyhnutelné a přináší užitek, ale také rizika, která vznikají především díky rychlosti technologického vývoje a pomalejší adaptaci lidí a společnosti. Právo jako informační systém je silně ovlivněno technologií, která může zpracovávat i právní informace.

Na sjezdu byla prezentována „fotografie“ českého práva z pohledu IT práva a právní informatiky. Hlavní myšlenkou je, že zatímco formy práva se díky technologiím mění, jeho podstata, orientovaná na člověka, by měla zůstat neměnná. Právo musí chránit svou základní lidskou orientaci i smysl právních profesí.

Klíčem k úspěšné adaptaci práva na technologické změny je rozlišování mezi podstatou a formou práva. Právnícké stavy mají historickou odpovědnost hledat a uchovat tuto podstatu. Reakce práva na společenské změny by měla být konzervativní a pragmatická – nemá jít o nekontrolovaný progres, ale o citlivé přizpůsobení forem, aby se zabránilo tomu, že příležitosti se změní v hrozby.

Závěrem, právo by mělo reagovat rychle na změny forem, ale chránit svůj obsah a smysl, aby zůstalo relevantní, efektivní a zachovalo svůj kulturní význam jakožto systém orientovaný na člověka.

text: Mgr. Olga Černá

Účet v zahraniční bance: Jak s ním pracovat v rámci exekuce

Zkušenosti exekutorů potvrzují, že účty vedené u Revolut Bank (resp. obecně u zahraničních bank, které nabízí svoje služby globálně prostřednictvím internetu) představují v praxi zásadní problém při výkonu rozhodnutí. Povinní si tyto účty stále častěji zakládají i proto, že se jeví jako „neviditelné“ a exekutor je často bez šance efektivně je dohledat či postihnout. Proč tomu tak je a jaké možnosti se vůbec nabízejí?

Případ Revolut

Revolut Bank UAB je banka se sídlem v Litvě. V České republice působí na základě tzv. notifikace, tedy bez místní pobočky. Přestože může poskytovat finanční služby na našem území, z právního hlediska se jedná o plně zahraniční subjekt. Účty vedené u Revolut Bank tak formálně nespádají pod český dohled, a to ani v případech, kdy má uživatel přidělen IBAN s českou doménou - i tak jsou stále vedené u zahraniční právnické osoby.

Z pohledu českého exekutora to znamená, že Revolut účet je mimo přímý dosah. Bankovní účty vedené v Česku lze snadno identifikovat a zajistit prostřednictvím součinnosti s tuzemskými bankami, případně tuzemskými pobočkami zahraničních bank. V případě Revolut Bank takový standardní přístup nefunguje.

Pro radu jsme oslovili jak samotnou Revolut Bank, tak Centrální litevskou banku, které nám i přes urgence žádné vyjádření neposkytly. V České republice pak Ministerstvo financí a Policii ČR, jejichž zkušenosti jsme pro vás zpracovali.

Dotazy na Revolut účet (součinnostní agenda)

Z hlediska práva EU však existují nástroje, které mohou exekutorům pomoci. Ministerstvo financí

ve své odpovědi připomíná dva důležité obecně známé unijní mechanismy:

Nařízení Brusel I bis (EU 1215/2012) umožňuje výkon soudních rozhodnutí v jiných členských státech, aniž by bylo potřeba jejich zvláštní uznání.

Evropský příkaz k obstavení účtu (EAPO, nařízení EU 655/2014) pak nabízí možnost zablokování prostředků na účtu vedeném v jiné zemi EU – včetně Revolut účtů – za určitých podmínek.

Podání návrhu na EAPO se však musí provést prostřednictvím soudu a za asistence justičních orgánů. Nejedná se tedy o jednoduchý administrativní úkon, ale o proces, který může být zdoluhavý a náročný na koordinaci, zejména s ohledem na přeshraniční doručování a odlišnosti v praxi jednotlivých států. Tyto nástroje jsou k dispozici věřitelům, tzn. mohou podle nich zahájit řízení přímo v Litvě.

Postoj Policie ČR

Mluvčí Policie ČR potvrdil, že v rámci trestního řízení je možné žádat zahraniční instituce – včetně bank – o součinnost při trasování finančních toků nebo zajišťování prostředků. Takové postupy však vždy vyžadují zapojení justičních orgánů v zemi dotazovaného subjektu. V praxi je to často složité a zdoluhavé a není zaručeno, že banka vyhoví včas nebo vůbec.

Policie zároveň uvedla, že nedisponuje daty o úspěšnosti těchto kroků vůči Revolut Bank.

Co z toho plyne pro exekutorskou praxi?

Z výše uvedeného je zřejmé, že účty vedené dlužníky často právě i u Revolut Bank představují v exekučním řízení reálný problém, a je pravděpodobné, že s pokračující digitalizací a rostoucím využíváním přeshraničních finančních služeb se podobné situace budou množit.

Zatímco na domácí účty lze aplikovat standardní postupy, u zahraničních institucí členských států EU (byť aktivních v ČR) je nutné využívat evropské nástroje jako je EAPO. Jejich aplikace je však právně i procesně náročná a nelze ji snadno automatizovat.

Do budoucna je žádoucí a nutné otevřít debatu na celoevropské úrovni o legislativních úpravách, které by usnadnily postihování finančních prostředků u zahraničních poskytovatelů působících na českém trhu. Minimálně by měla být zajištěna snadná identifikace existence účtu a možnost požadovat základní součinnost.

Zatím nezbývá než být obezřetní a aktivně využívat evropské právní nástroje. V kombinaci s tlakem na změny de lege ferenda může být Revolut a další obdobné služby v budoucnu alespoň o něco méně „neviditelné“.

Zkušenost z praxe

Mgr. Andrea Říhová, LL.M.,
soudní exekutorka, Exekutorský úřad Kladno

Současný stav je takový, že je obtížné vůbec zjistit či se dozvědět, že má povinný takový účet zřízený, a s tím zůstává ve stejné nebo i větší míře obtížnosti jeho eventuální postižení. Troufám si říct, že při standardním způsobu výkonu naší činnosti je to nemožné.

S obdobnou problematikou jsem se setkala při postihování odměn povinné pracující u Boltu, kdy jsem následně zjistila, že se jedná o totožný princip, tedy že jde o čistě zahraniční subjekt se sídlem v Evropské unii, který v ČR nemá organizační část závodu, natož pak odštěpný závod.

To, že povinná pracuje pro Bolt, jsem se dozvěděla přímo od ní v rámci návrhu na částečné zastavení exekuce týkající se motorového vozila, o němž tvrdila, že jej používá k výkonu činnosti právě pro Bolt. Zde však povinná měla důvod takovou skutečnost sdě-

lit. U účtu vedeného u Revolut Bank žádný povinný takový důvod mít nebude. Domnívám se proto, že reálná zjištění exekutorů v tomto směru budou velmi výjimečná.

Do budoucna se tak otevírá problém nejen Revolutu, ale obecně celé řady společností se sídlem v EU, které zde působí bez jakýchkoli povinností plynoucích z právního řádu České republiky a s tím spojených kontrol.

Je také k zamyšlení, zda uvedené nezpůsobuje zásadně nevyvážené prostředí mezi společnostmi českými či v Česku oficiálně působícími, které musí dodržovat přísné české zákony a podléhají kontrolním mechanismům, kdežto společnosti registrované v jiné zemi EU jsou z dodržování norem a pravidel vyňaty právě proto, že jsou pro řadu institucí a orgánů fakticky neuchopitelnými.

Článek on-line si přečtete zde:

text: JUDr. Lenka Pekařová

soudkyně Okresního soudu v Kroměříži

Ústavní soud a exekuce: Co (ne)přehlédnout v aktuální judikatuře

Jaké dopady má zastavení exekuce na odměnu exekutora? Co když dlužník splní podmínky oddlužení – zaniká tím i jeho povinnost hradit náklady řízení? A jak se soudy staví k výkonu opatrovnických rozhodnutí nebo k trestnímu pozadí exekučních kauz? První pololetí roku přineslo řadu rozhodnutí Ústavního soudu, která mají přímý dopad na exekuční praxi. JUDr. Lenka Pekařová, soudkyně Okresního soudu v Kroměříži, pro náš magazín opět pečlivě vybrala to nejpodstatnější. Přinášíme její přehled judikatury, který vám pomůže zorientovat se v právních trendech, jež formují každodenní rozhodování exekutorů i soudů.

Řádné odůvodnění snížení odměny soudního exekutora podle dosažené fáze exekučního řízení

*nález sp. zn. I. ÚS 2690/24 ze dne 18. 11. 2024
(soudkyně zpravodajka Veronika Křestánová)*

§ 46 odst. 6 exekučního řádu

§ 5 odst. 1, § 6, § 11 odst. 1 exekutorského tarifu

Nevykoná-li soudní exekutor v důsledku zastavení exekuce určitou fází exekuce, kterou by jinak provedl, musí se tato skutečnost promítnout do úvah soudu o výši, resp. přiměřeném snížení odměny soudního exekutora. Pomine-li soud takovou úvahu učinit, natož řádně odůvodnit, poruší právo povinného na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

Prodej zastavené nemovitosti v dražbě se neuskutečnil, protože povinný se s novou věřitelkou dohodl na jiném způsobu uspokojení a exekuce byla k návrhu oprávněné věřitelky zastavena. Okresní soud při rozhodování o nákladech exekuce zohlednil, že exekutor v důsledku zastavení řízení nemohl vymoci žádné plnění, při stanovení jeho

odměny vyšel z částky odpovídající nejnižšímu podání v opakované dražbě a s ohledem na faktické neprovedení exekuce ji snížil na 80 %, což ovšem krajský soud k odvolání soudního exekutora nepotvrdil; odměnu nijak nemoderoval a povinnému stěžovateli uložil povinnost zaplatit na nákladech exekuce 832 201,70 Kč jako více než trojnásobek částky, kterou stanovil okresní soud. V jeho postupu spatřoval Ústavní soud s odůvodněním popsáním výše v analytické právní větě nálezu porušení čl. 36 odst. 1 Listiny, a dále dodal:

„Je-li exekuce zastavena pro procesní zavinění povinného poté, co se povinný s oprávněným dohodl na jiném způsobu uspokojení pohledávky, může v ústavní rovině obstát stanovení odměny soudního exekutora, kterou má povinný soudnímu exekutorovi zaplatit, ze základu odpovídajícího nejvyššímu podání, na které byl udělen příklep v dražbě uskutečněné soudním exekutorem, ač takovou částku soudní exekutor reálně nevymohl (a vymoci již ani nemohl). To, že soudní exekutor v důsledku takového zastavení exekuce nevykoná část (určitou fází) exekuce, kterou by jinak provedl, se musí následně promítnout do úvah soudu o přiměřeném (poměrném) snížení odměny soudního exekutora.“

(Z druhé strany viz usnesení sp. zn. II. ÚS 155/25 ze dne 22. 1. 2025 zpravodajsky rovněž od soudkyně Veroniky Křesťanové.)

Nákladům řízení a odměně soudního exekutora se za poslední pololetí věnují také usnesení II. ÚS 2761/24 (Ronovská), I. ÚS 2716/24 (Jirsa), I. ÚS 2690/24 (Křesťanová), III. ÚS 2259/24 (Dolanská Bányiaová), II. ÚS 3198/24 (Svatoň) a řada dalších.

Náhrada nákladů exekučního řízení zastaveného pro splnění podmínek oddlužení

nález sp. zn. II. ÚS 374/24 ze dne 9. 12. 2024 (soudce zpravodaj Jan Svatoň)

§ 414 odst. 1 insolvenčního zákona

§ 140 odst. 1, § 151 odst. 6, § 171 odst. 1, § 271 o. s. ř.

Není překvapivý ani nový závěr, podle kterého je porušením práva stěžovatele na soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny, je-li mu v exekučním řízení zastavovaném poté, co jako povinný splní podmínky oddlužení a je insolvenčním soudem osvobozen od placení zbytku pohledávek, uloženo nahradit oprávněným náklady zastavované exekuce.

Osvobození dlužníka ve smyslu § 414 odst. 1 insolvenčního zákona se vztahuje nejen na pohledávku samotnou, ale i na její příslušenství, včetně nároku na náhradu nákladů nalézacího řízení vedeného za trvání oddlužení.

Přesah důvodu zastavení exekuce i do navazujících soudních řízení (bez nutnosti zrušení vadného exekučního titulu)

nález sp. zn. II. ÚS 997/23 ze dne 4. 12. 2024 (soudce zpravodaj David Uhlíř)

§ 39 občanského zákoníku 1964

§ 28 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb.

§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Jedním z posledních rozhodovacích počínů ústavního soudce Davida Uhlíře před vypršením jeho mandátu byl nález, v němž je rozebírána problematika neplatnosti úvěrových smluv uzavřených se spotřebitelem řešená teprve v exekučním řízení. Ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. označil za *hodnotový korektiv*, umožňující exekučním soudcům rozhodnout spravedlivě. Ochrana účastníků prostřednictvím tohoto ustanovení má podle Ústavního soudu svůj účel, který nelze pomíjet ani v navazujících řízeních.

Uvedenou poněkud vágní tezi vyslovil Ústavní soud na podkladě (snad již čím dál vzácnější) kauzy, v níž si spotřebitel v rámci revolvingového úvěru půjčil 30 000 Kč, za který měl splatit 107 184 Kč (více než 3,5 násobek půjčené částky, s efektivním úrokem 154,34 % ročně). Před samotným vymáháním uhradil spotřebitel věřitelce 35 728 Kč. V exekuci vedené podle rozhodčího nálezu bylo vymoženo 389 879,79 Kč.

Nález již byl vydán v řízení o žalobě spotřebitele o vydání bezdůvodného obohacení 101 166,99 Kč, v němž mu obecné soudy ochranu neposkytly s odůvodněním, že ač byly úvěrová a rozhodčí smlouva absolutně neplatné [pro což byla exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavena], rozhodčí nález (exekuční titul) nadále platí; podle Nejvyššího soudu se měl spotřebitel domáhat jeho zrušení.

Povinný, proti jehož majetku je nespravedlivá exekuce vedena, byl podle Ústavního soudu rozhodnutími obecných soudů sice uchráněn před jejím pokračováním, nikoliv však před již nastalými následky exekuce; právní následky zastavení exekuce interpretovaly obecné soudy nesprávně. Zastavení exekučního řízení musí mít v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny dopady i v navazujících řízeních.

Platná rozhodčí doložka a mravná smluvní pokuta – vypořádání polemika

usnesení sp. zn. II. ÚS 1484/24 ze dne 13. 11. 2024 (soudce zpravodaj David Uhlíř)

§ 39 občanského zákoníku 1964

§ 52, § 56 zákona č. 216/1994 Sb.

§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Z druhé strany se dosluhující ústavní soudce David Uhlíř zpravodajsky podílel i na odmítnutí ústavní stížnosti v kontextu problematiky spotřebitele a rozhodčích doložek.

Nejvyšší soud se podle Ústavního soudu vypořádal se všemi stěžovatelkou položenými otázkami, které znovu opakuje. Přiměřeností smluvní pokuty (vázané nikoli na desetidenní prodlení s úhradou uznaného závazku, ale až na desetidenní prodlení s úhradou jednotlivých splátek) se obecné soudy zabývaly pečlivě a dospěly k závěru souladnému s ustálenou rozhodovací praxí, že za daných konkrétních okolností není rozporná s dobrými mravy. Možnost splácet dluh ve splátkách nadto nebyla vázána na zvýšení celkového dluhu o smluvní pokutu, která nastupuje až ve chvíli prodlení s úhradou jednotlivých splátek. Věřitel proto není povinen přezkoumávat schopnost dlužníka uznaný dluh splácet, neboť nedochází k jeho navýšení.

K osobě rozhodce obecné soudy uzavřely, že nebyla zjištěna jeho ekonomická závislost takové intenzity, aby nastala obava z narušení jeho nezávislosti a nezávislosti.

Ústavněprávního přezkumu se nelze účinně domáhat vedením pokračující polemiky s obecnými soudy, s jejichž rozhodnutími stěžovatel(ka) nesouhlasí, a které se již instančně všemi námitkami uvedenými v ústavní stížnosti řádně zabývaly a uspokojivým způsobem je vypořádaly.

Dále ke kontextu spotřebitelských (či „podnikatelských“) úvěrových smluv viz také usnesení I. ÚS 2076/24 (Jirsa).

(Ne)existující zástavní právo z (ne)platné kupní smlouvy

usnesení sp. zn. II. ÚS 2736/24 ze dne 27. 11. 2024 (soudce zpravodaj Pavel Šámal)

§ 196a odst. 3 obchodního zákoníku

§ 39 občanského zákoníku 1964

§ 267, § 337h odst. 3 o. s. ř.

Československá obchodní banka se jako zástavní věřitelka v roce 2008 domáhala soudního prodeje zástavy (nemovitostí ve Špindlerově mlýně). Po paralelních bojích na několika frontách se věci zabýval Ústavní soud ještě v posledním pololetí, tentokrát ve větvi *návrhu na vyloučení předmětných nemovitých věcí z exekuce* jejich prodejem (předtím viz usnesení sp. zn. I. ÚS 801/21). Jak je z uvedeného patrné, zatím se banka uspokojení své pohledávky z nesplaceného hypotečního úvěru nedočkala.

Podobně k urputné snaze povinné(ho) zvrátit prodej zástavy viz usnesení sp. zn. IV. ÚS 2847/24 ze dne 22. 1. 2025 (soudce zpravodaj Milan Hulmák).

Výkon/exekuce opatrovnických rozhodnutí

usnesení sp. zn. I. ÚS 3100/24 ze dne 3. 12. 2024 (soudce zpravodaj Jaromír Jirsa)

usnesení sp. zn. IV. ÚS 3285/24 ze dne 19. 2. 2025 (soudce zpravodaj Milan Hulmák)

§ 907, § 910 občanského zákoníku

§ 30, § 502, § 511 z. ř. s.

§ 46, § 132, § 243c odst. 1, § 268 odst. 1 písm. g), h) o. s. ř.

Citlivá je otázka exekuce v opatrovnických řízeních. Dokud jde „pouze“ o dlužné výživné, umějí si soudní vykonavatelé/exekutoři poradit. Takto se povinný otec domáhal zastavení exekuce k vyřízení dlužného výživného pro oba nezletilé syny (celkem ve výši přesahující 2 500 000 Kč) s argu-

mentací, že si svou vyživovací povinnost řádně plní, nechce tak však činit „k rukám matky“, neboť nevěří, že výživné nespoteřebuje pro vlastní potřeby – neúspěšně (IV. ÚS 3285/24).

Horší jsou případy výkonu/exekuce výroků o styku s dítětem či jeho předávání, neboť podávání takových návrhů je často nástrojem dalšího boje rodičů mezi sebou bez zřetele na potřeby a zájmy dítěte. V každém případě platí, že s ohledem na běh času v životě dítěte musejí dotčené soudy postupovat s maximálním urychlením. Exekuční soud při posuzování takového návrhu přihlíží mimo jiné ke změně poměrů v rodině a je-li paralelně vedeno řízení o možné nové úpravě (zvláště za situace, kdy není zjištěna nevole povinného rodiče, nýbrž dítěte samotného), návrhu nevyhoví. Podle odvolacího exekučního soudu současně není vykonatelný výrok o předávání dítěte neobsahující konkrétní místo předání (I. ÚS 3100/24).

Ústavní stížnosti soudních exekutorů

usnesení sp. zn. I. ÚS 3077/24 ze dne 4. 12. 2024 (soudce zpravodaj Tomáš Langášek)

usnesení sp. zn. IV. ÚS 369/24 ze dne 17. 12. 2024 (soudce zpravodaj Milan Hulmák)

zákon č. 286/2021 Sb.

zákon č. 214/2022 Sb.

zákon č. 255/2023 Sb.

§ 55 odst. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; § 88 exekučního řádu

§ 13, § 14, § 15 exekutorského tarifu

Se svou stížností neuspěli soudní exekutoři Mgr. Kamil Brančík (I. ÚS 3077/24) a JUDr. Lukáš Jícha (IV. ÚS 369/24). Jejich aktivní legitimace plyne z postavení účastníka řízení co do rozhodování o jeho nákladech. Resp. první z uvedených brojil proti tomu, aby s ním již exekuční soud (v běžícím exekučním řízení) zacházel jako s účastníkem řízení, nikoli orgánem veřejné moci, a rozhodoval o nákladech namísto něj; ústavní stížnost však byla opožděná.

V druhém případě brojil soudní exekutor proti rozhodnutí odvolacího soudu, kterým u bezvýsledné exekuce potvrdil výrok o určení výše nákladů řízení, o jejich náhradě však rozhodl tak, že soudní exekutor na ni nemá právo. Nákladová pravidla obsažená ve třetí a čtvrté větě § 55 odst. 13 exekučního řádu jsou podle něj speciální a komplexní úpravou, která neposkytuje prostor pro aplikaci obecné úpravy (§ 89 exekučního řádu). Zaniká-li podle § 55 odst. 13 exekučního řádu právo soudního exekutora na náklady zastavené exekuce v rozsahu přesahujícím složenou zálohu, byl postup soudního exekutora v posuzované věci *contra legem*. Ústavní soud stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou (byť s poměrně dlouhým odůvodněním po vyžádání vyjádření účastníků řízení), stejně jako jeho návrh na zrušení § 55 odst. 7 až 13 exekučního řádu, přechodného ustanovení v části druhé čl. IV. bod 11 zákona č. 286/2021 Sb., a části třetí zákona č. 214/2022 Sb. o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů, včetně § 10 upravujícího přechodná ustanovení zákona č. 214/2022 Sb.

Exekuce a trestní řízení

usnesení sp. zn. II. ÚS 2355/24 ze dne 20. 11. 2024 (soudce zpravodaj David Uhlíř)

usnesení sp. zn. I. ÚS 2865/24 ze dne 19. 12. 2024 (soudce zpravodaj Tomáš Langášek)

usnesení sp. zn. IV. ÚS 1672/24 ze dne 29. 1. 2025 (soudce zpravodaj Josef Fiala)

§ 4, § 5 zákona č. 214/2022 Sb.

§ 2 odst. 5, 6, § 33 odst. 2 trestního řádu

§ 222, § 223, § 329, § 331 trestního zákoníku

Přesah exekuce do trestního řízení zaznamenaly případy nevyhovění žádosti o bezplatnou obhajobu v trestním řízení ani přes běžící exekuce a insolvenční (I. ÚS 2865/24), trestné činnosti spočívající ve využití exekučního řízení k vyvedení majetku (IV. ÚS 1672/24) či (ne)aplikace Milostivého léta II při vymáhání pohledávky vzniklé trestnou činností povinného (II. ÚS 2355/24).

Odstranění stavby a přístup k okolním pozemkům

*usnesení sp. zn. I. ÚS 3167/24 ze dne 28. 11. 2024
(soudkyně zpravodajka Veronika Křestánová)*

§ 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona 2006

Je v pravomoci soudního exekutora činit kroky nezbytné k odstranění stavby, zejména zajistit vstup na pozemky, kde stavba stojí, či které s ní sousedí, a to i uložení povinnosti vlastníku takového pozemku umožnit po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu přístup ke stavbě pověřeným osobám a potřebné technice (jinými slovy „*strpět odstranění stavby*“). Soudní exekutor odůvodnil, proč ukládal povinnosti (umožnit přístup na pozemky) výslovně stěžovateli. Reagoval na jeho přípis, v němž jako vlastník pozemku vyjádřil svou vůli neumožnit odstranění stavby. Povinnost k odstranění stavby je podle stavebního zákona sice ukládána stavebníkovi, stěžovatel však nepovolenou stavbu na svých pozemcích umožnil a byl účastníkem řízení o odstranění této stavby, je proto povinen umožnit a strpět zásah spočívající v odstranění stavby.

třetí osoba požadovala po oprávněné vedle pravomocných rozhodnutí, na základě kterých pohledávka vznikla, i předání originálu dodatku k účastnické smlouvě, který není podkladem (exekucním titulem) pro vymáhání předmětné pohledávky. V každém případě třetí osoba reálně dluh stěžovatelky neuhradila, což netvrdila ani stěžovatelka.

Další exekuce se stejná advokátka – stejně neúspěšně – pokoušela zbavit tvrzením o zániku pohledávky. Zákonem aprobovaný účetní „zánik“ pohledávky však není způsobilým důvodem, pro který by bylo možné exekuci zastavit ve smyslu § 268 a) až h) o. s. ř.; účetní odpis pohledávky nemá za následek zánik závazku.

Článek on-line si přečtete zde:

Kreativní důvody k zastavení exekuce

*usnesení sp. zn. III. ÚS 2720/24 ze dne 18. 2. 2025
(soudce zpravodaj Jiří Přibáň)*

*usnesení sp. zn. I. ÚS 22/25 ze dne 21. 2. 2025
(soudkyně zpravodajka Dita Řepková)*

§ 1908, § 1936 odst. 1 občanského zákoníku

§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Advokátka v postavení povinné se domáhala zastavení exekuce proti jejímu majetku s odůvodněním, že je zde třetí osoba připravená splnit její dluh a oprávněná šikanózně odmítá v rozporu s § 1936 odst. 1 občanského zákoníku plnění přijmout. Okresní soud ovšem zjistil, že třetí osoba skutečně oprávněnou nabídku na zaplacení pohledávky učinila a advokátka oprávněně s ní komunikovala vyčíslení výše pohledávky a další okolnosti, za kterých by bylo možné nabídku přijmout a pohledávku postoupit. Následně však

text: Mgr. Olga Černá

Lokální deska – bezplatné vyvěšování písemností

Exekutorský úřad se dnes neobejde bez moderních nástrojů, které zrychlují procesy a zajišťují přesnost a transparentnost. Jedním z klíčových nástrojů, který přináší novou úroveň efektivity, je Lokální deska, součást platformy www.centralnideska.cz. Ta umožňuje exekutorům efektivně a přehledně vyvěšovat písemnosti online, zdarma, bez nutnosti platby třetím stranám.

Pro exekutorské úřady je klíčové mít k dispozici nástroje, které zefektivní jejich práci, zajistí splnění zákonných povinností a zvýší transparentnost. Mít možnost užívat takový nástroj bezplatně, zcela zdarma, je dnes při zvyšujících se nákladech každého úřadu velká devíza.

Lokální deska soudního exekutora jako součást Centrální úřední desky na adrese www.centralnideska.cz nabízí právě toto komplexní řešení. Tento inovativní nástroj je využíván více než 51 úřady, které na něm doposud zveřejnily přes 222 108 dokumentů.

Exekutoři, kteří Lokální desku využívají, oceňují především její snadné a intuitivní ovládání, transparentnost, bezproblémový přechod a také to, že celý systém odpovídá zákonným požadavkům – je zřízen Exekutorskou komorou.

„Moje zkušenost s využíváním Lokální desky (Elektronické úřední desky soudního exekutora) je velmi pozitivní a mohu ji všem kolegům soudním exekutorům vřele doporučit,“ říká Mgr. Tomáš Tunkl z exekutorského úřadu v Českém Krumlově. „Oceňuji hlavně skutečnost, že službu poskytuje přímo Komora, což zajišťuje vysokou míru transparentnosti a důvěryhodnosti. V porovnání s řešeními od soukromých poskytovatelů je toto řešení navíc plně v souladu s platnou legislativou, což je v naší praxi zásadní.“ Dodává

zároveň, že přechod na Lokální desku byl velmi snadný, a to zejména díky tomu, že dodavatel informačního systému Evolio bezproblémově integroval desku do systému. Odpadlo tak řešení jakýchkoliv technických komplikací a vše fungovalo bezchybně. „Velkým benefitem je také to, že služba je zcela bezplatná. Jediným výdajem může být investice do výměny hardwarové desky, ale i tato nákladová položka se velmi rychle vrátí – v mém případě to bylo už po šesti měsících využívání systému,“ dodává.

**51 exekutorských
úřadů vyvěsilo přes
222 108 dokumentů**

Samotné softwarové řešení nezasahuje do vyvěšovaných dokumentů, což chrání jejich integritu a zajišťuje, že s nimi nebude manipulováno. To je nejen technicky výhodné, ale i právně nezbytné, protože autentičnost a neporušenost zveřejňovaných dokumentů je klíčová pro jejich právní závaznost. Díky tomu mají všichni uživatelé Lokální desky naprostou jistotu, že celý proces je z hlediska zákonných požadavků bezchybný. „Na základě mé vlastní zkušenosti bych lokální desku doporučil všem soudním exekutorům, kteří hledají spolehlivé, levné a legislativně odpovídající řešení pro vyvěšování dokumentů,“ uzavírá své zkušenosti s Lokální deskou Mgr. Tunkl.

Vše pohodlně na jednom místě

Centrální deska oběma svými moduly plně nahrazuje jednotlivé úřední desky soudních exekutorů. Slouží navíc i k povinnému vyvěšování výzev podle § 56a a § 56b ex. ř. Pokud má exekutor podle zákona povinnost vyvěšovat tyto výzvy, je snadné kroky spojit a vyvěšovat zde i ostatní písemnosti, které musí být vyvěšeny způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jak jsme již zmínili, vše je zpracované bez zásahu do vyvěšovaného souboru, tzn. není porušena integrita vyvěšovaného dokumentu. Odpadá tak nutnost pracovat s mnoha různými systémy a zvykat si v každém na jiný postup práce. Velkou devízou je také bezpečnost,

Jak přejít na Lokální desku CUD

Pro přechod na Lokální desku stačí jen ověření jejího zpřístupnění a napojení informačního systému kanceláře u dodavatele softwaru. Uživatelé systému AURA Lokální desku už využívat mohou, ze společnosti nám to potvrdila Šárka Hynková: „*Funkce vyvěšování na Lokální desku CUD byla pro úřady využívající náš systém IS Soudní exekutor nasazena už v únoru 2023. V poměrně krátké době ji mnohé úřady začaly aktivně využívat. Přechod z předchozích systémů je plynulý, nastavení je plně uživatelské a intuitivní.*“ AVE Soft už několik svých zákazníků z řad exekutorů na Lokální desku napojil také. Zdrženlivý je zatím

“ **Jediným výdajem může být investice do výměny hardwarové desky, ale i tato nákladová položka se vrátí v řádech nižších měsíců.**

”

která je řešená jednotně a odpovídá nejnovějším standardům.

Obě desky, jak Centrální úřední deska, tak Lokální deska, byly vyvinuté s ohledem na intuitivní a přehledné ovládání, které vychází ze samotné praxe exekutorů. Jednou z mnoha drobností, která vám usnadní práci, je například potvrzení o doručení pomocí Lokální úřední desky, které obsahuje i elektronickou pečeť, což vede k průkaznému doložení doby vyvěšení doručovaných písemností.

AISoft, kde dle slov Petra Blesíka napojení na Lokální desku zatím nerealizovali. Důvodem je nedostatečný zájem o realizaci nabízeného řešení mezi zákazníky. Jste-li tedy klienty AISoftu a o Lokální desku máte zájem, neváhejte se s nimi na řešení spojit.

Proč Lokální deska?

> **Bezplatná služba pro všechny exekutory**
Exekutorská komora poskytuje Lokální desku zcela zdarma, což znamená, že exekutoři nemusí platit žádné poplatky třetím stranám za správu a vyvěšování písemností. Tento krok přináší nejen

finanční úspory, ale také vyšší nezávislost na komerčních řešeních.

> **Automatizace a soulad s legislativou**

Lokální deska plně podporuje všechny zákonem stanovené povinnosti, včetně vyvěšování výzev podle § 56a a § 56b exekučního řádu. Automatizovaný proces zajišťuje, že veškeré písemnosti jsou zveřejněny v souladu s právními předpisy, čímž eliminuje možné chyby při ručním zpracování.

> **Sjednocená správa dokumentů**

Lokální deska přináší komfort v podobě centralizovaného řešení. Umožňuje exekutorům spravovat veškeré vyvěšované dokumenty na jednom místě, čímž šetří čas a odstraňuje nutnost přizpůsobování se různým systémům.

> **Ochrana a bezpečnost dokumentů**

Díky modernímu softwarovému řešení je zaručena bezpečnost a neporušenost zveřejňovaných pí-

semností. Lokální deska uchovává dokumenty v původní podobě, aniž by do nich zasahovala, což zajišťuje jejich právní závaznost. Potvrzení o doručení navíc obsahuje elektronickou pečeť, která poskytuje nezpochybnitelný důkaz o době zveřejnění dokumentu.

> **Jednoduchá implementace**

Integrace Lokální desky do informačních systémů exekutorských úřadů probíhá hladce. Řada softwarových dodavatelů, včetně AVESoft a AURA s.r.o., již tuto funkcionalitu nabízí jako součást svých řešení, což umožňuje snadný přechod bez technických komplikací.

Spolehlivé a legislativně odpovídající řešení pro vyvěšování dokumentů. To je Lokální deska soudního exekutora, která je součástí Centrální úřední desky, a která slouží veřejnosti pro nahlížení v sídle exekutorského úřadu. Pro exekutory je zcela zdarma.

CENTRÁLNÍ DESKA ŠETŘÍ PENÍZE EXEKUTORŮ

Už jste ji vyzkoušeli?

Ověřte si u svého dodavatele softwaru, zda vám zpřístupnil **Centrální desku**.

Její užitím **ušetříte náklady svého úřadu**.

Je pro vás **ZCELA ZDARMA!**

Centrální deska představuje jednotné, jednoduché a moderní řešení pro automatizované vyvěšování písemností jak na Centrální úřední desce (§ 125a ex.ř.), tak na Lokální desce soudního exekutora, která je veřejnosti k nahlížení v sídle vašeho úřadu.

Neváhejte se na nás obrátit s jakýmkoliv dotazem.

text: Mgr. Olga Černá

Jak si vedl Portál dražeb v roce 2024

Rok se s rokem sešel a my se můžeme opět podívat na statistiky týkající se dražeb nařízených v minulém kalendářním roce. Navážeme tím na údaje zveřejněné v posledním čísle Komorních listů roku 2023 a podíváme se, jak si vede komorový Portáldražeb.cz v porovnání s komerčními dražebními portály.

Zaměříme se na největší podíl nařízených dražeb na trhu, tedy na dražby nemovitých věcí. Celkový počet dražeb nařízených soudními exekutory se od roku 2022 do konce roku 2024 postupně snížil o 25 %. Na Portálu dražeb i přesto jejich počet každým rokem setrvale roste a oproti roku 2022 se zdvojnásobil. Přestože celkový počet nařízených dražeb na trhu klesá, na Portálu dražeb bylo na-

Zajímavostí roku 2024 je, že na Portálu dražeb byla u 41 % vydražených dražeb nemovitých věcí dosažena cena vyšší než odhadní. Následně v celkovém průměru se nemovitosti vydražily za 90 % odhadní ceny, což je velice pěkný výsledek.

Suma nejnižších podání u nemovitých věcí

Celková suma v dražebních vyhláškách stanovených nejnižších podání u nemovitých věcí z celkového pohledu postupně klesá, což opět souvisí s nižším počtem nařízených dražeb obecně. V roce 2022 byla 7,5 miliard, v roce 2023 klesla na 7 miliard.

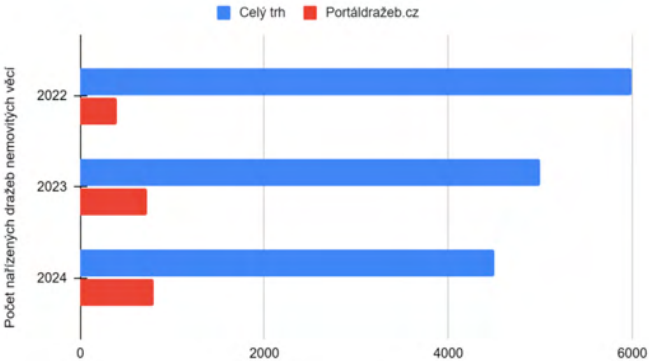
Na Portálu dražeb byla suma v dražebních vyhláškách stanovených nejnižších podání v roce 2022

Portál dražeb v roce 2024 obsadil téměř 18% podíl z trhu nařízených dražeb nemovitých věcí.

Počet nařízených dražeb nemovitých věcí

Počet nařízených dražeb nemovitých věcí	Celý trh	Portáldražeb.cz
2022	6000 Kč	6,6 %
2023	5000 Kč	14,6 %
2024	4500 Kč	17,86 %

Zdroj: soudní exekutoři, Portál dražeb

řízeno téměř 18 % ze všech nařízených dražeb v roce 2024. Zjednodušeně řečeno, každá pátá dražba proběhla na komorovém portálu, což je téměř trojnásobně větší podíl než v roce 2022.

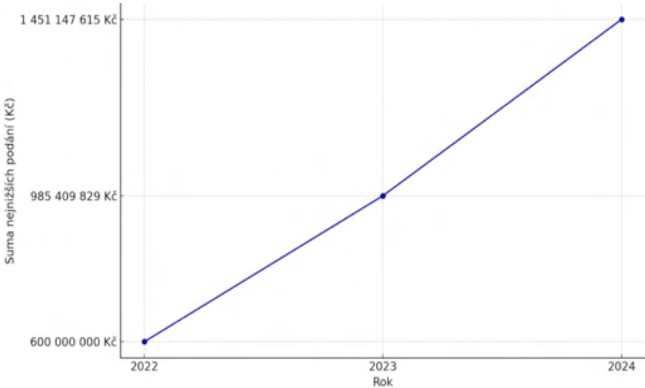
Těší nás stále vzrůstající vytíženost Portálu dražeb jak mezi exekutory, tak zejména mezi dražiteli. Dobrá nabídka vždy láká více zájemců a více zájemců nepřímou přináší lepší nabídky ve větším množství.

v hodnotě 600 milionů, což představovalo 8 %. V roce 2023 tento podíl narostl na podíl ve výši 14 %. A protože za rok 2024 nemáme k dispozici celkovou celotržní data, pouze data z Portálu dražeb, můžeme pouze konstatovat, že celková suma nejnižšího podání stoupla v roce 2024 na Portálu dražeb o dalších 47 % oproti sumě v roce 2023, tj. procentuálně více než narostl počet nařízených dražeb. Z toho lze dovodit, že na Portálu dražeb se nejen draží čím dál více, ale draží se také nemovi-

Vývoj součtu nejnižších podání na Portáldražeb.cz (2022 - 2024)

Suma stanovených nejnižších podání	Celý trh	Portáldražeb.cz
2022	7 500 000 000 Kč	600 000 000 Kč
2023	7 000 000 000 Kč	985 409 829 Kč
2024	nejsou data	1 451 147 615 Kč

Zdroj: soudní exekutoři, Portál dražeb

tosti vyšších hodnot. To pochopitelně přitahuje zájemce z řad široké veřejnosti.

Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu u nemovitých věcí

Pokud se podíváme na data o stanovených nejnižších podáních z pohledu jednotlivých dražeb a nikoliv celkových čísel, platí, že průměrná hodnota stanoveného nejnižšího podání byla v roce 2022 a 2023 na trhu zhruba stejná, a to ve výši 1 200 000 Kč. Z loňského roku 2024 nemáme data k dispozici. Porovnáme-li tuto hodnotu s Portálem dražeb, vidíme, že zde bylo v roce 2022 nejnižší podání o 300 000 Kč vyšší než průměr celého trhu a v roce 2023 vyšší o více jak 149 000 Kč.

V roce 2024 průměrné nejnižší podání na Portálu dražeb výrazně vzrostlo, a to o více jak 450 000 Kč oproti předchozímu roku tamtéž, což představuje

nárůst o více než 30 %. Tím se potvrzuje to, co bylo uvedeno výše – na komorovém portálu se draží více a draží se i více hodnotné nemovité věci, které přitahují více dražitelů. Jsme zvědaví na kompletní data trhu roku 2024, abychom mohli porovnat i tento vývoj.

Portál dražeb šitý pro práci soudních exekutorů

Na Portálu dražeb neustále probíhají úpravy a zlepšení navrhovaná samotnými exekutory vycházející tedy přímo z praxe. Poslední velkou změnou je radikální revize editačních pravidel u již zveřejněných dražeb tak, aby administrace dražeb ze strany soudních exekutorů a jejich zaměstnanců byla mnohem pohodlnější než dosud. A něco opravdu velkého se právě chystá. Co to bude, si pro vás necháme zase na příště.

Průměrné nejnižší podání na jednu dražbu u nemovitých věcí	Celý trh	Portáldražeb.cz
2022	1 200 000 Kč	1 500 000 Kč
2023	1 200 000 Kč	1 349 876 Kč
2024	nejsou data	1 804 909 Kč

Zdroj: soudní exekutoři, Portál dražeb

3 měsíce ZDARMA + 10 inzerátů na Sreality ZDARMA pro nové dražebníky

PORTÁL DRAŽEB

email: helpdesk@portaldrazeb.cz

tel.: 211 155 321

www.portaldrazeb.cz

text: Mgr. Vít Bičej

exekutorský kandidát Exekutorského úřadu Kolín, Mgr. Jakuba Effenbergera

Celnická exekuce versus soudní exekutor:

Nákladný experiment a ohrožení právní ochrany dlužníka a konec monopolu, který nikdy neexistoval?

Vládní návrh novelizace několika zákonů obsažený ve sněmovním tisku č. 784 předpokládá, že by vymáhání celé řady veřejnoprávních pohledávek přešlo na Celní správu. Z léty prověřeného modelu, který stavěl primárně na exekučním vymáhání prostřednictvím soudních exekutorů, právníků s povinnými profesními zkouškami, psychologickými posudky, dalšími zákonnými předpoklady pro výkon činnosti a přísnou profesní odpovědností a celou plejádou dohledových orgánů dohlížejících na jejich činnost, tak hrozí po přesunu vymáhání justičních pohledávek od exekutorů na Celní správu ukrojení další části pohledávek, které nebudou moci soudní exekutoři vymáhat. Exekuční pravomoc velké části pohledávek má být zároveň svěřena úředníkům bez srovnatelné odborné kvalifikace.

V dubnu 2025 prošel tento návrh zákona, který je souborem novel celkem 117 zákonů, třetím čtením a čeká na projednání Senátem. Nabytí účinnosti návrhu zákona se předpokládá dnem 1. července 2025 s tím, že vybraná ustanovení by měla nabýt účinnosti k 1. lednu 2026. Klíčovým legislativním bodem je přesun výkonu rozhodnutí ve věcech veřejnoprávních pohledávek, které uložil správní orgán do režimu daňové exekuce podle daňového řádu vykonávané obecným správcem daně – Celním

úřadem.¹ Exekutoři tím ztratí další část své agendy, přičemž centralizace vymáhání veřejnoprávních pohledávek pod Celní správu není v České republice nová. První krok učinil zákon č. 349/2023 Sb., jenž k 1. lednu 2024 převedl justiční pohledávky soudů na tzv. „celní“ daňovou exekuci. Vládní návrh obsažený ve sněmovním tisku 784 (dále jen „návrh“) tuto logiku rozšiřuje na správní pokuty a další tituly. Reforma je zdůvodňována údajnými rozpočtovými úsporami a „zjednodušením“ řízení. Dostupná data však ukazují opak: Celní správa dosáhla v roce 2024 u justičních pohledávek úspěšnosti pouhých 3,19 %², kdežto soudní exekutoři předtím vykazovali až 30 %. Nehledě na obranu Ministerstva financí, že tyto statistiky mohou být zavádějící, jiná dostupná data nepředložilo. Úspory lze možná spatřovat ve skutečnosti, že se přesunem vymáhání k obecnému správci daně uvolní jednotky pracovníků na daném správním úřadě, které jsou nyní odpovědné za výběr pokut a jiných peněžitých plnění a případnou administraci spojenou s vymáháním, resp. předáním agendy k vymáhání Celní správě, případně soudnímu exekutorovi, kdy tito pracovníci pak mohou být přesunuti na jinou agendu. Nebudou-li však takto nadbyteční pracovníci propuštěni, úspory zde lze jen těžko shledat. Dle předpokladu předkladatelů bude muset Celní správa naopak vynaložit na personální, materiální a IT zabezpečení takového objemu nového nápadu v daňové

¹ Navrhované znění ust. § 106 správního řádu: (1) Pro správu placení peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní bez ohledu na to, zda je toto peněžitě plnění příjmem veřejného rozpočtu podle daňového řádu. (2) Správu placení peněžitých plnění **namísto správního orgánu, který toto peněžitě plnění uložil, vykonává obecný správce daně.** (3) Správu placení peněžitých plnění, které uložil orgán územního samosprávného celku, vykonává obecní úřad nebo krajský úřad tohoto územního samosprávného celku. Na žádost tohoto obecního úřadu nebo krajského úřadu vykonává správu placení tohoto peněžitých plnění nebo jej vymáhá obecný správce daně. (4) Správní orgán, který peněžitě plnění uložil, vykonává správu placení tohoto peněžitých plnění, jde-li o a) donucovací pokutu při provádění exekuce ukládáním donucovacích pokut, b) náhradu nákladů řízení podle tohoto zákona, c) pořádkovou pokutu podle tohoto zákona, nebo d) peněžitě plnění, které není příjmem veřejného rozpočtu podle daňového řádu. (5) Na žádost správního orgánu, který uložil peněžitě plnění podle odstavce 4 písm. a), b) nebo c), vykonává správu placení tohoto peněžitých plnění nebo jej vymáhá obecný správce daně. (6) Vykonává-li správu placení peněžitých plnění obecný správce daně a toto peněžitě plnění je uloženo příkazem na místě, převezme platbu na místě správní orgán, který peněžitě plnění uložil, a postoupí ji obecnému správci daně.

² <https://celnisprava.gov.cz/cz/vyhlasaky/Stranky/%C5%BD%C3%A1dost-ze-dne-10.02.2025-pod-%C4%8D.j.-7748-2025-900000-02020-odpov%C4%9B%C4%8F-dne-20.02.2025.aspx>

exekuci náklady přesahující půl miliardy korun ročně.³ Počet zaměstnanců pracujících na Celní správě na vymáhání pohledávek k 1. 2. 2025 byl 318 (vč. 15 vedoucích pracovníků) a pouze 8 z nich má ukončené úplné právnické vzdělání. Pokud posuzovaný návrh předpokládá vznik 420 systemizovaných celnických míst, je otázkou, zda Celní správa je schopna vůbec takovéto kapacity naplnit. Dále toto číslo vypovídá o množství očekávaného nápadu nových případů, které jistě nebudou slovy Ministerstva financí pouze „okrajovou agendou, kde kvantita i objem vymáhaných částek jsou velmi nízké“.⁴

Naproti tomu v případě soudních exekutorů jsou náklady hrazeny apriori dlužníkem/povinným, případně tím účastníkem, který procesně zavinil zastavení exekuce, či jsou břemenem soudního exekutora, neboť takové neúspěšné vymození je dle současné judikatury jeho podnikatelským rizikem.

V civilní exekuci rozhoduje o nařízení exekuce nezávislý soud, jenž kontroluje vykonatelnost titulu a existence podmínek řízení. Až po takové kontrole a pověření stran exekučního soudu může soudní exekutor zahájit exekuci, vydat exekuční příkazy, vyzvat ke splnění povinnosti a zkrátka činit zákonem předpokládané kroky. V daňové exekuci tento soudní filtr absentuje. Neuhradí-li dlužník na výzvu Celního úřadu, vymáhající úředník zkrátka vydá exekuční příkaz, proti takovému příkazu není přípustný opravný prostředek, o návrhu na zastavení daňové exekuce opět rozhoduje správce daně – vymáhající úředník, pracovník Celního úřadu, zřídka s právním vzděláním. Proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zastavení daňové exekuce není dle ust. § 181 odst. 3 daňového řádu přípustný opravný prostředek. Jedinou možností soudní ochrany je tak žaloba proti rozhodnutí správního orgánu dle soudního řádu správního, kdy tato žaloba je zpoplátněna soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč. Žalobce ne-

musí být nyní v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zastoupen advokátem jako podle dřívějšího právního stavu. Přesto lze takové zastoupení doporučit; řízení před správními soudy je sice samo o sobě neformální, ale na správné a včasné formulaci žaloby a úplném vymezení žalobních bodů velmi záleží. Pochybení, ke kterému tu z neznalosti dojde, nelze velmi často v dalších fázích řízení již vůbec napravit (protože platí přísná tzv. koncentrační zásada). Na jedné straně tak stojí dlužník s obstavenými účty, příjmem či jiným majetkem v rámci daňové exekuce, který tak má v ideálním stavu vynakládat další finanční prostředky na právní zastoupení a zaplacení soudního poplatku; a na straně druhé dlužník s obstavenými účty, příjmem, dalším majetkem v rámci civilní exekuce prováděné soudním exekutorem, který podává návrhy na zastavení exekuce zcela zdarma, pokaždé s jiným a většinou nezpůsobivým důvodem, soudní exekutor o nich pro nesouhlas oprávněného de lege rozhodnout nemůže, rozhoduje exekuční soud s možností podání odvolání proti rozhodnutí o návrhu na zastavení. Návrh na zastavení může různě doplňovat, či podávat z jiných důvodů opětovně, nehledě na to, kdy se o těchto důvodech dozvěděl, koncentrace se neuplatní, a to ani časová, byť v zákoně přes mnohé novelizace zůstává lhůta 15 dnů od doby, kdy se o důvodech pro zastavení dozvěděl (opakovaně soudy prohlášená za překonanou, neboť i po jejím uplynutí může být návrh povinného projednán).⁵

Nutno dodat, že tento stav sice nepřináší návrh obsažený ve sněmovním tisku č. 784 a je stavem již dlouhodobým, nicméně vzhledem k nekončícímu přesunu k centralizaci vymáhání pod stát, kde stát zde vystupuje jako věřitel, vymáhací orgán i orgán, který rozhoduje o důvodnosti zastavení daňové exekuce, případně i jako osoba povinná k náhradě škody způsobené nesprávným úředním postupem, dostávají tyto rozdílné přístupy k právní ochraně dlužníků aktuální rozměr. Hledisko správního uvážení v případě rozhodování o tak

³ Zřízení 15 specializovaných oddělení Celní správy ČR vyžaduje 420 systemizovaných míst. Roční mzdové a provozní náklady činí cca 260 mil. Kč. Jednorázové investice do informačních technologií se odhadují na 75 mil. Kč (Důvodová zpráva k vládnímu návrhu – sněmovní tisk 784/0 (PDF *to78400.pdf*, str. 53 – 54, část A/5 *Dopady návrhu zákona na státní rozpočet*); Investice do SW/HW 174 mil. Kč (rozloženo do 3 let); Roční personální náklady 260 mil. Kč; Ostatní provozní náklady (cestovní, školení, pronájmy) 88 mil. Kč ročně (Příloha RIA (Hodnocení dopadů regulace) – publikována společně s tiskem 784, Tabulka 3 „Agregované náklady na implementaci“); rozvoj podpůrného IS (modul *WEM*) 212 mil. Kč → za 5 let ⇒ ≈ 42 mil. Kč/rok. (Interní ekonomický rozbor GRC „Projekt WE-EXE“ – příloha č. 2 ke stanovisku MF k RIA (9/2024); servisní poplatky AIS Celní správy 31 mil. Kč/rok; provoz služebních vozidel 24 mil. Kč/rok (Kalkulace Odboru rozpočtu MF (e-mail 20.11.2024, zveřejněno v eKlep jako „doplňující podklady k fiskálním dopadům“) = trvalé roční výdaje v případě přijetí návrhu se pohybují v rozmezí 500 – 520 mil. Kč, přičemž v prvních dvou letech k tomu přistupují jednorázové kapitálové výdaje (hardware, úpravy budov) ve výši dalších 100 – 120 mil. Kč

⁴ <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2025/reakce-mf-na-vyroky-predstavitele-exekutorske-komo-59111>

⁵ Ust. § 55 odst. 1 věta první exekučního řádu a např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3439/2013, uveřejněné pod číslem 52/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 26 Cdo 3169/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2015, sp. zn. 26 Cdo 4086/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1503/2016)

zásadních otázkách jako je to, zda je daňová exekuce vedena po právu, či zda prodej movitého či nemovitého majetku v rámci daňové exekuce probíhá v souladu s právními předpisy, by dle mého názoru nemělo mít v rámci jakéhokoliv výkonu rozhodnutí své místo, neboť ve výkonu rozhodnutí jde často o nezvratné kroky.⁶

Exekutor je finančně motivován k rychlému a efektivnímu vymožení, protože jeho odměna je závislá na výsledku a úspěšnosti exekuce a hradí ji dlužník; stát nenese žádné přímé náklady, naopak stát v takovém případě dále benefituje na zaplacených daních. Naopak daňová exekuce operuje z veřejných rozpočtů. Paradoxně se tak náklady vymáhání v daňové exekuci přesouvají z dlužníka na daňového poplatníka a při nízké úspěšnosti inkasa představují čistou ztrátu veřejných rozpočtů, neboť náklady daňové exekuce jsou nastaveny v případě vymožení tak nízké, že nemůžou kompenzovat reálně vzniklé náklady, neboť náklady za nařízení daňové exekuce činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč.⁷ Mzdové nároky správce daně, náklady na jeho vybavení, software aj. jsou přenášeny na daňové poplatníky. Návrh tedy opět rozšiřuje okruh pohledávek, u kterých dlužník bude hradit pouze minimální náklady nepokrývající náklady skutečné a ty tak budou hrazeny z daňových odvodů, daňovými poplatníky.

Ústavní soud ve své judikatuře (např. nález sp. zn. II. ÚS 518/06) dovodil, že odměna exekutora nemusí být garantována státem, neboť exekutor je jeho podnikatelským rizikem, a které je odůvodněno a do značné míry kompenzováno jeho v "podstatě monopolním postavením při provádění exekucí". Přesun dalších pohledávek na Celní správu předpokládaný výše uvedeným návrhem novely zákonů, ve spojení s judikaturou vztahující se k ust. § 175 odst. 2 daňového řádu⁸, zákonnou povinností k zastavení bagatelních exekucí, tzv.

milostivými léty, zákonnou povinností zastavit po 6/12 letech exekuce, ve kterých nebylo ničeho vymoženo apod., tento projudikovaný „monopol“ de facto přímo vyvrací. Skutečnost, že navrhovaná novela ustanovení § 106 správního řádu⁹ ponechává obcím a krajům možnost obracet se na soudní exekutory, tak v dalším kole diskvalifikují soudy výkladem ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu, a toto zatím nenarozené dítě v podobě zachování možnosti pro obce a kraje předat věc k vymáhání soudním exekutorům, je tak již nyní odsouzeno býti obsoletním¹⁰, neboť valná většina pohledávek obcí a krajů jsou neuhrazené místní poplatky či jiné drobné pohledávky v bagatelní výši.

Soudní exekutor musí být absolventem 5 letého magisterského studia práva a právní vědy, absolvovat 3 letou koncipientickou praxi, složit náročnou profesní zkoušku, psychotesty, vyhrát výběrové řízení a je podroben ze všech právních profesí nejvyššímu státnímu dohledu a kárné pravomoci a nelimitované odpovědnosti za škodu v rámci regresu. Pouze soudní exekutor a exekutorský kandidát může vydat exekuční příkaz a provádět např. vysoce složité úkony v rámci prodeje nemovitých věcí. Naopak pro pracovníka Celní správy, jenž vydává exekuční příkaz, provádí nezvratné úkony v daňové exekuci, draží i nemovitý majetek a dle navrhované novely zákona také i rozvrhuje výtěžek prodeje v případě prodeje, takové požadavky nejsou stanoveny – postačí libovolné středoškolské vzdělání a interní kurz, kontrolován je pouze interně a odpovídá za škodu pouze v limitech zákoníku práce, zákona o státní službě, případně o služebním poměru bezpečnostních sborů. To samozřejmě vyvolává otázku, zda daňová exekuce může dlouhodobě garantovat stejnou míru zákonnosti, proporcionality a ochrany práv účastníků a třetích osob jako civilní exekuce. Je žádoucí, aby v tak zásadních a nezvratných úkonech jako jsou úkony ve výkonu rozhodnutí byly tyto exekuční orgány k takovým úkonům profesně způsobilí, byli právními profe-

⁶ Čl. 36 odst. 1–2 Listiny základních práv a svobod vyžaduje přístup k nezávislému soudu a účinný přezkum zásahů veřejné moci. Vyloučení odvolání proti exekučnímu příkazu (§ 181 odst. 3 DŘ) proto zužuje jádro práva na soudní ochranu. (I. ÚS 263/96 – ÚS zdůraznil, že pravidla řízení musí umožnit reálnou ochranu práv, nikoli jen teoretickou), Správce daně je věřitel, vykonavatel i „odvolací“ orgán – střet zájmů, který v civilní exekuci neznáme (IV. ÚS 1351/16 – ÚS konstatoval, že daňová exekuce je citelným zásahem do vlastnického práva a vyžaduje přísnou proporcionalitu).

⁷ Ust. § 183 odst. 1 daňového řádu.

⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 143/2014-47 ze dne 31. 6. 2015, Usnesení Městského soudu v Praze č. j. 53 Co 336/2017-12, Usnesení Krajského soudu v Praze č. j. 27 Co 68/2017-77 ze dne 14. 3. 2017 a na něj navazující Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 1565/17 ze dne 18. 7. 2017.

⁹ Navrhované znění ust. § 106 odst. 3 správního řádu: Správu placení peněžitého plnění, které uložil orgán územního samosprávného celku, vykonává obecní úřad nebo krajský úřad tohoto územního samosprávného celku. Na žádost tohoto obecního úřadu nebo krajského úřadu vykonává správu placení tohoto peněžitého plnění nebo jej vymáhá obecný správce daně.

¹⁰ Neboť na podkladě závěrů Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu a obecných soudů je v současnosti postupně přejímán názor, že náklady spojené s vymáháním jsou zjevně nepřiměřené, převyšují-li trojnásobně dlužnou částku. Řada exekučních soudů proto v současnosti při takovém (ne)poměru zavazuje soudního exekutora k zamítnutí exekučního návrhu oprávněného, případně takto vedenou exekuci zastavují, avšak právní úprava zároveň nepočítá s kompenzací ušlých příjmů exekutorů. A může zakládat potenciálně nárok na náhradu škody vůči státu podle čl. 11 odst. 4 Listiny.

sionály a aby takové orgány byly důsledně kontrolovány. Interní dohled v takovém případě jistě nepostačí, což zákonodárce na jedné straně reflektuje v případě soudních exekutorů, nicméně ve vlastním případě, kdy je sám stát jak věřitelem, tak exekucním orgánem, již nikoliv. Totožné je možné uvést o povinně nahrávaných hovorech v případě soudních exekutorů, povinně pořizovaných audiovizuálních záznamů úkonů při soupisu movitých věcí, motivačního snížení nákladů v případě dobrovolné úhrady apod. Argument, že v případě pochybení úředníka v daňové exekuci je to právě stát, kdo nese náhradu škody, pak není dle mého názoru dostatečný k obhájení této disproporce, neboť stát má apriori vytvářet prostředí, ve kterém vzniku škody preventivně brání, a až pro případ takového pochybení vedoucího ke vzniku škody poskytnout prostředky k nápravě svého škodního jednání.

Výše uvedená disproporce, pluralita vymáhacích procesů a předpisů a nižší ochrana práv dlužníka a třetích osob v daňové exekuci pak mohla být např. překlenuta v případě, že by dané pohledávky vymáhali lety prověření soudní exekutoři, a to vše při enormních úsporách na straně státu, či např. v případě, že by jednotlivé úkony v rámci prodeje nemovitých věcí mohl činit právě soudní exekutor, když právě tyto úkony bývají spojeny s největšími zásahy do práv účastníků a třetích osob (spoluvlastníci, osoby oprávněné z věcných břemen apod.) a jeho odměna je tak zcela odůvodněna náročností dané fáze exekuce.

Důvodová zpráva neobsahuje relevantní statistiky a jiné zdroje (např. právě statistiky úspěšnosti vymáhání v rámci daňové exekuce) a podklady pro závěr, že přesun vymáhání další velké části veřejnoprávních pohledávek od soudních exekutorů, či správních orgánů v rámci správní exekuce, směrem k obecnému správci daně - Celní správě, bude krokem, který zvýší vymahatelnost práva, uspoří státní prostředky či sníží počty státních zaměstnanců v souladu s vládním programovým prohlášením že „státní správa musí být moderní, štíhlá a pružná“.¹¹

Je jistě možné, že v případě přijetí návrhů ve sněmovním tisku č.784 ke zvýšení efektivity Celní správy, neboť nadále nebude provádět činnosti v oblasti zajištění sběru hlášení od osob pěstující-

cích mák setý a rostliny konopí a provádět v této oblasti kontrolní činnost, nicméně její dosavadní činnost v rámci dělené správy a provádění daňových exekucí neukazuje, že by byla nebo by měla být efektivnější. V roce 2024 Celní správa provedla pouhých 25 dražeb movitého majetku při výtěžku pouhých 1 300 Kč.¹² Soudní exekutoři za stejnou dobu uskutečnili přes 168 dražeb nemovitostí a více než 580 dražeb movitého majetku.¹³ Statistické údaje Celní správy pak ukazují, že za rok 2023 z celkově inkasovaných 171 400 000 000 Kč (171,4 mld. Kč) bylo vymoženo na základě vydaného exekučního příkazu pouze 185 002 331 Kč, za rok 2024 z celkově inkasovaných 186 100 000 000 Kč (186,1 mld. Kč) pak 226 496 375 Kč.

2023

$$\frac{185\,002\,331}{171\,400\,000\,000} \times 100 = 0,108\% \text{ (zaokrouhleno na dvě desetinná místa 0,11\%)}$$

2024

$$\frac{226\,496\,375}{186\,100\,000\,000} \times 100 = 0,122\% \text{ (zaokrouhleno na dvě desetinná místa 0,12\%)}$$

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že na základě vydaného exekučního příkazu byla úspěšnost vymáhání Celní správy v roce 2023 celkem 0,11 %, v roce 2024 pak 0,12 %!

Uvedená čísla by pro běžného věřitele byly jistě děsivá, co víc přidáme k nim prohlášení Ministerstva financí v tiskové zprávě, že výsledkem přijetí návrhu bude lepší vymahatelnost.¹⁴

Jistě si čtenář řekne, že výše uvedené statistiky nepočítají s dobrovolnými úhradami před vydáním exekučního příkazu. Ano, nepočítají, nicméně bavíme-li se o vymahatelnosti, snad čtenář uzná, že v případě dobrovolného uhrazení, tedy nikoliv uhrazení pod tlakem vydaného exekučního příkazu nebo v zahájeném exekucním řízení (ať už daňové či civilní exekuce), se nejedná o vymožení a není tedy možno mluvit o vymahatelnosti či úspěšnosti vymáhání/vymožení. Statistiky Celní správy jsou tak zjevně zkreslené celkovým inkasem, neboť provádějí i správu placení. Je to totožné, jako by soudní exekutoři předkládali do svých statistik úspěšnosti vymožení i pohledávky, které byly uhrazeny na základě předexekucní výzvy od věřitele.

¹¹ Vláda se zavázala v koaliční smlouvě k tomu, že státní správa (Celní správu nevyjímaje) bude moderní, štíhlá a pružná (čl. II bod 11 Koaliční smlouvy).

¹² <https://celnisprava.gov.cz/cz/vyhlasaky/Stranky/%C5%BD%C3%A1dost-ze-dne-06.02.2025-pod-%C4%8D.j.-7196-2025-900000-02020-odpov%C4%9B%C4%8F-dne-20.02.2025.aspx>

¹³ <https://www.ceska-justice.cz/2025/03/exekutori-celni-sprava-je-neuspesna-ve-vymahani-justicnich-pohledavek-stoji-to-stamiliony/>

¹⁴ <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2025/celnicky-balicek-miri-do-tretiho-cteni-58801>

Předkladatelé návrhu dále argumentují nižšími náklady v případě daňové exekuce, avšak zcela pomíjejí funkci nákladů řízení. Náklady řízení plní slovy Ústavního soudu mimo jiné také dvě významné funkce. Jde o funkci preventivní a o funkci sankční. Přístup k soudnímu (či správnímu) řízení bez nutnosti jakýchkoliv výdajů s sebou nese riziko jeho zneužívání (zbytečného či svévolného souzení, sudičství). Proti takovým případům by měla právní úprava nákladů řízení působit preventivně.¹⁵ Přidáme-li další funkci, kterou je pokrytí nákladů spojených s fungováním soudních, správních a exekučních řízeních lze totožné uvést i o exekučních nákladech, případně soudních poplatcích. Uvádí-li Ministerstvo financí, že daňová exekuce je z pohledu výše exekučních nákladů pro dlužníka výrazně méně zatěžující, v podstatě tím říká, že v případě řádného, včasného, dobrovolného neuhrazení okruhu veřejnoprávních pohledávek dlužníkem, ohledně kterých má Celní správa převzít vymáhací proces se vlastně tolik neděje, a dlužníka takové porušení povinnosti moc stát nebude, případný rozdíl doplatí daňový poplatník. Preventivní a sankční funkce v případě nákladů daňové exekuce tak pokulhává. Tím je opět oslabována zásada, že dluhy se mají platit.¹⁶

Přitom levnějších, úspěšnějších, a tedy efektivnějších možných řešeních vymahatelnosti veřejnoprávních pohledávek na základě přednesených statistik se nabízí hned několik, a to taktéž za dosažení odbřemenění správních orgánů od vymáhání a administrace pohledávek. Z mého pohledu by takovým a nejvhodnějším řešením mohlo být nastavení systému tak, že takovéto pohledávky vybírá Celní správa, neboť v tom je na rozdíl od vymáhání úspěšná, a následně, není-li dobrovolně zapláceno, předá věc k vymáhání soudnímu exekutorovi.¹⁷ Tím by byly s ohledem na zmíněné disproporce v rozdílných požadavcích na profesionální výkon exekuční činnosti dostatečně chráněny práva dlužníků, zachován přístup účastníků k soudnímu přezkumu bez dalších nákladů pro dlužníka ve formě soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, jako je tomu v daňové exekuci, respektování trojí dělby moci a zároveň by došlo k enormním úsporám ve veřejných rozpočtech a dodržení proklamace o štíhlém státu.

Předložené statistiky ukazují, že další přesun vymáhání veřejnoprávních pohledávek na Celní správu je krokem zpět, a to jak z hlediska úspěšnosti vymáhání, tak ochrany práv účastníků. Jakožto exeku-

torský kandidát musím říct, že tyto trendy ani mezi exekutorskými koncipienty a kandidáty opravdu nepřispívají k atraktivnosti povolání soudního exekutora a říkám si, půjde-li to takto dál, kdo zajistí vymahatelnost práva za 5, 10 či 15 let? Daňová exekuce bez soudního filtru s nižší odbornou kvalifikací pracovníků provádějících exekuci a s přenosem nákladů na státní rozpočet představuje obrovské finanční i právní riziko jak pro stát, tak samotného dlužníka i další existenci exekutorského povolání. Návrh tak dále ignoruje Ústavním soudem tvrzené „monopolní postavení exekutora“, aniž by současně zaručil alternativní mechanismus pro vysoce kvalifikované vymáhání, které v současné době i s ohledem na předložené statistiky představují pouze soudní exekutoři. Z pohledu na zákonodárství v oblasti exekucí v posledních letech je tak posuzovaný návrh novelizace třešinkou na dortu. Práce soudních exekutorů je kontinuálně oklešťována odebráním pravomocí k vymáhání, přidáváním nákladných povinností mimo jiné souvisejících s povinným zastavováním exekucí, ať už v rámci milostivých let, „bagatelních exekucí“, 6 a více let nevymahatelných exekucí, kdy podobná úprava u daňové exekuce neexistuje, což ve své podstatě zvýhodňuje stát jako věřitele oproti soukromoprávnímu věřiteli (vyjma specifických „milostivých let“). Soudní exekutoři dále přišli o vymáhání justičních pohledávek a nyní je pravděpodobné, že přijdou o možnost vymáhání dalšího okruhu veřejnoprávních pohledávek. Nad rámec toho jsou oklešťovány i nejefektivnější a nejšetrnější způsoby vymáhání např. provedení exekuce srážkami ze mzdy díky skokovému zvyšování nezabavitelné částky. Zatímco mzdy, poštovné, energie, IT a další náklady, tak jako i nezabavitelná částka neustále roste, náklady exekuce od roku 2001 zaznamenaly pouze snížení. Ptám se tedy, co vlastně Ústavní soud myslel tím monopolním postavením (a bude-li návrh přijat, není za takového stavu dán prostor pro znovuošetření otázky), zda by soudní exekutor neměl mít právo na kompenzaci nákladů, jako je tomu v případě daňové exekuce, insolvenčních správců, notářů či např. advokátů zastupujících účastníky ex offio, či v rámci činnosti opatrovníka?

¹⁵ nálezy Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 851/07

¹⁶ Nálezem ze dne 4. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18, konstatoval: „Ústavní soud se hlásí k maximě „dluhy se mají platit“ – jedná se o jeden ze základních kamenů funkčních hospodářských vztahů ve společnosti.

¹⁷ § 175 odst. 1 navrhovaného znění daňového řádu

text: Mgr. David Hozman

Judikatura v exekučních věcech

1. Společné jmění manželů

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3231/2024 ze dne 4. 2. 2025

k ustanovení § 42 exekučního řádu

V exekuci prováděné prodejem nemovitých věcí povinného je okruh účastníků definován samostatně, nic proto nebrání v pokračování v té části exekuce, jež postihuje majetek, jenž byl před smrtí povinného ve společném jmění manželů. Tomu nebrání ani skutečnost, že řízení je ve vztahu k povinnému zastaveno. Z pohledu exekučního řízení lze totiž exekucním titulem přiznanou pohledávku (jde-li o peněžité plnění) uspokojit i z jiného majetku než výlučně majetku povinného (z majetku ve společném jmění povinného a manžela povinného nebo – za určitých okolností – i z majetku manžela povinného).

Smrt povinného, který nezanechal žádný majetek, neznamená, že by se něco měnilo na tom, že pohledávka za ním může být exekučně uspokojena i z majetku podléhajícího režimu ustanovení § 42 odst. 1 a 2 exekučního řádu a ustanovení § 262a odst. 1 a 2 občanského soudního řádu.

Zemřel-li povinný bez procesního nástupce, přičemž pozůstalostní řízení bylo zastaveno pro nedostatek majetku na straně povinného a v době smrti povinného se exekuce vedla i vůči bývalému manželovi povinného, je namístě exekuci nadále vést jen ve vztahu k bývalému manželovi povinného, a to ohledně majetkových hodnot, které z výlučného majetku manžela povinného nebo z majetku ve společném jmění (případně v zaniklém a dosud nevypořádaném společném jmění) do doby smrti povinného již byly exekučně postiženy.

Ze spisu v projednávané věci vyplývá, že „sekundárním“ exekucním titulem bylo rozhodnuto, že darovací smlouva uzavřená mezi povinným

a manželem dlužníka o převodu předmětné nemovité věci je vůči oprávněnému neúčinná. V uvedeném rozhodnutí nalézací soud uzavřel, že manželé smlouvou o vypořádání zúženého společného jmění manželů porušili ustanovení § 150 starého občanského zákoníku, jelikož v té době již existoval zákonný závazek dlužníka, přičemž vlastnické právo ve prospěch manžela dlužníka k předmětné nemovité věci bylo do katastru nemovitostí vloženo až poté, co banka vyzvala dlužníka coby spolčeníka ve veřejné obchodní společnosti k plnění ručitélského závazku. Jestliže by darovací smlouvou mezi povinným a manželem dlužníka nedošlo k darování předmětné nemovité věci povinnému, mohl by se věřitel (zde oprávněný) uspokojit i z předmětné nemovité věci; na manžela dlužníka je proto nutno nahlížet jako na osobu v postavení dlužníka ve smyslu ustanovení § 589 a násl. nového občanského zákoníku.

V projednávané věci byla exekuce vůči povinnému zahájena za života dlužníka a vedena na majetek, z něhož by se oprávněný mohl uspokojit nebýt darovací smlouvy uzavřené mezi povinným a manželem dlužníka. Jestliže již dříve byl přijat závěr, že i po smrti povinného může být pohledávka za ním exekučně uspokojena z majetku ve společném jmění manželů rovněž prostřednictvím exekuce vedené (toliko) ve vztahu k manželovi povinného, dovolací soud v poměrech nyní projednávané exekuce uzavírá, že byla-li za života dlužníka zahájena exekuce vůči povinnému ohledně předmětné nemovité věci, která relativně neúčinným právním jednáním ve prospěch povinného ušla z majetku manžela dlužníka, je namístě pokračovat v exekuci prodejem předmětné nemovité věci ve vztahu k povinnému, i když dlužník v průběhu uvedené exekuce zemřel, nemá právního nástupce a pozůstalostní řízení bylo pro nedostatek majetku zastaveno.

Promlčení práva přiznaného oprávněnému „sekundárním“ exekucním titulem se posuzuje podle

ustanovení § 640 nového občanského zákoníku, jež stanoví, že bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Z uvedeného hlediska není relevantní případné promlčení pohledávky oprávněného vůči dlužníkovi. Uzavřel-li odvolací soud, že vůči povinnému se nepromlčuje samotná vymáhaná pohledávka a námitku promlčení odpůřícího práva nelze posuzovat podle ustanovení § 408 obchodního zákoníku, rozhodl v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu, od které dovolací soud nemá důvod se odchýlit.

2. Zastavení exekuce

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2176/2024 ze dne 11. 2. 2025

k ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu

Tvrdil-li oprávněný v předchozím řízení (a namítá-li totéž v dovolání), že by v jeho případě bylo zastavení exekuce, byť doposud bezvýsledné a trváním přesahující 12 let, v rozporu s dobrými mravy, k čemuž uvádí konkrétní důvody, je třeba tato tvrzení přezkoumat (podle potřeby provést dokazování) a vyhodnotit, protože v kladném případě by se oprávněný stal osobou ex lege zproštěnou povinnosti složit zálohu na další vedení exekuce ve smyslu ustanovení § 55 odst. 9 in fine exekučního řádu (tzv. osobou exekučně privilegovanou), na kterou se nepoužije limitace trvání bezvýsledné exekuce v režimu věty druhé až čtvrté ustanovení § 55 odst. 11 exekučního řádu, tudíž pro níž neplatí běh dvanáctileté lhůty bezvýsledné exekuce s následkem zastavení exekuce.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 398/2025 ze dne 25. 3. 2025

k ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu

Co se rozumí exekucí, jejíž zastavení by odpovídalo dobrým mravům, není v soudní praxi do-

sud vymezeno. S ohledem na znění ustanovení § 55 odst. 9 exekučního řádu jako celku a zjevný záměr zákonodárce zredukovat množství dlouhodobě bezvýsledných exekucí si lze představit pod touto kategorií pouze zcela výjimečné případy. Za ty lze např. považovat okolnost, kdy hmotněprávní závazek, pro který se exekuce vede, je svou povahou (zvýšená potřeba ochrany zákonem) téměř srovnatelný se zbývajícími výslovně uvedenými právními tituly, kdy existuje nějaký významný důvod pro ochranu přímo osoby oprávněného anebo takové okolnosti, pro které by se zastavení exekuce zjevně přičilo dobrým mravům (např. právní jednání povinného, který se v průběhu exekuce prokazatelně snažil tzv. odklánět svůj majetek).

V projednávané věci oprávněný argumentuje okolnostmi, které nejsou u dlouhodobě bezvýsledných exekucí ničím neobvyklé. Ve smlouvě o úvěru či smlouvě o zřízení a vedení běžných účtů nelze spatřovat právní důvod, jenž by vyžadoval zvýšenou potřebu ochrany. Ze spisu rovněž neplyne, že by povinný učinil nějaké (zjevné) právní jednání, z něhož by šlo jednoznačně usuzovat vyhýbání se plnění závazku (např. neúčinné právní jednání), či by bylo třeba pokračovat v exekuci pro jiné zcela výjimečné okolnosti.

V daném případě lze naopak na zastavení exekuce ve své podstatě pohlížet jako na ochranu oprávněného před dalšími nedůvodnými náklady exekuce, jelikož po takové době bezvýsledného vedení exekuce lze jen stěží předpokládat úspěšné vymožení pohledávky, obzvláště pokud oprávněný po celou dobu vymáhání pohledávky proaktivně činila kroky k jejímu úspěšnému vymožení a povinný již dosáhl téměř důchodového věku.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 583/2025 ze dne 26. 3. 2025

k ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu

a k ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) občanského soudního řádu

Povinný se před uplynutím šestileté doby bezvýslednosti ve smyslu ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu může úspěšně domáhat zastavení

exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu.

Z jasně formulovaného a výkladové obtíže nepřipouštějícího znění ustanovení § 55 odst. 11 věty předposlední exekučního řádu vyplývá, že soud nevyhoví návrhu na zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu po dobu „prodloužení exekuce“. Prodloužením exekuce má zákonodárce evidentně na mysli situaci, kdy oprávněný (po uplynutí šestileté doby bezvýslednosti ve smyslu ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu) zaplatí zálohu na další vedení exekuce podle ustanovení § 55 odst. 8 exekučního řádu.

Povinný se poté po dobu 3 let (nejvýše 6 let, zaplatil-li oprávněný druhou zálohu podle ustanovení § 55 odst. 11 exekučního řádu) nemůže úspěšně domáhat zastavení exekuce pro nemajetnost podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu.

Závěr odvolacího soudu, že ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu vylučuje použití ustanovení § 268 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu po dobu 6 let od vyznačení doložky provedení exekuce z uvedeného ustanovení nevyplývá a nemá oporu ani v jiném ustanovení exekučního řádu.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3391/2024 ze dne 21. 1. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Důvod pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu je dán i v případě specifického jednání oprávněného, které je zneužitím práva a může spočívat v podání tzv. šikanózního exekučního návrhu. Tím se rozumí takový návrh, jehož podání není primárně motivováno snahou domoci se plnění (tj. není respektován esenciální smysl a účel exekuce, oprávněný jím primárně nesleduje ochranu svého subjektivního práva), ale má sloužit k postihu povinného z jiného důvodu, např. zatížit jej náhradou nákladů řízení, jako reakce na legální využití důkazních prostředků k prokázání tvrzení.

Důvodem pro zastavení exekuce tedy může být jednání či naopak nečinnost oprávněného před zahájením exekuce, pokud v přímém spojení s exekučním návrhem vede nikoliv k prosazení práva stanoveného exekučním titulem, ale sleduje se jím zcela jiný účel, jímž je poškození povinného jiným způsobem než samotnou realizací exekučního titulu. Jedná se např. o situaci, kdy byl povinný objektivně připraven dobrovolně plnit exekučním titulem uloženou povinnost, avšak oprávněný tomu prokazatelně bránil, ať již neposkytnutím smluvní či zákonné součinnosti (např. u platební povinnosti sdělením čísla bankovního účtu či adresy, na niž lze plnit poštovní poukázkou) nebo nedodržením povinným žádané a z hlediska již existujícího prodlení akceptovatelné lhůty k plnění.

V projednávané věci je exekučním titulem rozsudek o zrušení podílové spoluvlastnictví oprávněného jako žalobkyně a povinného jako žalovaného k nemovitým věcem, kdy tyto nemovité věci byly přikázány do výlučného vlastnictví povinného a povinnému byla uložena povinnost zaplatit oprávněnému na vypořádání jejího podílu na nemovitých věcech částku 3 860 000 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.

Povinný podal proti exekučnímu titulu odvolání a následně jej po dvou a půl měsíci vzal zpět. Po šesti měsících od podání odvolání byla vyznačena na exekučním titulu doložka právní moci. Dne, kdy došlo k vyznačení doložky právní moci podal oprávněný exekuční návrh. O týden později sdělila soudnímu exekutorovi, že v den podání exekučního návrhu povinný uhradil dlužnou částku.

Z okolností případu nelze usuzovat na šikanózní povahu exekučního návrhu, tedy že by primárním cílem oprávněného nebyla snaha domoci se plnění prisouzeného exekučním titulem, ale povinného poškodit. Odvolací soud se velmi pečlivě zabýval tvrzeními povinného a své závěry podrobně a logicky přesvědčivě odůvodnil. Namítá-li povinný v dovolání, že oprávněný věděl, že povinný činí veškeré potřebné kroky k zaplacení a že bude moci zaplatit až několik dní poté, kdy bude exekuční titul opatřen doložkou právní moci (povinný tvrdil, že částku měl vyplácet z prodeje nemovité věci, a mohl proto zaplatit, až by nemovitá věc byla v katastru nemovitostí přepsána na nového vlastníka, k čemuž byl potřeba roz-

sudek s doložkou právní moci), rozporuje skutková zjištění odvolacího soudu, jež předmětem dovolacího přezkumu být nemohou. Odvolací soud totiž dospěl k opačnému závěru, že nebylo prokázáno, že by oprávněný věděl o snaze povinného zajistit si finanční prostředky na úhradu přisouzené částky z prodeje nemovité věci; odvolací soud poukázal mj. na to, že povinný vymáhanou částku naopak uhradil ještě předtím, než byl převod zapsán do katastru nemovitostí, přičemž původ těchto peněz nedoložil ani nevysvětlil.

Ostatně povinný si výlučně v důsledku svého procesního postupu v nalézacím řízení – podáním odvolání – vytvořil delší časový prostor pro úhradu dlužné částky, kdy si ovšem současně musel být vědom konsekvencí následného zpětvzetí odvolání na právní moc a vykonatelnost rozsudku ve věci. K tomu, aby bylo zamezeno účelovému odkladu právní moci rozhodnutí soudu prvního stupně (a také jeho vykonatelnosti, odvíjí-li se od právní moci) jen v důsledku toho, že proti němu bylo podáno odvolání, které bylo posléze vzato zpět, zakládá ustanovení § 222 odst. 1 občanského soudního řádu, že právní moc rozhodnutí soudu prvního stupně nastává v případě zpětvzetí odvolání stejně (ve stejném okamžiku), jako kdyby odvolání (zcela nebo v rozsahu zpětvzetí) vůbec nebylo podáno, tedy jako kdyby nikdy nenastal suspenzivní účinek podaného odvolání. Jestliže pak lhůta k plnění běží od právní moci rozhodnutí, má uvedená fikce kromě jiného za následek, že v důsledku zpětvzetí svého odvolání se povinný účastník ocitl v prodlení, jestliže lhůta k plnění uplynula dříve, než vzal své odvolání zpět, aniž svoji povinnost také splnil.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2831/2024 ze dne 23. 1. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Podstata řízení o návrhu na zastavení exekuce pro vymožení nepeněžitého plnění podle § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu spočívá v posouzení obsahu a rozsahu povinnosti uložené exekucí a dále ve zjištění, zda svoji povinnost povinný řádným způsobem a v souladu

s výrokem a odůvodněním exekučního titulu splnil. V nyní posuzované věci z exekučního titulu mj. vyplývá povinnost zdržet se umístování překážek obdobných betonovým pilotům umístěným na zatížených pozemcích, na nichž bylo zřízeno věcné břemeno chůze a jízdy (ve prospěch panujících pozemků ve vlastnictví oprávněného). Oprávněný podle soudu prvního stupně zahájil exekuční řízení z důvodu, že povinný „umístil dopravní značky na služebním pozemku“.

Soud nařídí jednání, jen považuje-li to za nutné nebo stanoví-li to zákon. Jestliže však soud rozhoduje o návrhu na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. g) nebo h) občanského soudního řádu, rozhoduje zpravidla po předchozím jednání, což se týká i jednání před odvolacím soudem. O zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. g) nebo h) občanského soudního řádu lze rozhodnout bez nařízení jednání jen tehdy, pakliže tvrzení účastníků, v nichž soud spatřuje důvod pro zastavení exekuce, jsou shodná.

V projednávané věci odvolací soud svá skutková zjištění primárně čerpal z jediné – k návrhu přiložené – fotografie, čímž rezignoval na zjišťování rozhodných okolností případu z vlastního dokazování. Nadto, neučinil-li tak při zákonem vyžadovaném ústním projednání věci, nerespektoval mimo jiné právo povinného být slyšen. Lze sice do jisté míry pochopit jeho závěr, že není možno vyžadovat, aby exekuční titul vyjmenovával všechny teoreticky představitelné překážky způsobitelné narušit či omezit věcné břemeno chůze a jízdy svědčící oprávněnému (právě z tohoto důvodu exekuční titul pracuje s termínem „umístování obdobných překážek“), uvedenou argumentací nicméně nelze zhojit nedostatek ústního projednání věci a chybějící rozhodná (a mezi účastníky zjevně sporná a podstatou skutková) zjištění, kdy a za jakých okolností došlo k umístění dopravních značek (z hlediska doby vydání exekučního titulu, jakož i z pohledu předpisů správního práva), zda tyto značky svojí přítomností skutečně brání oprávněnému ve výkonu práv z označených věcných břemen ve smyslu exekučního titulu, případně zda nejde o důvody omluvitelné či racionálně překlenutelné.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2150/2024 ze dne 27. 1. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Řízení o soudním prodeji zástavy je charakterizováno tím, že se v něm neprovádí dokazování ke sporným tvrzením účastníků; nedoloží-li zástavní věřitel některou z okolností uvedených v ustanovení § 358 odst. 1 větě první zákon o zvláštních řízeních soudních, nemůže být jeho návrhu na nařízení soudního prodeje zástavy vyhověno, i kdyby ji zástavní věřitel hodlal prokazovat dokazováním, a naopak, budou-li tyto okolnosti řádně osvědčeny, nemůže zástavní dlužník zabránit vyhovění návrhu zástavního věřitele, i kdyby rozhodné skutečnosti popíral a i kdyby o nich požadoval dokazování.

To, že soud v řízení o soudním prodeji zástavy zkoumá pouze skutečnosti uvedené v ustanovení § 358 odst. 1 větě první zákona o zvláštních řízeních soudních a že pro nařízení prodeje zástavy postačuje jen jejich osvědčení, samozřejmě neznamená, že by při soudním prodeji zástavy nemohly být uplatněny jiné (další) skutečnosti nebo že by jejich osvědčení nemohlo být zpochybněno. Nemůže k tomu ovšem důvodně dojít v řízení o soudním prodeji zástavy, ale až ve druhé fázi soudního prodeje zástavy, tedy v rámci řízení o výkon rozhodnutí (exekučního řízení) prodejem zástavy [bude-li návrh na nařízení tohoto výkonu rozhodnutí (exekuce) zástavním věřitelem podán], a to zejména prostřednictvím návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce nebo vylučovací (excindační) žaloby podané po nařízení výkonu rozhodnutí; právem, které nepřipouští výkon rozhodnutí prodejem zástavy, se rozumí jakékoliv právo, v důsledku kterého k prodávané zástavě nevzniklo (nemohlo platně vzniknout) zástavní právo.

Namítá-li oprávněný, že rozhodnutí soudu o zastavení exekuce je v rozporu s principy právního státu, neboť jestliže „obecné soudy přiznají ochranu nabyvateli zástavního práva a potvrdí existenci zástavního práva, nemohou v rámci výkonu zástavního práva prostřednictvím exekuce obsah zástavního práva vyprázdnit tak, že fakticky znemožní jeho reálný výkon“, přehlíží, že odvolací soud exekuci zastavil pouze v té části,

kteřá převyšuje částku oprávněnou skutečně poskytnutou a nesplacenou. Exekuci pro částku představující příslušenství pohledávky a smluvní pokutu (tedy zisk oprávněného) soud zastavil s přihlédnutím k funkci smluvní pokuty a příslušenství pohledávky a k výjimečným okolnostem daného případu, kdy se povinný i oprávněný stali obětí podvodného jednání neznámé třetí osoby, s přihlédnutím ke skutečnosti, že se povinný na enormním nárůstu pohledávky kvůli prodlení obligacího dlužníka nijak nepodílel, jakož i k tomu, že oprávněný vědomě podstoupil riziko, když poskytl úvěr „netransparentnímu, neproověřenému a neúvěruschopnému subjektu“, a konečně i k pochybení povinného, který zmeškal zákonnou lhůtu dle ustanovení § 986 občanského zákoníku.

S ohledem na uvedené není možné dospět k závěru, že by soud postupoval v rozporu s principy právního státu, jestliže dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 268 odst. 4 občanského soudního řádu, tedy že výkon rozhodnutí je částečně nepřípustný, neboť by vedl ke zjevné nespravedlnosti.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3218/2024 ze dne 28. 1. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Ve vztahu ke spotřebitelským úvěrům, jež si zasluhují speciální ochranu slabší strany – spotřebitele, Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi dlouhodobě akcentuje, že při posuzování jednoho ujednání spotřebitelské smlouvy (např. o smluvní pokutě) nelze odhlédnout od ostatních ujednání spotřebitelské smlouvy a od důsledků, které mají ujednání ve svém souhrnu, tj. smlouvu je nutno posuzovat jako celek za účelem zjištění, zda ujednání v celém komplexu negenerují výrazně nerovnocenný právní vztah.

Obdobně v případě vymáhání rozhodčích nálezů, vycházejících ze smlouvy o úvěru, Nejvyšší soud vyslovil, že pro závěr, zda je smlouva o úvěru neplatná, je třeba zkoumat, za jakých okolností byla smlouva uzavřena, a to s pomocí kritérií plynou-

cích z dosavadní judikatury Nejvyššího soudu ve vztahu ke smluvní pokutě, úrokům, zajištění pohledávky apod.; současně je nezbytné zohlednit i konkrétní okolnosti, za kterých byla úvěrová smlouva uzavírána.

Ačkoli odvolací soud nelze upřít, že se otázkou dobrých mravů ve vztahu k dané smlouvě o spotřebitelském úvěru zabýval, soustředil se toliko na výši poskytnutého úvěru (tu označil za rizikovou), krátkodobost úvěru (necelých 13 měsíců) a průměrnou výši „běžných úvěrů i nejvyšších sazeb v sektoru bank“, z čehož dovodil opodstatněnost „poskytnutí finančních prostředků za sjednaných podmínek“ a soulad smlouvy o úvěru s dobrými mravy. Takový závěr je neúplný (a odporuje shora vylíčené judikatuře dovolacího soudu), protože pomíjí stěžejní skutkový základ věci, tj. posouzení konkrétních okolností, za nichž byla smlouva uzavírána, resp. úvěr poskytnut.

Nedostatek souhrnných (komplexních) zjištění je v daném ohledu zřetelný již s přihlédnutím k odůvodnění usnesení soudu prvního stupně, který v narativní části konstatoval, že úvěr byl shora jmenovaným spořitelním družstvem poskytnut mimo jiné za účelem „splacení dřívějšího závazku dlužníků vůči věřiteli“, jak bylo osvědčeno samotným obsahem smlouvy o úvěru, a proto byl razantněji zajišťován zástavou nemovitých věcí a samotným notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti.

Z uvedeného se lze prozatím důvodně domnívat, že dlužníci (povinný a manžel povinného), na které jsou vedeny i další exekuce, mohli uzavírat smlouvu o úvěru ve finanční tísní, a přistupovat proto na nerovné smluvní podmínky, čímž byl ovlivněn celý kontraktační proces. Pozice dlužníků coby spotřebitelů na straně druhé tudíž vyžadovala a vyžaduje pečlivé zkoumání jejich úvěruschopnosti, přičemž krátkodobost jednorázového splacení vysokého úvěru zde spíše oslabuje pozici úvěrujícího (rozhodně pak tyto aspekty nelze klást pouze k tíži dlužníků, resp. povinnému, jak to činí odvolací soud).

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3072/2024 ze dne 11. 2. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Oprávněný neposuzoval schopnost povinného splácet pouze z jeho prohlášení o příjmech a výdajích. Podle bodu 2.10. Smlouvy o poskytnutí spotřebitelského úvěru na bydlení bylo povinností spotřebitele doložit též doklady o příjmech (výplatní pásku ne starší dvou měsíců) a výpis z bankovního účtu ne starší než dva měsíce na jméno spotřebitele, a podle bodu 2.13. vycházelo posouzení i z výpisu z insolvenčního rejstříku, výpisu z centrální evidence exekucí, výpisu z obchodního rejstříku zaměstnavatele, výpisu z katastru nemovitostí, výpisu z databáze odcizených dokladů, výpisu z nebankovního registru a výpisu z registru AML. Deklarovaný postup posouzení úvěruschopnosti oprávněný v řízení uvedenými listinami též prokázal a lze jej považovat za dostačující.

Oprávněný se nespolehal pouze na údaje tvrzené samotnou povinnou, ale sám tyto údaje prověřil, případně si je nechal objektivně doložit. Exekuční soud na základě doložených listin nadto také učinil závěr, že povinný v době poskytnutí úvěru disponoval dostatečnými prostředky k pravidelné a řádné úhradě splátek po zaplacení nezbytných nákladů. Smlouva o poskytnutí spotřebitelského úvěru není neplatná pro absenci řádného posouzení úvěruschopnosti povinného.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3366/2024 ze dne 20. 3. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Účelem ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu, které pro řízení o vymáhání daní upřesňuje zásadu zdrženlivosti a přiměřenosti zakotvenou obecně v ustanovení § 5 odst. 3 daňového řádu, je zamezit vymáhání bagatelních nedoplatků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných subjektů. Při exekuci na peněžitá plnění je volbu mezi vymáháním podle daňového řádu a prostřednictvím

soudního exekutora vždy třeba poměřit z hlediska ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu.

Zda je výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku, je třeba posuzovat v každém konkrétním případě. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pokud při vymáhané částce ve výši 2 500 Kč činí náklady na vymáhání více než trojnásobek této částky, jde o zjevný nepoměr ve smyslu ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu. Rovněž Ústavní soud se zabýval situací, kdy dlužná částka činila 400 Kč, přičemž náklady na její vymáhání přesáhly 8 000 Kč (tedy více než dvacetinásobek dlužné částky).

Oproti tomu nyní řešená věc není bagatelním případem, nedoplatek činí 386 863 Kč, přičemž předpokládaná výše nákladů dosahuje přibližně 20 % této částky. Nejvyšší soud proto plně souhlasí se závěrem odvolacího soudu, že v tomto případě není výše nákladů spojených s vymáháním ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku ve smyslu ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu.

Jakkoliv je nepochybné, že jde o nestandardní a zcela nežádoucí situaci, kterou povinný nezavinil (správce konkursní podstaty zpeněžil majetek povinného, výtěžek neodvedl do konkursní podstaty, a konkurs byl následně pro nedostatek majetku zrušen), Nejvyšší soud nesdílí názor povinného, že je dán důvod pro zastavení exekuce. Pokud povinný nyní argumentuje, že za zmaření konkursu je odpovědný stát, neboť to byl on, kdo jmenoval do funkce konkursního správce osobu, která nebyla schopna řádně a v souladu se zákonem vykonávat, potom, jak správně uvedl odvolací soud, bylo na povinném, aby vůči odpovědnému subjektu uplatňoval svůj nárok na náhradu škody. Oprávněný, který rovněž uvedenou situaci nezavinil, tuto možnost na rozdíl od povinného neměl. Proto by naopak byl vůči oprávněnému zjevně nespravedlivý a v rozporu s principy právního státu takový postup, kdy by soud námitce povinného vyhověl a exekuci zastavil.

Seznam přihlášek není jediným exekučním titulem, ale že vedle sebe může existovat i více exekučních titulů, např. seznam přihlášek, notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, soudní rozhodnutí (nebo v tomto případě platební výměr). Tomu, aby po dlužníku (povinném) bylo postupně vymá-

háno totéž plnění na základě různých exekučních titulů, se v řízení o výkon rozhodnutí povinný ubrání návrhem na zastavení výkonu rozhodnutí dle ustanovení 268 občanského soudního řádu.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2879/2024 ze dne 25. 3. 2025

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

V exekučním řízení obecně nelze vyloučit poskytnutí ochrany podnikatelům. Nejedná se však o takovou ochranu, která přísluší spotřebitelům (a která je nadstandardní), kde možnost přezkumu exekučního titulu připouští i judikatura SDEU.

Zcela výjimečně může dojít k zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu i v případě soudního rozhodnutí, jestliže by exekuce vedla ke zjevné nespravedlnosti nebo byla v rozporu s principy právního státu. Prostor pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu se však vytváří jen tehdy, když „nespravedlnost“ plnění z prisouzeného exekučního titulu je již s ohledem na zcela základní okolnosti případu (k přezkumu všech okolností případu není exekuční soud povolán) natolik zjevná, že je nezbytné zasáhnout z pozic argumentačně mimořádně silných, tj. měl-li by být vykonán exekuční titul, který je svým obsahem v kolizi se základními principy demokratického právního řádu.

Exekučnímu řízení je tedy vyhrazeno přezkoumání ústavní konformity vymáhané částky v okamžiku podání návrhu na zastavení exekuce. Přitom nesmí být stírán rozdíl mezi nalézacím a vykonávacím řízením. Zastavení exekuce (částečné zastavení exekuce) v takovém případě přichází v úvahu naprosto výjimečně (za předpokladu zcela zjevné nespravedlnosti prisouzeného a vymáhaného plnění kolidujícího se základními principy demokratického právního řádu), totiž ob-
stojí-li zároveň vedle požadavku na zachování principu právního státu a respektu k vykonatelným rozhodnutím nalézacích soudů.

Nyní řešená věc žádné mimořádné okolnosti srovnatelné s okolnostmi vyplývajícími ze shora označené judikatury nevykazuje. Zásada zákazu přezkumu věcné správnosti exekučního titulu proto nemůže být v této věci prolomena. V projednávané věci dovolací soud považoval za určující, že se jednalo o vymáhání plnění sjednaného mezi dvěma podnikatelskými subjekty ve specifickém přeshraničním vztahu s mezinárodním prvkem. Pokuta zajišťovala obchod významné hodnoty, povinný byl s její výší předem srozuměn a mohl jí zabránit řádným a včasným splněním.

3. Příkazání jiné peněžitě pohledávky

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2467/2024 ze dne 18. 2. 2025

k ustanovení § 312 občanského soudního řádu

Vzniká-li nárok na náhradu nákladů řízení teprve na základě pravomocného rozhodnutí soudu, které má v tomto směru konstitutivní povahu, pak před okamžikem vzniku (před právní mocí soudního rozhodnutí, které nárok přiznává) neexistuje tento nárok ani v podobě pohledávky vázané na splnění odkládací podmínky.

Výkonem rozhodnutí (exekucí) lze příkazáním jiné peněžitě pohledávky postihnout pohledávku, kterou má povinný vůči svému dlužníkovi, jejímž předmětem je peněžitě plnění, přičemž tato jiná pohledávka se může opírat o soukromoprávní nebo veřejnoprávní vztahy a může mít svůj původ v hmotném nebo jen v procesním právu. Vždy však musí jít o pohledávku existentní, tj. takovou, která existuje ke dni nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce); její splatnost ovšem může nastat i později.

Neexistentní pohledávku ke dni nařízení výkonu rozhodnutí – čemuž ze zákona v exekučních poměrech odpovídá okamžik pravomocného vydání exekučního příkazu (ustanovení § 47 odst. 2 exekučního řádu) – nelze podle ustanovení § 312 občanského soudního řádu postihnout.

Mezi výjimky, resp. zvláštní případy předepsané zákonem, k nimž náleží plnění vyplývající ze závazků podmíněných nebo vázaných na dosažení věku nebo na jiný běh času (ustanovení § 312 odst. 2 občanského soudního řádu) či pohledávky splatné teprve v budoucnu, jakož i tehdy, budou-li povinnému dílčí pohledávky z téhož právního důvodu v budoucnu postupně vznikat (ustanovení § 312 odst. 1 občanského soudního řádu), nelze právo na náhradu nákladů (soudního) řízení řadit, jelikož vzniká ke dni právní moci rozhodnutí, jímž je tento nárok přiznáván (nikoli na základě podmínky či běhu času).

Postup soudního exekutora postihující exekučním příkazem vydaným přede dnem právní mocí exekučních titulů podle ustanovení § 312 občanského soudního řádu pohledávky z přiznaného práva na náhradu nákladů soudních řízení, které ke dni vydání exekučního příkazu neexistovaly, nebyl správný. Dlužník v takovém okamžiku nemohl být oprávněn k tomu, aby za účelem vyřízení pohledávek podal exekuční návrh, a proto ani oprávněnému nevznikla věcná legitimace k podání exekučního návrhu vlastním jménem proti povinnému podle § 315 občanského soudního řádu.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3450/2024 ze dne 4. 2. 2025

k ustanovení § 315 občanského soudního řádu

Provedení výkonu rozhodnutí (exekuce) příkazáním jiné peněžitě pohledávky zákon svěřuje dlužníku povinného (poddlužníkovi), jenž proto rovněž nese za provedení souladné se zákonem odpovědnost. Příkazáním pohledávky oprávněnému nedochází z hlediska hmotného práva ke změně věřitele. Povinnost poddlužníka platit přímo oprávněnému má svůj základ jen v procesním právu; je výrazem nuceného výkonu práva, kterým se zasahuje do hmotněprávního vztahu povinného a poddlužníka. Jestliže poddlužník nevyplatí oprávněnému řádně a včas pohledávku, je oprávněný zákonem zmocněn vlastním jménem tuto pohledávku vymáhat.

Poddlužník je ovšem povinen vyplatit oprávněnému příkázanou pohledávku, jen jestliže by měl

podle práva takovou povinnost vůči povinnému v okamžiku, kdy mu bylo doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. Není podstatné, že pohledávka povinného ještě případně nebyla splatná nebo měla z téhož právního důvodu vzniknout v budoucnu. Jestliže povinný vůči poddlužníku příkázanou pohledávku neměl nebo jestliže příkázaná pohledávka do té doby zanikla (například splněním nebo započtením), nedosáhne oprávněný z titulu tzv. úkojného práva uspokojení své vymáhané pohledávky.

Jestliže poddlužník dospěje k závěru, že ve skutečnosti proti němu povinný nemá příkázanou pohledávku, není povinen to oznámit soudu, nýbrž oprávněnému, a současně mu sdělit důvody, proč nařízená exekuce (výkon rozhodnutí) nemůže být provedena (proveden), a tímto způsobem se pokusit zabránit podání poddlužnické žaloby oprávněným.

Pokud se oprávněný i přes výhrady sdělené mu poddlužníkem rozhodne předmětnou pohledávku vymáhat, pak se soud těmito námitkami bude zabývat jen v řízení o poddlužnické žalobě. Ve výkonávacím (exekučním) řízení soud existenci příkázané pohledávky nezjišťuje, nýbrž vychází toliko z tvrzení oprávněného. Z uvedeného vyplývá, že poddlužník není osobou oprávněnou k podání návrhu na částečné zastavení exekuce.

čanského soudního řádu, nesvědčí jazykový (gramatický), teleologický či jiný výklad zákonného ustanovení, a nepodporuje jej ostatně ani obsah důvodové zprávy.

V důvodové zprávě k zákonu č. 291/2017 Sb., kterým se mění občanský soudní řád, je ohledně ustanovení § 337c odst. 1 písm. b) uvedeno následující: „V § 337c odstavci 1 se navrhuje vložit nové písmeno b), které zakotvuje přednostní uspokojení pohledávky související se správou domu a pozemku vůči vlastníku jednotky, a to do výše jedné desetiny výtěžku z prodeje jednotky. Tato pohledávka je uspokojována přednostně za pohledávkami nákladů vzniklých státu v řízení o výkonu rozhodnutí. Podmínkou přednostního uspokojení pohledávek souvisejících se správou domu a pozemku vůči vlastníku jednotky je to, že jde o pohledávku uplatněnou vůči vlastníku jednotky žalobou u soudu, přičemž k uspokojení dojde až poté, kdy v řízení o zaplacení pohledávky je soudem rozhodnuto o povinnosti vlastníka jednotky pohledávku v určité výši zaplatit. Maximální výše navrhovaného přednostního uspokojení, tj. jedna desetina, je projevem snahy snížit možné dopady na finanční trh a zásah do práv ostatních věřitelů na přijatelnou míru.“

---

4. Prodej nemovitých věcí

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3371/2024 ze dne 21. 1. 2025

k ustanovení § 337c občanského soudního řádu

Pohledávka související se správou domu a pozemku vůči vlastníku jednotky má být uspokojena do výše jedné desetiny výtěžku z prodeje jednotky, tj. jedné desetiny z částky odpovídající výtěžku ze zpeněžené jednotky.

Závěr, že od zmíněného výtěžku je pro stanovení základu takové pohledávky třeba ještě následně odečíst částku odpovídající hodnotě pohledávek podle ustanovení § 337c odst. 1 písm. a) ob-

text: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Stalo se...

■ Těžký žalář za maření exekuce

Trest těžkého žaláře v trvání jednoho měsíce uložil dne 19. ledna 1914 čtyřčlenný senát olomouckého krajského soudu podle zprávy publikované o pět dnů později v deníku Našinec malorolníkovi Vincenci Doubraškovi z Týnečku. K odsouzenému totiž „přišel dne 20. prosince 40letý, od kr. soudu poslaný v Olomouci exekutor Rudolf D., by vykonal u něho exekuci. Doubraška však nechtěl „milého hosta“ do svého bytu pustiti, uzamknul dveře a počal exekutorovi vyhrožovati, že pakli jej neopustí, zastřelí jej“. Exekutor nato povolal na pomoc četnického strážmistra Kleiblika, kterého i s exekutorem Doubraška „konečně do bytu pustil“. O výši dlužné částky se novinová zpráva nezmiňuje.

■ Odrůda určovacích žalob

„Jednou z hlavních odrůd určovacích žalob jest žaloba o nepřípustnost exekuce,“ uvedl v článku *Žaloby určovací*, publikovaném v časopise Právník z roku 1932, Karel Gerlich. Autor pojednal mimo jiné o žalobách opoziční, impugnační a excindační podle §§ 35 – 37 zákona č. 296/1896 ř. z. o řízení exekucním a zajišťovacím (exekuční řád), jimiž soud rozhodoval o námitkách dlužníka proti povolení exekuce nebo o „odporu osob třetích“. Dospěl k závěru, že „ve všech těchto žalobách musí petit zníti na určení, že exekuce jest nepřípustná“. Zrušení exekuce se podle Karla Gerliche nešlo domáhat zároveň s žalobou o nepřípustnosti exekuce a procesní soud nemohl proto převzít do výroku případný „zbytečný dodatek petitu žalob právě uvedených“, poněvadž ke zrušení exekuce byl příslušný až soud exekuční. „Žaloba, navrhuující pouze zrušení exekuce, nikoliv vyslovení její nepřípustnosti, musí pak býti soudem a limine odmítnuta pro nepřípustnost pořadu práva, neboť o zrušení exekuce se ve sporu nejedná,“ varoval čtenáře závěrem autor.

■ Kosa narazila na kámen

Pod titulkem *Magistrátní exekutor u doktora* informovaly Národní listy ze dne 30. ledna 1907 o přinejmenším nekorektním a neetickém chování exekutora pražského magistrátu. Ten navštívil nejmenovaného lékaře „nikoli z úřední své povinnosti, nýbrž k vůli zaplacení účtu za výkony, jež doktor exekutorovi vykonal. Exekutor žádal doktora, aby mu z účtu poskytl slevy, což doktor odepřel, věren jsa své zásadě. Exekutor tedy zaplatil celý účet a potom dal náдавкem doktorovi ujištění: „Počkejte, až vás dostanu do prádla! Já jsem magistrátní exekutor!“ Doktor nebyl nikterak překvapen a odpověděl: „Z toho nemám obavy, poněvadž daně a dávky platím a mimo to mám u magistrátu také známost, neboť jsem obecním starším.“ Exekutor byl nehorázně překvapen tímto sdělením, neboť této okolnosti neznal“. I když aktéři setkání nebyli jmenováni, lze předpokládat, že pro exekutora měl popsany incident nepříznivé následky. Ostatně i v novinovém článku bylo zdůrazněno, že „teď si možno představit, jak si počíná tento pan exekutor u těch, kdož nejsou obecními staršími! Tentýž exekutor jednou z nedopatření provedl exekuční zájem v rodině bývalého pražského primátora, což způsobilo veliké zděšení. Jak asi řízný ten pán „propere“ chudého živnostníka a řemeslníka, když se odváží vyhrožovat i doktorovi!“

■ Prvorepublikové exekuční právo na Slovensku a Podkarpatské Rusi

Deník Pokrok přinesl dne 18. prosince 1875 pod titulem *Opravy v ústrojí říše ruské* analýzu výsledků reformy po roce 1861, včetně soudnictví. „Exekutor je na Rusi pořád ještě kreaturou soudce, soudce kreaturou gubernátora, gubernátor kreaturou ministra. Moc soudní vykonává se na mnoze libovolně a panuje v dotyčných kruzích veliká úplatnost a porušenost. Zlé toho následky objevují se ve všech poměrech státu a společnosti. Před nedávnem byl na př. z nenadání přednosta jednoho z odborů ministerstva vnitřních záležitostí za předsedu soudního (!) dvoru v Oděse komandován. Podobné přehmaty podkopávají důvěru v státní úřady. Intellektuelní a morální vlastnosti národa hynou při tom a místo nich zmáhá se beznadějnost, zoufalost, která jako mor se šíří. Nihilismus je jenom známkou, nikoliv výsledkem takovýchto poměrů,“ uvádí autor kriticky s odvoláním na spis bývalého ruského ministra Košeleva *Náš stav* vydaný již v autorově emigraci.

Představení nové exekutorky

Mgr. Petra Pravdová

soudní exekutorka Exekutorského úřadu Praha 8

Povězte čtenářům Komorních listů, odkud pocházíte.

Narodila jsem se 8. 4. 1985 v Opavě a pocházím z malé vesnice Mokré Lazce u Opavy.

Jaká jste absolvovala studia a jakou odbornou praxi máte za sebou?

V roce 2004 jsem nastoupila k magisterskému studiu na Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, obor Právo. Po skončení v roce 2009 jsem nastoupila na pozici exekutorské koncipientky k soudnímu exekutorovi JUDr. Ivanu Erbenovi, Exekutorský úřad Praha 8, kde jsem po složení exekutorských zkoušek v roce 2014 půsila na pozici exekutorské kandidátky až do ukončení činnosti JUDr. Ivana Erbeny v dubnu 2025. Současně jsem od roku 2014 byla ustanovena zástupcem soudního exekutora.

S jakým záměrem či posláním byste ráda exekutorský úřad vykonávala?

Ráda bych navázala na práci svého předchůdce s co nejvíce možným individuálním přístupem k účastníkům řízení.

Jsou se vznikem nového úřadu spojeny nějaké rozsáhlé povinnosti?

Se vznikem a zprovozněním úřadu jsou spojeny rozsáhlé administrativní povinnosti, kdy mi však s velkou částí pomáhá samotná Exekutorská komora, čímž jí za to velice děkuji.

Kdy plánujete svůj úřad otevřít?

Úřad plánuji otevřít nejpozději k 19. 5. 2025, a to na stejné adrese jako doposud. V počátku bych ráda úřad zprovoznila se stejným IT vybavením i ve stejném personálním složení jako u předchozího exekutora, kdy jsme se na předání úřadu ve všem s JUDr. Ivanem Erbenem domluvili a všichni zaměstnanci nadále chtějí pokračovat v činnosti nově vzniklého úřadu. Exekuční spisy budou vedeny plně elektronicky. Po počátečním období, které bude aklimatizační, bych ráda zefektivnila veškerou činnost.

Co si myslíte o současném postavení soudního exekutora?

Současné postavení soudního exekutora není nijak dobré. Společností je vnímané velmi negativně a bohužel nevidím výhledově žádné výrazné zlepšení.

Je něco, co byste ráda udělala pro exekutorský stav, nebo co naopak očekáváte od kolegů nebo Komory?

Prozatím se budu plně soustředit na plynulý rozjezd úřadu, který bude chvíli trvat, aby byl plně v provozu. Poté se nebráním případnému aktivnímu zapojení v dalších oblastech.

Poznámka redakce: Rozhovor s Mgr. Petrou Pravdovou proběhl ještě před otevřením úřadu.

text: Mgr. Petr Prokop Ustohal
tajemník Exekutorské komory ČR

Z jednání prezidia EK ČR

Dne 5. června 2025 se v Plzni uskutečnilo v pořadí již osmé zasedání prezidia Exekutorské komory České republiky. Jednání se zaměřilo především na aktuální legislativní otázky, zejména na připravovaný přechod části státních pohledávek pod správu Celní správy. V této souvislosti prezidium věnovalo pozornost i mediálnímu obrazu tohoto tématu, přičemž akcentovalo potřebu jasně komunikovat rizika spojená s neefektivním státním vymáháním pohledávek.

V rámci příprav na změny v oblasti justice prezidium projednalo žádost o schůzku s novou ministryní spravedlnosti Mgr. Evou Decroix. Součástí přípravy byla rovněž formulace okruhu zásadních témat k projednání, která se dotýkají nejen exekutního řízení, ale i širšího rámce fungování soudní moci a vymáhání práva.

Prezidium se dále zabývalo analýzou volebních programů jednotlivých politických stran v souvislosti s nadcházejícími podzimními volbami do Poslanecké sněmovny. Cílem této činnosti je identifikace klíčových témat pro budoucí jednání s novou politickou reprezentací. Téma voleb bylo součástí širší strategické diskuse, která se zaměřila rovněž na predikci možného rozložení politických sil v dolní komoře Parlamentu České republiky.

Po skončení zasedání se členové prezidia setkali rovněž s exekutory z obvodů Krajských soudů v Plzni a v Českých Budějovicích. Diskuse se soustředila na aktuální legislativní vývoj, tzv. celní balíček, stav a další směřování IT projektů Komory i další odborná témata.

Podrobnosti z jednání prezidia (včetně plného znění přijatých usnesení) jsou všem soudním exekutorům k dispozici na www.ekcr.cz, v části „Pro exekutory“. Výběr usnesení z posledních zasedání, jakož i rozhodnutí přijatých *per rollam*, naleznete rovněž zde (text usnesení je redakčně krácen, případně upraven):

■ 5. 6. 2025 – 1/25/Po8

Prezidium EK ČR **r o z h o d l o** o vyhlášení výběrového řízení na uvolněný Exekutorský úřad Jihlava po soudním exekutorovi Mgr. Radku Karafiátovi, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu k datu 30. 4. 2025.

■ 5. 6. 2025 – 2/25/Po8

Prezidium EK ČR **r o z h o d l o** o vyhlášení výběrového řízení na uvolněný Exekutorský úřad Uherské Hradiště po soudním exekutorovi Mgr. Pavlu Hanáčkovi, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu k datu 30. 4. 2025.

■ 5. 6. 2025 – 3/25/Po8

Prezidium EK ČR **s v o l á v á** v souladu s ustanovením § 110, odstavec 3, zákona č. 120/2001 Sb., Exekuční řád, v platném znění, 46. sněm soudních exekutorů (jako náhradní za 45. neusnášeníschopný sněm), který se bude konat dne 2. 12. 2025 v Brně.

■ 5. 6. 2025 – 4/25/Po8

Prezidium EK ČR **r o z h o d l o** o termínu konání exekutorských zkoušek v průběhu roku 2026:

Jarní termín:	podání přihlášky	do 13. 2. 2026
	písemná část:	4. 5.–7. 5. 2026
	ústní část:	18. 5.–19. 6. 2026

Podzimní termín:	podání přihlášky	do 24. 6. 2026
	písemná část:	21. 9.–25. 9. 2026
	ústní část:	5. 10.–6. 11. 2026

■ 5. 6. 2025 – 4/25/Po8

Prezidium EK ČR **r o z h o d l o** o termínu konání kvalifikačních zkoušek vykonavatele soudního exekutora v průběhu roku 2026.

Jarní termín:	zkouška:	7. 4. 2026
	podání přihlášky:	3. 2. 2026

Podzimní termín:	zkouška:	2. 10. 2026
	podání přihlášky:	31. 7. 2026

Abstracts

Mgr. Wanda Vardanová

Change of the Judicial Officer, To Review or To Appoint – Part I

The initiation of execution proceedings under Czech law is based on the principle of party disposition, which grants the creditor – thus, the person to whom a claim has been recognized against a debtor – an active role throughout the entire process. Provided the creditor holds an execution title and an impeccable motion to initiate an execution proceedings, it is solely up to him to decide whether, when, and to which Judicial Officer the motion will be filed. This principle is therefore in practice reflected not only in the creditor's ability to determine whether the enforcement will be pursued at all, but also in the choice of the specific Judicial Officer who will carry out the execution. The entitled party thus acts as the *dominus litis* – the master of the dispute – which provides him with significant competences over the course and direction of the execution proceedings.

p. 16

Mgr. Olga Zumrová

Enforceability of direct payments from EU Agricultural Subsidies in Enforcement Proceedings

This article focuses on the legal and administrative aspects of the enforceability of direct payments from EU agricultural subsidies in execution proceedings. It explains the structure and conditions for granting these supports within the framework of the Strategic Plan of the Common Agricultural Policy (2023–2027), which consolidates the subsidy system into three main categories: direct payments, sectoral interventions and rural development. The article provides a detailed descriptions of the individual types of direct payments (including eco-schemes and subsidies for young and small farmers) and their conditionality. This text also outlines the application process and the control processes carried out by the State Agricultural Intervention Fund. In conclusion, the author points out the possibility of cooperation in verifying whether the debtor is a recipient of subsidies, as well as the limitations involved in estimating the timing of subsidy disbursement in the context of execution proceedings.

p. 24

JUDr. Lenka Pekařová

The Constitutional Court and Executions: What (not) to overlook in the current jurisprudence

What implications does the discontinuance of execution has on the Judicial Officer's remuneration? What if the debtor fulfils the conditions for the debt relief – is his obligation to pay the execution costs thereby extinguished? And how do the courts approach the enforcement of the custody related cases of enforcement of decisions with criminal background? First half of this year has brought several decisions of the Constitutional Court that have a direct impact on execution practice. JUDr. Lenka Pekařová, Judge of the District Court in Kroměříž, has once again carefully selected the most significant cases for our magazine. We present her overview of recent jurisprudence, which can help you navigate the legal trends that form the everyday decision making of Judicial Officers and courts.

p. 32

Table of contents

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRACTS	6
3	INTERVIEW	
	JUDr. Ing. Miroslav Paller and JUDr. Boris Gerbery: Has the local jurisdiction of Judicial Officers in Slovakia proved its worth? Mgr. Ing. Antonín Toman	7
4	ARTICLES	
	Change of the Judicial Officer, To Review or To Appoint – Part I Mgr. Wanda Vardanová	16
	Enforceability of direct payments from EU Agricultural Subsidies in Enforcement Proceedings Mgr. Olga Zumrová	24
	Congress of Czech Lawyers 2025: Will the Digital Age benefit Justice? Mgr. Olga Černá	27
	Foreign Bank Account: How to handle it within the execution Mgr. Olga Černá	30
	The Constitutional Court and Executions: What (not) to overlook in the current jurisprudence JUDr. Lenka Pekařová	32
	The Local Official Board – Posting of Legal Documents Free of Charge Mgr. Olga Černá	37
	How the Auction Portal fared in 2024 Mgr. Olga Černá	40
5	COMMENTARY	
	Executions by Customs Officers versus Judicial Officers: An expensive experiment and a danger to the legal protection of debtor and an end to the monopoly that never existed Mgr. Vít Bičej	42
6	JURISPRUDENCE	
	Court rulings on executions Mgr. David Hozman	47
7	FROM HISTORY	
	It happened... JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	56
8	NEWS FROM THE CHAMBER	
	The introduction of a new Judicial Officer Mgr. Petra Pravdová	57
9	ABSTRACTS	60

Tiráž

Šedesáté druhé číslo
www.ekcr.cz

vzor citace

PŘÍJMENÍ J. Název článku. Komorní listy.
02/2025. Praha:
Exekutorská komora ČR, 2017, s. xxx.
MK ČR E 19153

redakční rada

prof. dr. Armanas Abramavičius (Litevská republika)
JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
JUDr. Stanislava Kolesárová (Slovenská republika)
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
Mgr. Jan Mlynářčík
Mgr. Petr Sprinz, Ph.D., LL.M.
Mgr. Pavel Tintěra
Mgr. Ing. Antonín Toman
Mgr. Petr Prokop Ustohal
Mgr. Andrea Říhová, LL.M.
Mgr. Libor Vaculík

redakce

Silvie Kratochvílová
Dana Chalupová
Mgr. Olga Černá

adresa redakce

Exekutorská komora České republiky
IČ: 709 40 517
Komorní listy, Anglická 20
120 00 Praha 2

kontakt

Tel.: + 420 210 311 000
e-mail: redakce@ekcr.cz

překlad

Mgr. Libor Vaculík

tisk

dhMedia, s.r.o.
Zdarma
Náklad 800 ks
Vychází čtvrtletně
Datum vydání – 27. 6. 2025

MK ČR E 19153
Registrace Ministerstva kultury ČR
ISSN 1805-1081 (print), ISSN 1805-109X (on line)

Komorní listy (print i on-line) jsou zapsány na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice.

Publikování, pořizování kopií tohoto časopisu a jejich šíření třetí osobou je bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů či vydavatele zakázáno. Zakázáno je též publikování, pořizování kopií jednotlivých článků a jejich šíření třetí osobou bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů a autora příslušného textu. Uvedené se vztahuje na tištěnou i elektronickou verzi časopisu.

Komorní listy produkuje, vydává a distribuuje Exekutorská komora České republiky.

Časopis je dostupný také v ASPI.

CENTRÁLNÍ DESKA ŠETŘÍ PENÍZE EXEKUTORŮ

UŽ JSTE JI VYZKOUŠELI?

Ověřte si u svého dodavatele softwaru, zda vám zpřístupnil **Centrální desku**.

Její užitím **ušetříte náklady svého úřadu**.

Je pro vás **ZCELA ZDARMA!**

Centrální deska představuje jednotné, jednoduché a moderní řešení pro automatizované vyvěšování písemností jak na Centrální úřední desce (§ 125a ex.ř.), tak na Lokální desce soudního exekutora, která je veřejnosti k nahlížení v sídle vašeho úřadu.

VÝHODY CENTRÁLNÍ DESKY

VŠE NA JEDNOM MÍSTĚ Centrální deska plně nahrazuje jednotlivé úřední desky soudních exekutorů. Centrální deska navíc slouží i k povinnému vyvěšování výzev podle § 56a a § 56b ex.ř. Pokud má exekutor povinnost podle zákona vyvěšovat výzvy podle § 56a a § 56b ex.ř., je nasnadě spojit příjemné s užitečným a vyvěšovat zde i ostatní písemnosti, které musí být vyvěšeny způsobem umožňujícím dálkový přístup.

BEZPEČNOST Po stránce technické i bezpečnostní dostávají obě desky všem požadavkům a nejnovějším standardům.

INTEGRITA Oba moduly splňují veškeré zákonné požadavky. Pracují bez zásahu do vyvěšovaného souboru a bez porušení integrity vyvěšovaného dokumentu. Samozřejmostí je otestované napojení na běžné informační systémy soudních exekutorů.

CENTRÁLNÍ ŘEŠENÍ Mizí závislost na externích dodavatelích, případně náklady na vývoj a udržování vlastních in-house řešení.

ZCELA ZDARMA Exekutorská komora vyvinula toto řešení exkluzivně na míru exekutorským úřadům a nabízí ho bez jakýchkoliv poplatků. Na rozdíl od komerčních produktů třetích stran jej můžete využívat zcela zdarma, a to prostřednictvím přihlašovacích údajů, které již nyní máte k dispozici pro účely vyvěšování na povinném modulu „Centrální úřední deska“.

www.centralnideska.cz

Pevně věříme, že toto jednotné řešení zjednoduší plnění vašich povinností a v nynější ekonomicky náročné době uspoří náklady, které musíte zbytečně vynakládat za služby třetích stran. Ověřte si tedy u svého dodavatele softwaru přístup na Centrální desku.

Neváhejte se na nás obrátit s jakýmkoliv dotazem.

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk)

e-mail: admin@centralnideska.cz

CENTRÁLNÍ ÚŘEDNÍ DESKA

- zdarma pro všechny exekutory -

www.centralnideska.cz

vše na jednom místě | integrita | bezpečnost
centrální řešení | zcela zdarma

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk)

e-mail: admin@centralnideska.cz